

Fugle i Danmark 2014

Årsrapport over observationer
– meddelelse nr. 42 fra Rapportgruppen

Redigeret af Peter Lange



Splitterne, Hirsholmene, 12. juni 2014. Foto: Torben Andersen

Indledning

Hermed præsenteres den 37. årsrapport fra Dansk Ornitologisk Forenings Rapportgruppe. Teksten præsenterer en samlet oversigt over forekomsten af en række udvalgte fuglearter- og racer i Danmark. Årsrapporten omhandler de fåtallige arter, som hverken dækkes af punkt-tællingerne (de almindelige arter) eller Sjældenhedsudvalget (de meget sjældne arter og racer). I alt omtales 141 arter og racer, hvilket er på niveau med den senest udkomne Årsrapport i Fugleåret 2013. Datamængden, der lå til grund for Årsrapporten var fortsat meget stor. For 2014 findes der således næsten 1,4 mill. poster i DOFbasen (2013: 1,28 mill.), indtastet af i alt 2213 (2013: 2047) observatører. Hertil kom 6376 poster med ynglepar. Observationerne fordelte sig på 13.608 lokaliteter. Den opmærksomme læser vil se, at tallene ikke stemmer overens med de tal, der nævnes i *Fugleåret 2013*. Årsagen til dette er der hele tiden sker indtastninger på DOFbasen, også af ældre observationer.

Fugleåret 2014

I 2014 blev der ifølge DOFbasen registreret i alt 376* (mod 357 i 2012 og 371 i 2013 fuglearter i Danmark). Heraf var 67 (63 i 2012 og 68 i 2013) arter på SU's liste, og det endelige antal arter i landet i 2014 afventer derfor SU's godkendelse. 12 af arterne var med sikkerhed undsluppet fra fangenskab eller efterkommere efter fugle, der er udsatte eller undslupne, fx indisk gås, moskusand, rødhøne og påfugl.

2014 blev rekordår for islom, nordisk lappedykker, skestork, nilgås, mellemkjøve, hvidvinget terne, bjergpiber, sortrygget hvid vipstjert, sydlig blåhals, sortstrubet bynkefugl, hvidbrynet løvsanger, rødtoppet fuglekonge og hvidvinget korsnæb, mens yderligere 8 arter, heriblandt f.eks. sølvhejre, rødhovedet and, sort

glente, kærløber og thorshane forekom i antal langt over middel og tæt på rekord.

For mange af disse arter gælder, at det er arter, der er i gang med at udvide deres udbredelsesområde og er i fremgang som ynglefugle i Danmark, f.eks. skestork, sydlig blåhals og rødtoppet fuglekonge, mens andre er invasionsarter, der svinger meget i antal fra år til år.

Der var igen i 2014 en række arter, som forekom meget fåtalligt og langt under gennemsnittet. Dette gjaldt sortgrå ryle, sabinemåge, gråmåge, middelhavs-sølvmåge, søkonge og fuglekongesanger.

* arter, der forekommer i flere racer, er kun talt med en gang.

Artsliste

Rapportgruppens artsliste omfatter fortsat omkring 190 arter/racer (ekskl. arter der kun omtales i træktabeller). Principielt burde alle de arter, der ikke omfattes af punkt-tællingerne eller er SU-arter, medtages i årsrapporten, men forhold som pladshensyn samt mangel på skribenter, der vil bearbejde det store datamateriale fra DOFbasen, gør, at kun en del af arterne er omtalt i denne publikation. En række arter, som enten er sjældne ynglefugle, hvor yngledata hemmeligholdes eller dækkes af f.eks. Rovfuglegruppen eller Uglegruppen, medtages ikke i Årsrapporten. I denne Årsrapport vil man således kigge forgæves efter omtale af rovfugle som havørn og vandrefalk, engfugle såsom hjejle, stor kobbersneppe, tinksmed og stor regnspove, samt uglearterne slørugle, kirkeugle, peulegule, stor hornugle og mosehornugle.

Otte arter omfattes af "Projekt Fokuseret Fugleforvaltning", nemlig stor skallesluger, rød glente, havørn, hedehøg, vandrefalk, hvidbrystet præstekrave, kirkeugle og peulegule. Det har desværre kun i



Thorshane, Skallingen, 16. oktober 2014. Foto: Allan Kjær Villesen

begrænset omfang været muligt at få samlet data om disse arter til denne Årsrapport. Det er redaktionens forventning, at en beskrivelse af yngleføremkomsten af disse arter fremover vil være at finde i projektets årsberetning i Fugleåret.

For en omtale af status for de almindelige fuglearter, henvises til afsnittet om Punkttællingsprogrammet. For en række arter/racer er det kun yngleføremkomsten eller sommerføremkomsten, der behandles i Årsrapporten. Dette er markeret efter artsnavnet ved de pågældende arter. Arternes latinske navne er opdateret ud fra artslisten på DOFbasen.

Usædvanlige føremkomster og svært bestemmelige arter/racer er underlagt kvalitetskontrol af data i DOFbasen, som varetages af DOFbasens Kvalitets Udvalg (DKU). Med hensyn til svært bestemmelige arter/racer, fænologi og usædvanlige antal har Årsrapportens redaktører ligeledes foretaget en kritisk gennemgang i forbindelse med udarbejdelsen af manuskripter, da DKU ikke har nået at behandle alle føremkomster. Dog er udeladelse af observationer som hovedregel sket i overensstemmelse med DKU.

Især for sjældnere arter/racer, typisk arter med under 100 fugle årligt i Danmark, er alle fund kritisk vurderet, og alle opfordres til ved fund af disse arter/racer at tilføje kommentarer i DOFbasens kommentarfelt. Fund, der stadig er under behandling af DKU, medtages som hovedregel ikke i Årsrapporten. Vi skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at for storlommerne, kongeederfugl, steppehøg, lille skrigeørn, aftenfalk, kjover (ekskl. almindelig kjove), hvidvinget måge, kaspisk måge, middelhavssølvmåge, gråmåge og hvidvinget terne medtages som hovedregel kun observationer med køns-, alders- og/eller dragtangivelse, da disse med rimelighed må kunne forventes noteret, før en sikker bestemmelse har kunnet finde sted.

Årsrapportens forfattere

Forfattere og bearbejdere af artsgennemgangene er, i alfabetisk rækkefølge: Sten Asbirk (tejst), Ulf M. Berthelsen (dværgerterne), Lasse Braae (stormfugle, hvidsiskan, lapværpling), Thorkil Brandt (sædgæs, svaner), Thomas Bregnballe (terner), Ursula Burmann (hedelærke, sangere, fluesnappere), Jørgen S. Christensen (nogle gæs, høns, nogle vadefugle, lille flagspætte), Peter S. Christensen (ænder), René Christensen (måger, ternere, alkefugle, gulirisk), Hans Christophersen (kongeørn, hortulan, nogle vadefugle), John Hansen (nogle rovfugle, mejser), Tina Høeg Hansen (skrigefugle, pirol), Ulla Munch Hansen (nogle rovfugle, nogle mejser, stor tornskade), Ole Jensen (natravn, lærker, pibere, svaler, vipstjerner, kragefugle, rosenstær, kvækerfinke, korsnæb og karmindompap), Tommy Kaae (nogle ryler), Peter Lange (skestork, rørdrum), Arne Bo Larsen (drosler), Mette Lauritzen (sort stork, hvide hejrer), Leif Novrup (fiskeørn, vendehals), Søren Peter Pinnerup (lappedykkere), Palle A. F. Rasmussen (lommer), Hans Skov (hvid stork), Egon Østergaard (pomeransfugl).

Materiale

Rapportgruppen har udarbejdet Årsrapporter siden 1970. Fra og med 1978 er rapporterne udarbejdet efter stort set samme retningslinjer og hovedsageligt baseret på samme kilder som nærværende rapport. Grundlaget for rapporten er data i DOFbasen suppleret med informationer fra DOFs lokalrapporter samt fuglestationsvirksomheden og de rutinemæssige trækobservationer ved en række træksteder.

Ved udarbejdelsen af artsoversigterne drager Årsrapportens skribenter stor gavn af og sætter stor pris på de lokale bearbejdninger af det store materiale i DOFbasen, som foretages af de lokale rapportgrupper, og publiceres i lokalrapporterne. Det er et savn for Årsrapporten, at denne lokale bearbejdning desværre kun foregår i et mindretal af landets rapportregioner, og herfra skal der lyde en opfordring til de faunistiske interesserede feltornitologer ude i regionerne om at melde sig til dette arbejde. Det er både lærerigt og gavnligt at deltage i den proces, som det er, at skabe et overblik over fuglenes føremkomst, på baggrund af de mange indtastede observationer i DOFbasen. Redaktionen vil opfordre til, at publikationen af lokalrapporterne forgår på internettet, således at teksterne bliver tilgængelige for offentligheden så hurtigt som muligt.

Der er ved redaktionens slutning i september 2015 kun udgivet lokalrapporter for 2014: *Nordjyllands Fugle 2014* og *Rorvig Fuglestation 2014*. Redaktionen har haft adgang til dele af manus til *Fugle i Østjylland 2014*.

Det skal her præciseres, at det ikke er muligt for Årsrapportens medarbejdere at gennemgå de mange hjemmesider på internettet, hvor der offentliggøres aktuelle observationer. Oplysninger herfra er for det meste kun medtaget i det omfang, de lokale rapportgrupper har indsamlet dem, eller hvor observatøren også har indsendt sine iagttagelser direkte til den lokale rapportgruppe eller har brugt DOFbasen. Det

er overladt til Årsrapportens skribenter selv at afgøre, om de vil eftersøge observationer af deres arter på andre hjemmesider end www.dofbasen.dk.

Fuglestationsvirksomhed og rutinemæssige trækobservationer på en række lokaliteter har bidraget med et stort materiale, i de fleste tilfælde via DOFbasen. Der henvises til afsnittet om årets fuglestationsvirksomhed i Fugleåret 2014.

Tak

Tak til Tim Andersen, Preben Berg, Lasse Braae, Bent Jacobsen, Knud Pedersen, Steen Søgaard, Jørgen Hulbæk Christiansen og Michael Trasborg for hjælp med sammenstilling af data for udvalgte lokaliteter og arter.

Tak til Hans Christophersen, Palle A. F. Rasmussen og Jørgen Staarup Christensen for hjælp med korrekturlæsning. Jørgen Staarup Christensen takkes endvidere for det store arbejde med at opdatere tabellerne med statistisk for udvalgte arter. Den største tak skal lyde til de mange, der har indsendt deres oplysninger via www.dofbasen.dk, til medarbejderne i de lokale rapportgrupper samt til observatørerne på fuglestationerne. Uden dem var denne rapport ikke blevet til.

Forkortelser anvendt i Årsrapporten

ad.	adult, voksendragt.
DKU	DOFbasens KvalitetsUdvalg.
fou.	fouragerende.
h	fuglen er hørt.
imm.	immatur, dragt mellem juv. og ad.
juv.	juvenil, den første fulde fjerdragt.
med.	Medio, den 11.-20. dag i måneden.
NNØ	Trækretning, verdenshjørne (også S, Ø, SV osv.).
odr.	overgangsdragt.
pri.	Primo, de første 10 dage i måneden.
pull.	pullus, dunungedragt.
R	rastende
RI	ringmærket (fuglen er fanget til ringmærkning).
sdr.	sommerdragt.
SU	Dansk Ornitologisk Forenings Sjældenhedsudvalg.
sy.	syngende.
T	trækkende.
TF	trækforsøg.
ult.	Ultimo, fra den 21. og måneden ud.
vd.	vinterdragt.
2K	aldersangivelse i kalenderår (fuglen "fylder år" ved årsskiftet).
3K+	Fuglen er mindst i sit 3. kalenderår.



Sketork. To store unger fodres af en voksen, Skjern Å, 17. juli 2014. Foto: Torben Andersen

Artsgennemgang

Islom *Gavia immer*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	2014	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09		2010-14	2014	2009	
100	50	3	13	34	55	70	64	100	93	74	1434

Årssummen på 100 fugle er ny rekord. Den høje årssum skyldes først og fremmest den hidtil største forekomst i første halvår, hvor der i forbindelse med forårstrækket i april-maj registreredes rekordmange fugle. Derimod var forekomsten i andet halvår på et normalt niveau.

Inden starten på forårstrækket mod yngleområderne registreredes kun i alt seks fugle: 4/2 1 3K+ i vdr. R Nordstrand, Skagen (NJ), 3/3 1 2K R Roshage (NJ), 22-23/3 1 3K+ i vdr. R Nordstrand, Skagen (NJ), 27/3 1 ad. i sdr. NØ Hirtshals Fyr (NJ), 5/4 1 ad. i sdr. SV Hirtshals Fyr (NJ), 16/4 1 ad. i sdr. Ø Hammer Odde (B) og 20/4 1 ad. i odr. R farvandet mellem Læsø og Anholt (NJ). De to observationer ved Hirtshals Fyr (NJ) antages her at vedrøre samme individ, idet det i begge tilfælde drejede sig om en fugl, som atypisk tidligt var i fuld sommerdragt.

Under forårstrækket registreredes ultimo april-ultimo maj i alt 59 fugle; heraf 49 i Nordjylland. I Nordjylland ses de fleste fugle under forårstrækket som vanligt ved Skagen, hvor der noteres ny sæsonrekord med i alt 37 fugle (36 NV + 1 Ø) fordelt med 32 ad. i sdr. og 5 2K. De største dage ved Skagen var 13/5 9 ad. i sdr. NV og 19/5 5 ad. i sdr. NV. I Nordjylland uden for Skagen ses desuden følgende under forårstrækket: 29/4 1 ad. i sdr. S Nordmandshage, 12/5 1 ad. i sdr. N Frederikshavn Havn, 19/5 2 ad. i sdr. + 1 2K N i flok Stokken, Læsø, 31/5 1 ad. i sdr. Ø Uggerby Strand samt følgende fra Sønderklit/Stensnæs, alle nordtrækkende: 21/4 1 ad. i sdr., 23/4 2 ad. i sdr., 19/5 2 ad. i sdr. og 26/5 1 ad. i sdr. + 1 2K. Forekomsten ved Skagen 13/5 er ny dansk dagsrekord og forekomsten ved Stokken på Læsø 19/5 er den hidtil største

trækkende flok, som er set herhjemme (tidligere er der i flere tilfælde set to trækkende fugle sammen, også i år). Uden for Nordjylland ses i perioden ultimo april-ultimo maj følgende: 28/4 1 ad. i sdr. N Anholt Havn (ØJ), 11/5 1 ad. i sdr. N Gjerrild Nordstrand (ØJ), 14/5 1 ad. i sdr. N Lyngvig (VJ), 16/5 1 2K+ N Blåvands Huk (SVJ), 16/5 1 ad. i sdr. N Gjerrild Nordstrand (ØJ), 16/5 1 ad. i sdr. udtrækkende fra Isefjord mod NV Korshage (VSJ), 16/5 1 ad. i sdr. Ø Gedser Odde (ST), 17/5 1 ad. i sdr. Fornæs Fyr (ØJ), 19/5 1 ad. i sdr. N Kongeå-slusen (SVJ) og 22/5 2 ad. i sdr. udtrækkende fra Isefjord mod NV Korshage (VSJ). Det skal til forårstrækket bemærkes, at flere af de nordtrækkende fugle som registreredes ved lokaliteter i Kattegat, og især i det nordlige Kattegat, efterfølgende kan være set nordvesttrækkende ved Skagen samme dag, hvorfor forårstotalen kan indeholde gengangere og derfor skal betragtes med forbehold.

Forekomsten i andet halvår indledes med tre usædvanlige fund fra august: 6/8 1 2K R ved Hirtshals Havn (NJ), 7-8/8 1 3K+ i sdr. R Grenen (NJ) og 25-26/8 1 2K R Grenen (NJ). Desuden fire fund fra september: 21/9 1 2K N Gedser Odde (ST), 26/9 1 ad. i sdr. N Lyngvig (VJ), 29/9 1 2K R Roshage (NJ) og 30/9 1 ad. i sdr. N Asaa (NJ). I oktober-november registreredes 25 fugle fordelt med 18 langs Vestkysten mellem Skagen (NJ) og Blåvands Huk (SVJ) og 7 i de indre farvande; flest ved Skagen (NJ) med 6 fugle i perioden 17/10-25/11. Året afsluttedes med følgende fund fra december: 11/12 1 1K+ i vdr. R Asserbo Strand (NSJ), 20-21/12 1 2K+ i vdr. R Grenen (NJ) og 21/12 1 1K+ i vdr. R Børstrup Hage (NSJ).

(Palle A. F. Rasmussen)

Regional fordeling af islom 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	73	2	6	4	0	1	0	5	1	3	4	1	100

Hvidnæbbet lom *Gavia adamsii*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	2014	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09		2010-14	2009	2006	
36	21	4	10	17	21	28	24	55	37	36	641

Årssummen er opgjort til 36 fugle fordelt med 22 i første halvår og 14 i andet halvår. Der var i år to vinterfund: 23/1 og 6-14/3 1 2K Ålbæk Strand (ST) og 23-24/3 1 3K+

i vdr. Øresund (NSJ). Bemærk, at forekomsten ved Ålbæk Strand her er regnet som ét fund, om end det ikke helt kan udelukkes, at der var tale om to forskellige fugle.

Sidstnævnte vedrører en tilsyneladende syg/olieskadet fugl, som først ses ved Ålsgårde og efterfølgende ved Hellebæk, Julebæk, Hornbæk og Dronningemølle.

Igen i år var der i april fra skib eftersøgning efter storlommer i farvandet mellem Læsø og Anholt. På turen i år 20/4 sås 2 ad. i sdr. og 6 ad. i odr., som ligesom i 2013 i regionsfordeling er opført under NJ. Ved Skagen (NJ) noteredes under forårstrækket i alt 9 østtrækkende fugle i perioden 25/4-15/5 fordelt med 8 ad. i sdr. og 1 2K. Derudover sås i første halvår følgende: 22/4 1 2K Ø Gilbjerg Hoved (NSJ), 28/4 1 ad. i sdr. Ø Korshage (VSJ), 8/5 1 ad. i sdr. NØ Hirtshals Fyr og 3/6 1 2K Ø Gedser Odde (ST). Fuglen ved Hirtshals

Fyr (NJ) 8/5 er her regnet som den samme, som ca. 45 min. senere samme dag sås østtrækkende ved Skagen.

Fundene i andet halvår var følgende: 27/9 1 1K R Børstrup Hage (NSJ), 3/10 1 1K+ i vdr. R Gedser Odde (ST), 10/10 1 3K+ i sdr. S Vejlbj Klit (VJ), 17/10 4 ad. i sdr. Ø Grenen (NJ), 20/10 1 ad. i sdr. indtrækkende til Isefjord Kikhavn (NSJ), 23/10 1 ad. i sdr. SV Gedser Odde (ST), 27/10 1 1K R Korshage (VSJ), 28/10 1 1K SV Gedser Odde (ST), 28/10 1 1K R Ålebæk Strand (ST), 1/11 1 2K+ i vdr. Ø Grenen (NJ) og 25/11 1 1K+ R Nordfeldt (ST). Bemærk, at de to fund fra det nordlige Møn (Ålebæk Strand, Nordfeldt) her er regnet som to fund.

(Palle A. F. Rasmussen)

Regional fordeling af hvidnæbbet lom 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	22	1	0	0	0	0	0	2	0	4	7	0	36

Nordisk lappedykker *Podiceps auritus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2014	2013	2012	
568	NA	(64)	79	134	234	458	382	568	529	452	(7202)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972 og 1975-76.

Gennem de seneste ti år er antallet af indrapporteringer af nordisk lappedykker støt og roligt gået op fra 223 i 2005 til 561 i 2014. Efter rensning for de mest åbenlyse gengangere blev rapporteringerne fra 2014 reduceret fra 1628 fugle til mindst 568 fugle på 118

lokaliteter, hvilket er lidt flere fugle baseret på 45% flere observationer end i 2013 men på lidt færre lokaliteter. Fordelingen på individer var 166 i 1. halvår på 88 lokaliteter og 363 i 2. halvår på 57 lokaliteter, hvilket – sammenlignet med 2013 – er godt 20% flere fugle på



Hvidnæbbet lom, Hellebæk 23. marts 2014. Foto: Axel Mortensen

35% flere lokaliteter i 1. halvår og stort set samme antal fugle på 13% færre lokaliteter i 2. halvår. Der blev i 1. halvår kun set enkelte større flokke (> 10), nemlig fra 14/1 til 30/3 op til 20 Havet ud for Ålebæk Strand (ST), 4/1 samt 4/3 11 Havet ud for Nordfelt (ST). Herefter har de største forekomster været rastende fugle: 9/2 8 Havet ud for Spejlsby Strand (ST), 13/4 7 Ulvshale Nordstrand (ST) samt 8/2 5 Havet ud for Ulvshale Sommerhusområde (ST) og 10/4 5 Kysten ved Sandflugtsplantagen (VSJ). I lighed med de seneste år blev der kun rapporteret ganske få trækobservationer fra 1. halvår: ud over 10 enlige fugle var der 2/4 6 Ø Hyllekrog (ST), 6/4 3 S Hav ved Tryggelev Nor (ST), 17/3 2 Ø Gedser Odde (ST) samt 28/4 2 Ø Nordstrand, Skagen (NJ).

Observationer på en Sydfynsk lokalitet i maj og juni 2014 tyder på et sandsynligt ynglepar. Der er set redebyggende fugle, og efter æglægning sås kun en fugl

ad gangen, og der blev hævdet territorium. Men parret forsvandt fra lokaliteten ultimo juni.

Ud over den fugl, der holdt til i Klæsø Nor (F) fra 29/5 til 4/8, var de første fund i 2. halvår 16/8 1 R Kors-hage (VSJ), 27/8 2 R Grenen (NJ) og 18/9 1 SV Gedser Odde (ST). De største forekomster af rastende fugle i 2. halvår var 22/11 82 fou. Havet ud for Ålebæk Strand (ST), 25/11 56 fou. Havet ud for Nordfelt (ST) og 23/9 28 R Femern Bælt syd for Hyllekrog/Saksfjed Inddæmning. Ud over disse skal nævnes 21/11 11 R Selbjerg Vejle (NVJ). Efterårstrækket blev indledt med 18/9 1 SV Gedser Odde (ST), 23/9 3 S Blåvands Huk (SVJ) og 30/9 2 V Dueodde (B). Der er kun én rapportering af mere end 2 fugle ad gangen under trækket nemlig 5/10 4 SV Gedser Odde (ST).

(Søren Peter Pinnerup)

Regional fordeling af nordisk lappedykker 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	17	0	11	8	6	11	11	24	11	7	86	9	201
2. halvår	28	5	14	4	3	21	0	11	4	14	255	8	367



Gråstrubet lappedykker, Broager, 2. juni 2014. Foto: Torben Andersen

Gråstrubet lappedykker *Podiceps grisegena*

I 2014 blev der i 6325 indberetninger lagt 32.127 fugle ind, hvilket er ca. 12% flere fugle (28.679 i 2013) fra ca. 20% flere lokaliteter (850 mod 1007 i 2013); efter fjernelse af de mest åbenlyse gengangere, kom antallet ned på 8683 mod 7736 i 2013, en stigning på ca. 12%. Der blev indrapporteret ynglepar fra 81 lokaliteter, hvoraf der på de 24 er foretaget bearbejdnings, hvilket er noget lavere end antallet af lokaliteter med bearbejdede tal for 2013. Et forsøg på at estimere ynglebestanden på baggrund heraf gav 164-210 ynglepar. Der er desuden ud fra angivelser af ynglefugle (YF-koden) estimeret 268-642 ynglepar, idet der er forsøgt ikke at få gengangere med, hvor der både er rapporteret om ynglepar (YP) og ynglefugle (YF) på samme lokalitet; i alt 432-852 par, hvilket 6-20 % højere end ved bestandopgørelsen i 2013 og det højeste antal ynglepar de sidste 5 år. Mange har kun oplyst om ynglefugle (YF-koden) på en given lokalitet, så det kan være vanskeligt, at give et mere præcist tal og det skal endnu engang pointeres, at det er ønskværdigt med flere indrapporteringer af ynglepar. I Atlas III projektet blev gråstrubet lappedykker i 2014 angivet som sikkert eller sandsynligt ynglende i 357 kvadrater. Der blev kun rapporteret om 1 par ynglefugle på Bornholm fra Svinemosen (YF-koden). Ungeproduktionen synes igen i år at være lavere i 2012 og 2013 end de foregående år, i alt blev der registreret 514 unger hvilket giver 0,6-1,2 unge/par.

Lokaliteter med flest indrapporterede ynglepar topper med en af de klassiske: Lille Vildmose (NJ) (hele området) op mod 80 par, Vejlerne (NJ) op mod 60 par. Herefter følger: Lidsø – Tjørnebjerg (ST) 15-20 par, Rørdal Lergrave (NJ) 10-12 par, Nygård Sø (VSJ) 10 par, Saksfjed – Fugleværnsfondens område (ST) 9 par og Kalløgrå (ST) 7-9 par. Enkelte lokaliteter havde over 20 registrerede ynglepar (YF-koden): Omø Mose (VSJ) 38, Næbbet v/Skjoldnæs (F) 27 samt Hejresøen, Vestamager (KBH) 20.

På en del kyststrækninger har der været pæne (vinter) bestande af rastende fugle, således 26/11 108 R Havet ud



Gråstrubet lappedykker, Sønderjylland, 29. juli 2014.
Foto: Torben Andersen

for Nordfelt (ST) og 80 R Havet ud for Spejlsby Strand (ST), 22/1 173 R Havet ud for Ålebæk Strand (ST), 21/11 70 R Lystrup Strand (ØJ) og 26/11 58 R Kysten ved Sandflugtsplantagen (VSJ). Generelt set er der observeret større forekomster end de foregående år.

De klassiske træklokaliteter skal også kort omtales. Forårstræk: Alle trækobservationer med mere end 25 fugle er fra Hyllekrog (ST), hvor der er lavet træk-tællinger næsten dagligt i perioden 4/3 til 30/4 med i alt 918 Ø med max. 16/4 265 Ø, hvilket skulle være ny rekord for lokaliteten, efterfulgt af 25/4 110 Ø og 7/4 100 Ø. Af andre lokaliteter skal nævnes 17/3 35 Gedser Odde (ST), 12/1 16 SV Kikhavn (VSJ) og 15/3 13 V Børstrup Hage (NSJ). Under efterårstrækket har der ikke været enkelt dage med over 20 fugle: 30/8 19 SV, 30/10 14 SV, 23/11 13 SV og 15/12 17 SV Gedser Odde (ST), 13/9 12 N Fornæs (ØJ) og 20/10 11 V Korshage (VSJ). På trods af det har der været et pænt træk: 411 Gedser Odde (ST), 251 Fornæs (ØJ), 58 Korshage (VSJ) og 54 Kikhavn (NSJ).

(Søren Peter Pinnerup)

Regional fordeling af ynglepar af gråstrubet lappedykker 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
YP + YF 2014	124-204	2-12	9-19	28-53	10-27	25-41	54-106	45-89	44-70	27-36	63-98	1-1	415-691

Sorthalset lappedykker *Podiceps nigricollis*

I 2014 blev der foretaget 1421 indrapporteringer af mindst 1641 fugle på 147 lokaliteter, hvilket antalsmæssigt er lidt flere end i de foregående år men på nogenlunde samme antal lokaliteter. Der blev kun rapporteret om 37 ynglepar (YP) fra en lokalitet (Kongens Kær (SØJ)), og der er kun foretaget bearbejdning af antal ynglepar på 1 lokalitet med i alt yderligere 1 ynglepar (Brabrand Sø (ØJ)). Ud over disse

tal er der indrapporteret 92 – 116 ynglepar (YF). Der blev rapporteret om par med unger uden YF-koden, men de er indeholdt i nedenstående. Hvis man ser på det maksimale antal fugle set i yngletiden (her sat til perioden 15/5-15/7), blev der indrapporteret 161 fugle – svarende til max. 81 par – fra 34 lokaliteter, som ikke er indeholdt i ovennævnte. En forsigtig vurdering giver således en samlet ynglebestand på 211-235 par, hvilket



Sorthalset lappedykker, Kongens Kær, 28. marts 2014.
Foto: Steen E. Jensen

er på niveau med 2013 også hvad angår antal lokaliteter. Der blev indrapporteret unger fra 23 lokaliteter (hvilket er på niveau med 2013), hvoraf lokaliteter med mere end 5 unger skal fremhæves: Kongens Kær (SØJ) 12, Søen, Valdemarsslot (F) 8 og Ølundgårds Inddæmning (F) 8. Under Atlas III projektet er sorthalset lappedykker fundet ynglende i 28 kvadrater med statuskode sikker eller sandsynlig.

Den første fugl blev set primo marts: 3/3 1 Vest Stadil Fjord (VJ), og medio marts optrådte arten flere steder: 12/3 1 Kongens Kær (SØJ), 13/3 2 Føns Vang (F) og 14/3 1 Søen, Valdemarsslot (F). Det største antal set i første halvår var 15/5 177 Kongens Kær (SØJ) – alle indrapporteringer af mere end 100 fugle er fra denne lokalitet; 23/5 75 Grynderup Sø, sydenden (NJ) – rigtig mange i denne nyetablerede sø (indviet august 2012) – og 71 Filsø, Mellemsø (SVJ) og 29/4 62 Kogleaks (NVJ). Ud over Grynderup Sø er der tale om nogle af de sædvanlige lokaliteter med store forårstal. Efter yngletiden (15/5-15/7) blev der set større sommerflokke flere steder, hvor de største tal – i lighed med tidligere år – var 18/7 163 Borre (Horsens Fjord) (ØJ) efterfulgt af 3/8 134 Hjarbæk Fjord (NJ) og 29/8 41 Horsens Fjord ved Vorsø (ØJ). Ud over de nævnte er der rapporteret om sommerflokke på mere end 10 fugle fra 5 andre lokaliteter.

Årets sidste fugle blev set 30/10 2 Borre (Horsens Fjord) (SØJ) og 2 Lillebælt Tontoft Nakke og Tranesand (SJ), og der var således ingen egentlige vinterfund.

(Søren Peter Pinnerup)

Tabellen Ynglelokaliteter for sorthalset lappedykker 2014 er udarbejdet efter nogenlunde de samme principper som i Fugleåret 2007-2013. Dvs. at en lokalitet medtages, når der er gentagne indrapporteringer (mere end to) i yngletiden (her er sat til 15/5 – 15/7), eller der er indrapporteret ynglefugle og/eller unger. Min. YP og max. YP angiver antal ynglepar indrapporteret i DOFbasen. Unger angiver, om der foreligger observationer af pull eller juv./1K-fugle i tiden 15/5 – 15/7. Max. YF angiver det maksimale antal fugle på lokaliteten i yngletiden. * angiver at fuglene er indrapporteret i DOF-basen med adfærds-koden YF. Kursiv angiver, at tallet stammer fra en bearbejdning.

Ynglelokaliteter for sorthalset lappedykker 2014

Lokalitet	Region	min.YP	max.YP	max. YF	Unger
Sundet - Faaborg	F	0	3	14	
Keldsnor	F			5	
Brændegård sø	F			2	
Føns Vang	F			10	
Ølundgårds Inddæmning	F	3	4	18	x
Firtalsstrand Et Mellemslykket	F			44*	
Søen, Valdemarsslot	F	7	7	14	x
Vitsø	F			41	
Gyldensteen: Engsøen	F			2	
Sønder mose, Viborg	NJ	1	2		
Lille Vildmose	NJ	9	9	14	x
Østerådalen	NJ	3	3		
Østlige Vejler (Bygholm, Han Vejle, Kærupholme)	NJ	41	41	46*	x
Grynderup Sø	NJ	40	50	75*	
Vilsted Sø	NJ			14	
Juelstrup Sø	NJ			4	
Gurre Sø	NSJ	6	6	16*	x
Slivsø, Hoptrup	SJ	2	2	4*	x
Astrup Engsø	SJ			2	
Broksø Enge	ST	2	2	11*	x
Nielstrup Sø, Sydsjælland	ST			4	
Sneum Digesø	SVJ	1	2	8	
Fil Sø	SVJ	0	1	65	
Kongens Kær	SØJ	37	37	160*	x
Tim Enge	VJ	1	1		x
Vest Stadil Fjord	VJ	0	2	6	
Søndervese	VJ			4	
Noret	VJ			4	
Brabrand Sø	ØJ	1	7	17	x
Egå Engsø	ØJ			6	
Årslev Engsø	ØJ			2	

Mallemuk *Fulmarus glacialis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1997	2007	1991	
2014	NA	(4305)	15.885	(24.013)	(28.255)	20.177	23.360	71.532	65.213	40.846	-

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1975-76 og 1999-2003. Artstotal overstiger 100.000 fugle og sammenfattes derfor ikke.

Materialet er delt op i de fire områder NJ (Skagerrak), Vestkysten, Kattegat og indre farvande, hvor forekomsten i henhold til normal faunistisk terminologi kan betegnes som hhv. almindelig, ret almindelig, fåtallig og meget sjælden. I Skagerrak lå antallet

fugle på middelniveau, medens stormforekomsterne i resten af landet skrabede bunden ligesom hos de øvrige havfugle. Materialet i DOFbasen udgøres af 470 registreringer (410 i 2013), der dækker ca. 15.037 fugle (23.805 i 2013), dvs. 32 fugle pr. registrering (58 i 2013).

Den nordjyske dominans ligger i år på 95,9%.

Fordelingen på måneder fremgår af tabellen for henholdsvis NJ, Vestkysten (VJ + SVJ) og (sydlige) Kattegat (øvrige regioner).

I NJ blev de største forekomster: 14/4 1655, 13/6 996, 25/8 1002 og 27/9 2391 alle Skagen.

Den eneste større dag ved Vestkysten blev 28/9 104 Lyngvig Fyr (VJ).

I Kattegat var der pænt med fugle i januar: 12/1 283 Børstrup Hage (NSJ). Efteråret skuffede derimod og største tal blev 27/9 36 Børstrup Hage. Ved stort set samtlige lavtrykspassager kom vinden aldrig helt om i NV, hvilket forklarer de yderst få fugle længere vest på i Kattegat (VSJ og den jyske østkyst).

Der var ingen fund fra de indre farvande.

(Lasse Braae)

Regional fordeling af mallekuk 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Fugle	14.707	156	60	16	0	1	0	38	0	559	0	0	15.537

Månedsfordeling af mallekuk 2014

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Nordjylland	52	43	39	2341	377	1761	215	3089	5011	433	4	1342	14.707
Vestkysten	5	0	0	2	0	17	8	38	142	5	0	0	217
Kattegat	430	1	34	36	0	13	0	15	51	3	1	29	613
Fugle i alt													15.537

Sodfarvet skråpe *Puffinus griseus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1984	2002	2007	
109	17	(75)	170	168	184	146	185	446	403	384	(6483)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972 og 1975-76.

Med 109 fugle blev resultatet lidt bedre end sidste år, men stadig en total i den lave ende. Vi skal tilbage til 2004 for at finde en mindre årstotal (104). Det blev til en enkelt forårsfugl 15/4 1 NV Grenen (NJ). Efteråret indledtes stille med 11/8 1 N Vejers Strand (SVJ), 8/9 1 S og 9/9 1 N Blåvands Huk (SVJ) og 1 N Bækbygård Strand (SVJ), inden der for kom lidt gang i skråperne i perioden 20/9 – 1/11. Årets sidste fugle blev 15/11 1 N Trelde Næs (SØJ), 27/11 1 NV + 1 rast og 8/12 1 NV alle Grenen. Sidstnævnte lokalitet blev topscorer med

33 fugle. De største træk dage var 25/9 4 Kikhavn (NSJ), 26/9 og 27/9 5 Grenen, 4 Nørre Lyngvig (VJ) og 7 Børstrup Hage (NSJ), 28/9 8 og 29/9 4 Grenen. Desuden fortjener 28/9 1 N Birkemose (ST) at blive nævnt.

Kun i et enkelt tilfælde i materialet er der formodede gengangere mellem to lokaliteter. 20/10 2 V 15:31 Børstrup Hage og 16:19 2 V Tisvildeleje (NSJ) – 17,5 km på 48 min = 22 km/t.

(Lasse Braae)

Regional fordeling af sodfarvet skråpe 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Fugle	46	19	13	4	1	0	0	2	0	23	1	0	109
Lokaliteter	7	5	4	2	1	0	0	1	0	6	1	0	27

Almindelig skråpe *Puffinus puffinus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1989	1998	2009	
23	NA	6	40	48	55	26	42	99	94	83	1613

Forårets eneste fugl 13/4 1 trk Harboøre Tange (VJ) var det første april-fund siden 2010. Skråpedagen i juni faldt 13/6 med 1 N Grenen (NJ) samt 1 V både

Kikhavn (NSJ) og Korshage (VSJ) hhv. kl. 09:47 og 10:02. Årets bedste måneder blev juli og august med 6 hhv. 7 fugle, alle på nær 21/8 1 N Fornæs (ØJ) og 25/8



1 S Nordmandshage (NJ) fra Vestkysten. Bedste dag blev 16/7 med 2 Grenen, 1 Ørhage og 1 Agger Tange. Vestkystens efterårsfugle kom i perioden 25/9 – 5/10 i alt 7, heraf 1 rastende meget kystnært ved havnen i Ho Bugt 4/10. Årets sidste observation – umiddelbart den mest usædvanlige – var 22/10 1 V Ålebæk Strand (ST). Og dog – siden 2007 er arten set i Østersøen i 5 ud 8 år.

Ud fra beskrivelserne er det mest nærliggende at nævne årets to skråpe sp. her: 15/4 1 Ø Børstrup Hage (NSJ) og 27/9 1 Roshage (NJ).

(Lasse Braae)

Almindelig skråpe, Ho Bugt, 4. oktober 2014.
Foto: Eva F. Henriksen

Regional fordeling af almindelig skråpe 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	13	2	5	1	0	0	0	1	0	1	1	0	23

Månedsfordeling af almindelig skråpe 2014

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
2014	0	0	0	1	0	2	6	7	4	3	0	0	23

Lille stormsvale *Hydrobates pelagicus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1990	1988	1985	
1	NA	(10)	13	11	5	5	5	50	36	32	(385)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972 og 1975-76.

Efterhånden en af de mest sjældne arter, der ikke er på SU-listen: 26/10 1 Grenen (NJ) var årets eneste.

(Lasse Braae)

Stor stormsvale *Oceanodroma leucorhoa*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1990	1988	1985	
19	NA	(16)	99	115	143	93	157	902	624	313	(4046)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972 og 1975-76.

Et moderat år med 19 fugle. Ved Vestkysten blev der i perioden 9/9 – 2/11 set 16 fugle. Der var enkelte dage med mere end en fugl: 9/9 2 Roshage (NJ), 28/9 2 og 27/10 2 Ørhage (NJ) samt 29/10 3 Roshage. Desuden

disse 3 fra de indre farvande: 12/1 1 V Gilleleje (NSJ), 30/9 1 N Nordmandshage (NJ) og 14/12 1 Ø Gedser Odde (ST) – bemærk to vinterfund.

Årets eneste ubestemte stormsvale sås 27/10 Ørhage.
(Lasse Braae)

Regional fordeling af stor stormsvale 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Fugle	10	4	3	0	0	0	0	0	0	1	1	0	19
Lokaliteter	3	3	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	9

Sule *Morus bassanus*

Det blev til knapt en halvering i forhold til sidste års rekordnotering, 3956 registreringer i DOFbasen med i alt 93.942 fugle. Måske er der tale om lidt "suletræthed" – det er tydeligt, at alle ikke orker at rapportere enhver sule.

I forhold til sidste år registreredes flere fugle i januar – marts, juli – september og december. Regionalt var der fremgang i ØJ, F, VSJ, KBH og ST.

Sidste år konstateredes, at sulen nu om dage ses hele året. En kontrol viser, at der i år kun mangler observationer fra 38 dage (jan 9, feb 8, mar 1, maj 3, jun 14, jul 2 og dec 1).

I år var der fuld gang i forårsfuglene allerede i marts, kulminationen som vanligt i april. Juni udmærkede sig ved at være årets sløjeste måned og efterårsforekomsterne kulminerede i september.

Hvis man sammenligner ØJ og NSJ, hvor der er set nogenlunde lige mange fugle, er tendensen den samme som sidste år. I foråret flest fugle ved Jylland, hvor Sjælland dominerer om efteråret. Kunne tyde på, at Kattegat i stigende grad bruges som fourage-

ringsområde. Under rolige vejrforhold ses der flest fugle tættest på de store forekomster i Skagerrak, ved blæsevejr ses det traditionelle havfuglemønster med flest fugle i Kattegat længere mod øst.

Årets største tal blev: 15/4 1750 N Aså Havn (NJ), 27/9 4272 N Skagen (NJ) og 28/9 1031 V Kikhavn (NSJ). Sidstnævnte er den næsthøjeste notering fra Sjælland (11/10 2003 1090 Børstrup Hage (NSJ)), der blev ikke registreret nævneværdige antal fugle længere østpå (manglende dækning?), men dagen gav også ny rekord for VSJ (666).

Fra de indre farvand bør 3 observationer fra Østersøen syd for Als bemærkes.

Til sidst et par ord om potentielle gengangere. I materialet fra NSJ har jeg forsøgt at fjerne rastende fugle fra nærliggende lokaliteter (f.eks. Gilleleje/Børstrup Hage) og kun medtaget dagens største træktalet fra hele kysten. Disse tiltag barberer kun totalen ned til 7246 – noget overraskende. Det skal dog siges, at de rastende fugle også kan flytte fra sted til sted i løbet af dagen.

(Lasse Braae)

Regional- og månedsfordeling af sule 2014

2014	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
NJ	260	558	10865	10443	2208	98	6637	6249	17084	5954	1139	3613	65108
VJ	4	16	82	611	528	123	705	687	1250	176	87	8	4277
SVJ	4	7	81	932	369	53	592	650	674	195	50	1	3608
ØJ	105	81	559	4810	456	5	171	65	652	846	633	136	8519
SØJ	3		24	578				2	14	64	36		721
SJ	1			1					3		3		8
F			54	37	2			1			2	1	97
VSJ	13	1	190	890	70	2		2	1154	702	160	37	3221
KBH	7			1	1			1			7	9	26
NSJ	607	14	856	1047	136	8	97	11	1924	1547	1133	948	8328
ST	2		1	1	2						3	4	13
B				1	5	4		2	2	2			16
DK	1006	677	12712	19352	3777	293	8202	7670	22757	9486	3253	4757	93942

Rørdrum *Botaurus stellaris*

Som forventet var der fremgang at spore efter en mild vinter, hvilket typisk ses på tallene fra Vejlerne (NJ), hvor der blev kortlagt 99 territorier, mod 72 i 2013. Samlet blev der registreret godt 300 paukende fugle fordelt på ca. 150 lokaliteter.

Paukesæsonen indledtes tidligt, allerede 17/2 hørtes 2 Sønder Lem Vig (VJ) og 18/2 1 Glombak, Vejlerne. Herefter var der stort set daglige observationer. De

store tal var alle fra Vejlerne og Lille Vildmose (NJ). Der blev kortlagt 29-38 paukende hanner af rørdrum i Lille Vildmose i 2014. Kan sammenlignes (samme metode anvendt) med 22-29 i 2013 og 18-21 i 2012. Ingen andre lokaliteter havde over 5 paukende.

Der var forholdsvis få vinterfund i januar-februar og december.

(Peter Lange)

Regional fordeling af rørdrum 2014 – fordelt på paukende fugle og fugle set uden for yngletiden

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Paukende	157	31	50	5	1	14	10	11	14	4	14	0	311
Lokaliteter med pauk	38	23	40	4	1	7	7	11	11	4	7	0	153
Sete fugle excl. Yf	ca. 10	15	10	7	8	8	2	4	10	1	4	2	81
Fugle i alt	ca. 167	46	60	12	9	22	12	15	24	5	18	2	392

Silkehejre *Egretta garzetta*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2002	2009	2011	
2014	5	2	2	7	27	21	26	42	39	38	483

I 2014 blev der observeret cirka 21 silkehejrer i Danmark. Flest fund blev der gjort i Nordjylland, hvor der blev observeret op til 8 fugle.

Årets første fund blev gjort 20/4, hvor en fugl blev set overflyvende ved Lønholt Mose (NSJ).

Flest fugle blev set i april-september, hvilket er typisk for arten. Der var dog også i 2014 enkelte senere fund.

Op til 2 fugle rastede i området ved Astrup og Rømødæmningen (SJ) i perioden 26/9-28/12. 1 enkelt fugl blev set 2/10 ved Bygholm Vejle (NJ) og 1 silkehejre rastede ved Nyord Enge (ST) 11/10.

1 sent fund fra Pederstrup (ØJ) drejede sig om en ringmærket, undsluppet fugl, der sås i perioden 8-26/12.

(Mette Lauritzen)

Regional fordeling af silkehejre 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	8	1	3	0	0	4	1	1	0	1	1	1	21

Sølvhejre *Ardea alba*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2013	2014	2011	
2014	3	< 1	3	4	30	111	77	174	143	126	924



I 2014 blev der observeret sølvhejre i alle årets måneder og i alle rapportområder. Med over 160 observationer fortsatte arten sin fremgang i landet.

2014 blev året hvor sølvhejren for første gang med sikkerhed blev registreret som ynglefugl i Danmark. Hele 2 ynglepar blev fundet på Saltholm (KBH) i en fiskehejrekoloni. Der henvises til særskilt artikel i Fugleåret 2014. Da sølvhejren i mange år har været i fremgang, var det et ventet ynglefund.

I 2014 var der igen en stor koncentration af sølvhejre i Sønderjylland. Det største enkeltfund var af 26 individer ved Bremsbøl Sø (SJ) 9/8.

Også ved Maribo-søerne (ST) blev der observeret mange sølvhejrer – op til 13 fugle 6/5.

(Mette Lauritzen)

Sølvhejre, Nørresø, Tønder, 24. september 2014. Foto: Knud Pedersen

Regional fordeling af sølvhejre 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	40	3	10	4	5	21	7	11	15	8	17	2	143

Sort stork *Ciconia nigra*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1995	2000	1996	
2014	NA	(16)	29	38	34	33	33	61	58	48	(1210)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972, 1975-76.

Med op til 43 individer blev 2014 et godt år for sort stork i Danmark. Der var observationer i alle lokalafdelinger undtagen Bornholm. Observationerne blev gjort i perioden marts til september. Det første tidlige fund i marts var 28/3 Lille Åmose (VSJ).

Årets sidste individ var en 1K fugl, der i perioden 17/9-21/9 rastede i området ved Astrup Forland og Rømødæmningen (SJ).

I juli og august sås et influx af unge storke. Flere af dem bar farvering, og 3 fugle blev aflæst. Det drejer sig om en fugl fra Langeland (F), der rastede i området fra 23/7. Fuglen var ringmærket omkring to måneder før (7/6) som redeunge nær Siebenlehn i delstaten Sachsen, 456 km fra Sydlangeland.

Den anden ungfugl blev aflæst 2/8 ved Brøns Å nær Ribe (SJ). Denne fugl var ringmærket 16/6 som redeunge nær Niederöfflingen i delstaten Rheinland-Pfalz, 585 km fra Brøns.

Endelig rastede en usædvanlig stor flok på 8 fugle (4 ad. + 4 1K) ved Bøtø Nor (LF) i starten af august. Den ene af ungfuglene var ringmærket 15/6 som redeunge i et kuld på tre nær byen Prüm i ved vestlige Tyskland tæt på grænsen til Luxembourg. Denne sorte stork har således fløjet godt 610 km mod nordøst og kommer således fra samme område som den fugl som blev aflæst 2/8 nær Ribe.

Mette Lauritzen

Regional fordeling af sort stork 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	9	1	4	3	1	2	6	2	3	2	10	0	43



Sort stork. 7 af i alt 8 fugle der rastede ved Bøtø, 5. august 2014. Foto: Gert Juul Jeppesen

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2014	2011	2013	
518	NA	(216)	(261)	(153)	208	406	299	518	500	463	(8159)
2	NA	40	17	6	1	2	2	-	-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. For antal fugle mangler årstotal fra 1970-77, 1988-89, samt 1997-98. For antal ynglepar mangler der nøjagtige tal fra 1970-71. Tre største yngleår fra og med 1970 er: 1970: > 60 par, 1971: 58 par og 1972: 38 par.

Storkesæsonen i 2014 var i gang fra 1. januar. I Gundsøllille (NSJ) overvintrede yngleparret på reden, og i Veksø (NSJ) en enlig stork til på en rede. Og i Smedager ved Tinglev (SJ) overvintrede hanstorken på reden. Gundsøllille parret, såvel som de øvrige enlige storke blev fodret hen over vinteren. De 4 nævnte storke stammer alle fra det skånske storkeprojekt.

De første storke, som kom ind med trækket syd fra, blev set ved Gjerrild Klint (ØJ) 20/3 og i Orte på Fyn 22/3. Fra midt i april til udgangen af maj måned kulminerede indtrækket af storke. En gennemgang og bearbejdning af storkeobservationer i DOFbasen sandsynliggør, at omkring 518 storke gæstede Danmark i 2014. Se tabellen med regional fordeling bagerst i artiklen. Det er ny rekord i de seneste årtier. I 2013 var tallet også ganske højt med 463 storke. Stigningen kan især tilskrives, at antallet af skånske storke, der trækker gennem landet, stiger år for år. De største storkeflokke, der blev set, var 98 skånske storke der

31/7 blev set ved Nexø Sydstrand (B). Flokken blev nogle dage på Bornholm, før de returnerede til Skåne og trak til Sjælland via Øresundsbroen. Her og ved Dragør (KBH) blev 81 set 3/8. Dagen efter blev de 81 storke set ved Vester Ulslev (ST). På vejen til Lolland var 64 af storkene blevet spottet ved Sværdborg nord for Vordingborg (ST). Næste større udtræk af skånske storke fandt sted 16/8 hvor 22 storke blev set ved Gedser Odde (ST). Fra 16-21/8 var der 20-22 i området ved Rødbyhavn (ST). Formentlig de samme som dem ved Gedser Odde. De kommende år vil utvivlsomt medføre bosætning af flere skånske storke i Danmark. Nok særligt på Sjælland, som ligger på trækrueten fra Skåne. Der er nu 45 par fritflyvende storke i Skåne. I alt havde 173 ungfugle mulighed for at trække fra Skåne i år. Den største flok af ikke-skånske storke var 16 storke, som 25/4 blev set ved Ottersbøl ved Skærbæk (SJ).

Status for ynglende hvid stork i 2014 blev 2* par storke og 3 flyvefærdige unger, samt en enlig stork.

Balle** (ØJ): Enlig stork.
 Smedager (SJ): Par. 29/4.
 5 æg, 3 unger flyvefærdige.
 Gundsøllille*** (NSJ): Par der overvintrer.
 3-4 æg, 3 unger døde.

Noter:

* 1 par, der ikke er af vild proveniens

** Storken er ikke af vild proveniens (skånske projektstork)

*** Begge storke stammer fra det skånske storkeprojekt.

Balle på Djursland (ØJ) var stedet, hvor en enlig 3 år gammel skånske stork fra 15/4 byggede rede uden hjælp på en pæl ved en voliere med bl.a. storke ved dyreparken Munkholm Zoo. Storken var meget interesseret i en bestemt stork i volieren, men pga. hegnet kunne de ikke danne par. Først omkring 14/6 gav storken op og trak bort. Der har ellers ikke været fastboende storke på Djursland siden 1972. Storken blev i december 2014 aflæst på lossepladsen ved Pinto nær Madrid. Storken har altså vinterkvarter i Spanien.

Smedager (SJ) havde atter et storkepar. Den skånske hanstork fra 2013 overvintrede, men begyndte i februar at besøge storkereeder i Sydslesvig. Den blev aflæst på reden i Norby ved Owschlag 28/2. Den 8/3 parrede den sig med en hunstork i Schafflund 10 km syd for grænsen. Senere blev den dog fortrængt af redens rigtige hanstork. Men enden blev, at den bosatte sig i Norby og fik 3 unger på vingerne. Reden i Smedager stod tom indtil 29/4, hvor et storkepar tog



En stork fra det skånske storkeprojekt byggede rede uden nogen form for hjælp på denne pæl, der ragede op over en voliere hvor der bl.a. gik storke. Munkholm Zoo, Balle, Djursland, 2. maj 2014. Foto: Hans Skov



De tre storkeunger i reden i Smedager er flyvefærdige. 3. august 2014. Foto: Hans Skov

reden i besiddelse. Hunnen kunne pga. gamle vaner bestemmes som den hun, der har været i Smedager siden 2012. Hannen er udruget i Hitzhusen i Holsten i 2010. Begge storke er af vild proveniens, og det betyder at Danmark atter har et vildt ynglepar. Storkeparret påbegyndte æglægningen 5/5 og 13/5 havde de 5 æg i reden. Et nyopsat webkamera gjorde det muligt for hele Danmarks befolkning via TV2, at følge med i livet i storkereden. 7/6 klækkede det første æg. Tre unger kom ud af de 5 æg. Den første unge fløj af reden 5/8. Hele storkefamilien trak syd på 3/9.

Gundsøllille på Sjælland. Storkeparret påbegyndte æglægningen så tidligt som 6/3. Parret udrugede 3 unger. De 3 unger døde mellem 17-21/5. Formentlig fordi hunstorken var alvorligt syg af en infektionssygdom og derfor ikke deltog i yngelpleje og beskyttelse af ungerne i en periode med dårligt vejr. Hunnen kom sig, men da var ungerne døde. Efter ungerens død forblev de gamle storke i området. De ser i skrivende stund atter ud til at ville overvintre. Det samme gælder en skånsk storke, som nu i flere år har overvintret på en rede i Veksø. Den dukkede op 5/10.

Mindst 4 ynglestorke med danske ringe blev aflæst i Sydslesvig, Holsten og Niedersachsen denne sommer.

Hunstorken i Ostenfeld-Stumpen ved Hollingstedt i Sydslesvig er en 20 år gammel hunstork, som jeg har ringmærket i en rede på Ribe Rådhus i 1994. Det er den hidtil ældste vildtlevende danske storke, som ringmærkningen har dokumenteret.

2014 har været et topår for Europas storke. I f.eks. Slesvig-Holsten steg antallet af vilde storkepar fra 248 par i 2012 til 271 par i 2013. I 2014 var tallet steget til 298 par med 523 unger. Hertil skal lægges omkring 63 fritflyvende storkepar + unger til, der har en baggrund, der kan minde om Gundsøllille storkeparret, så det totale antal par bliver 361 par. Ikke siden begyndelsen af 1980'erne har så mange storke ynglet i Slesvig-Holsten. I storkelandsbyen Bergenhusen 50 km syd for grænsen var der i juli 22-23 storkepar på rederne. Også i resten af Tyskland forlyder det at der var flere storkepar i 2014 end i 2013, så fremgangen fortsætter (Kilde: NABU AG Storchenschutz). Fremgangen i det vestlige Tyskland tilskrives, at flere og flere storke overvintre i Europa (særligt i Spanien og Portugal), og det forøger overlevelsen. Mange af disse storke holder til på åbne lossepladser, og det giver anledning til bekymring, at disse skal være lukket senest i 2018.

(Hans Skov)

Regional fordeling af hvid storke 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	52	45	40	64	27	102	39	14	106	12	152	111	764 [□]

[□] Tallet 764 korrigeres for storke, der er set i flere regioner til 576. Dette tal reduceres igen med 10 % af hensyn til mulige gengangere, der ikke er blevet fanget i tidligere korrektioner. Det sandsynlige antal forskellige storke der har besøgt Danmark i 2014 bliver da 518. Det skal ses på baggrund af de i alt 772 storkeobservationer, der er registreret i DOFbasen i 2014.

Den eksotiske hvide ibis, skestorken, fortsætter sin fremgang i den danske kystnatur. Den varme sommer har bidraget til en høj overlevelse af ungfugle, og i sensommeren blev der set større familieflokke af skestorker på flere lokaliteter i Jylland

Fra Vadehavet omkring den dansk-tyske grænse i syd over Sneum Digesø, Skjern-ådalene, Vest Stadil Fjord, Agger Tange og Vejlerne ved Limfjorden i nord er der meldt om større flokke af skestorker. Det samlede antal lader sig ikke opgøre, men skønnes de 210 par at have produceret gennemsnitlig to unger hver, må der have opholdt sig over 800 skestorker i landet i sensommeren.

Fuglene stammer fra de syv ynglelokaliteter, der i år har lagt scene til den hidtil største danske bestand af skestorker. Mindst 210 par har ynglet i 2014, og det lune forår og den varme forsommer har tilsyneladende været gunstig for de danske skestorker, der har fået ekstraordinært mange unger på vingerne. Hvor kolde, regnfulde perioder i slutningen af maj og juni, når æggene er klækket, kan resultere i adskillige døde unger i rederne, så er en stabil og lang varmepæperiode i reglen ensbetydende med en høj overlevelse blandt skestorker.

Årets varme sommer har derfor været frugtbar for de danske skestorker, der er verdens nordligste. I Limfjorden var der knap 100 par skestorker fordelt på fire kolonier. En af kolonierne ligger i den vestlige del

af Limfjorden på en lokalitet, hvor der aldrig tidligere har været ynglende skestorker.

I Danmarks ældste skestorker-koloni i Nibe-Gjøl Bredning Vildtreservat vest for Aalborg, hvor arten har ynglet uafbrudt siden 1996, har 76 par ynglet denne sæson. Mange af parrene har her fået 3-4 unger på vingerne.

På øen Høje Sande ved Skjern Å's udløb i Ringkøbing Fjord blev der talt 87 reder af skestorker. Fuglene fra kolonien kunne efter yngletiden dagligt ses i større eller mindre flokke i Skjern-Ådalen og nær reservatet Tipperne i Ringkøbing Fjord, hvor de søger føde i fladvand. I juli er der talt ansamlinger på flere end 200 skestorker i Skjern Å-området.

På øen Langli i Ho Bugt i den nordlige del af Vadehavet har der været 26 ynglepar, og 50-60 unger er registreret, oplyser Bjarne Slaikjær fra Naturstyrelsen.

Tidligere år har skestorker-kolonien på Vadehavet været hårdt ramt af oversvømmelser under sommerstorme, men i år har lokaliteten været skånet for ekstremt højvande, og det øger erfaringsmæssigt overlevelsen hos skestorkerne.

Djævløen i Vonøens udløb i Ringkøbing Fjord helt tæt på Ringkøbing by har de senere år huset knap en håndfuld ynglepar af skestorker. Men i år blev lokaliteten forladt af de tre par, der etablerede sig i april.



Skestorker, Sneum Digesø, 5. september 2014. Foto: John Frikke

Hvorfor skestorken opgav i år på den bynære lokalitet, er uklart. Måske på grund af ræv eller mink.

Selv om antallet af ynglende skestørke aldrig tidligere har været højere end netop nu i den danske natur, vil fremgangen for arten formentlig kunne fortsætte de kommende år.

I den genskabte Filsø i Vestjylland holder flokke af skestørke til, og lokaliteten spås at kunne blive det næste nye yngleområde for skestorken i Danmark. Også Nissum Fjord og Mariager Fjord har potentiale til at kunne huse ynglekolonier.

Igen i 2014 var der vinterfund af arten i Danmark. Fuglen der havde opholdt sig i Bøjden Nor (F) siden 30/10 2013 blev i området frem til 12/1, og få dage efter dukkede den samme fugl op 18/1 Helnæs Made (F), hvor den blev set frem til 22/1. Derefter gik der en måneds tid, før der igen blev set skestørke i landet: 22/2 5

R Lønborggård/Stavsholm (VJ) og samme dag 2 Vest Stadil Fjord (VJ) indledte forårets tiltræk.

De største koncentrationer plejer at være fra sensommeren, men det største tal var i år fra juni: 29/6 146 Bygholm Vejle (NJ). Desuden skal nævnes 10/8, som virkelig var store skestørke-dag, med 138 Arup Vejle (NJ), 26 Geddal Enge (VJ), 64 Agger Tange (NJ) og i Vadehavet 101 Ho Bugt Nord, 106 Sneum Digesø, 81 klæggrav nord for Kammerslusen alle (SVJ), 64 Rickelsbüller Kog (SJ) – med det løse i alt imponerende 632 skestørke i landet den dag!

I løbet af august-september trækker fuglene sydpå, efterårets sidste blev 25-26/10 1 Pytodde (NJ). Ligesom i årets start var der vinterfund i årets slutning, idet der 9-20/12 var fund af 1-2 fugle forskellige steder i Nord- og Østjylland.

(Jan Skriver og Peter Lange)

Regional fordeling af skestork 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	ca. 300	ca. 250	ca. 300	13	3	ca. 150	23	11	2	3	0	0	ca. 1000*

* = formentlig en del gengangere

Sortsvane *Cygnus atratus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2003	2005	2008	
7	NA	(2)	NA	NA	40	9	22	49	46	43	-

Kommentar: Rapportgruppens materiale er særdeles mangelfuldt. Der er kun oplysninger fra 1977, samt 2003-2006.

Som de to foregående år meget få indberetninger af meget få fugle – kun 19 dataposter fra 6 forskellige områder af 7 individer. Hvor årssummen i 2000-09

udgjorde gennemsnitlig 40 individer, har den i perioden 2010-14 blot udgjort 9. Arten er undsluppet fra fangenskab og naturligt hjemmehørende i Australien.

(Thorkil Brandt)

Regional fordeling af sortsvane 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	0	3	0	0	1	0	2	0	0	0	1	0	7

Pibesvane *Cygnus columbianus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1981	2014	1983	
10.055	NA	NA	(9296)	NA	(5261)	7730	NA	10.827	10.055	9630	-

Kommentar: Rapportgruppens materiale er særdeles mangelfuldt. Der er kun oplysninger fra 1980-83, samt 2007-10

Årsummen af rastende fugle udgjorde 10.055, hvor første halvår tegnede sig for 5305, mens andet halvår tegnede sig for 4750. Gennemsnittet for perioden 2010-13 var 6455 med en halvårlig fordeling på 3006 / 3449 og årssummen i 2014 var altså langt over gennemsnittet, hvilket afspejler milde vintre i begge halvår. Der er efter bedste evne rensset for gengangere i de enkelte lokalområder. Årsummen for hele landet må dog in-

deholde et ukendt antal gengangere. Største forekomst i første halvår blev 23/2 905 Ravsted (SJ) og største forekomst i andet halvår blev 10/11 793 Åbøl (SJ).

Også årets træktal var rekordstore og udgjorde 4249 med en halvårlig fordeling på 1794 / 2455. Største træktal i første halvår blev 8/3 148 Nørreådalen (NJ), ligeledes 8/3 185 Valdemars Slot, Tåsinge (F) samt 10/3 219 Kongelundsområdet (KBH). Det største træktal i

andet halvår blev 15/10 71 Roneklint ved Præstø (ST).

Materialet omfatter en imponerende mængde aldersbestemmelser, og ungfugleprocenterne er udregnet på grundlag af samtlige aldersbestemmelser. I

første halvår udgjorde ungfugle 9,8 % af 6810 aldersbestemte fugle, mens de i andet halvår udgjorde 9,1 % af 6134 aldersbestemte fugle.

(Thorkil Brandt)

Regional fordeling af pibesvane 2014 opdelt på hhv. rastende og trækkende fugle

Rast	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	625	800	850	26	228	2500	20	88	37	6	125	0	5305
2. halvår	1250	700	650	0	71	1750	20	148	60	21	77	3	4750
													10055
Træk	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	360	14	14	18	230	27	391	28	360	88	206	58	1794
2. halvår	270	107	99	142	52	158	75	305	495	105	414	233	2455
													4249

Tajgasædgås *Anser fabalis fabalis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1981	1985	1987	
2014	NA	(25.476)	(35.210)	(32.090)	(13.985)	14.795	14.390	51.931	48.871	45.328	-
11.023	NA	(25.476)	(35.210)	(32.090)	(13.985)	14.795	14.390	51.931	48.871	45.328	-

Kommentar: Tajgasædgåsen er kun inkluderet i Rapportgruppens Årsrapporter fra 1974, 1978-1987, samt 1991 og igen fra 2005. Ovenstående oversigt skal derfor kun anvendes med store forbehold. Samtidig er det usikkert, hvordan gengangere (rastende flokke) er behandlet fra år til år. Artstotal overstiger 100.000 fugle og sammenfattes derfor ikke.

Årets sum udgjorde 11.023, hvor første halvår tegnede sig for 7818, mens andet halvår blot tegnede sig for 3205. Der er efter bedste evne rensset for gengangere i de enkelte landsdele. Den gennemsnitlige årssum for perioden 2007-13 udgjorde 14.094 med en halvårlig fordeling på 9253 / 4841. Forekomsterne i 2014 var altså en del under middel, hvilket stemmer godt overens med de milde vintre i begge halvår.

I første halvår kom de største meldinger fra NJ, VSJ og ST, men KBH lå en del under middel. Fra andet halvår var der kun store indberetninger fra NJ, mens især tallene fra

det ellers normalt så dominerende ST var påfaldende små.

I et projekt under Aarhus Universitet blev 49 fugle halsmærket i Lille Vildmose (NJ). Langt de fleste af disse blev set regelmæssigt i Lille Vildmose indtil vinterens første kuldeperiode, der indtraf ved juletid. Herefter blev hovedparten af fuglene set i Nørreå-dalen ved Tjele (NJ). Enkelte fugle med røde halsbånd, mærket i det nordøstlige Finland, blev meldt fra KBH, VSJ og ST. Enkelte svensk-mærkede fugle blev meldt fra NJ og VSJ. Og endelig sås 1/3 hele 9 skotsk-mærkede fugle i Lundergård Mose (NJ).

(Thorkil Brandt)

Regional fordeling af tajgasædgås 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	2950	10	15	12	15	3	125	1300	340	17	3000	31	7818
2. halvår	2250	0	13	7	1	0	37	420	8	10	450	9	3205
													11023

Tundrasædgås *Anser fabalis rossicus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2007	2006	2009	
2014	2	< 1	6	65	8238	9765	12.360	18.384	17.637	13.860	-
12.052	2	< 1	6	65	8238	9765	12.360	18.384	17.637	13.860	-

Kommentar: Artstotal overstiger 100.000 fugle og sammenfattes derfor ikke.

Årsummen udgjorde 4973, hvor første halvår tegnede sig for 3688, mens andet halvår blot tegnede sig for 1285. I perioden 2007-13 udgjorde den gennemsnit-

lige årssum 11.420 med en halvårlig fordeling på 6878 / 4542. Tallene for 2014 lå altså betydeligt under normalen. Og de milde vintre i begge halvår er sikkert

den primære årsag hertil. Det var sædvanen tro ST, der dominerede billedet, om end de største tal i dette område var langt under middel.

Den største forekomst i første halvår blev 1/2 1430 Nakskov Fjord (ST), mens de største forekomster

udenfor ST blev 8/2 150 Uge (SJ) og 15/2 200 Lindelse (F). Største forekomst i andet halvår blev 16/10 med blot 435 Ydø-Jordbjerg-Bogø-Store Vejlø (ST), mens største forekomst udenfor ST blev 29/11 80 Myregårds Myr (B).

(Thorkil Brandt)

Regional fordeling af tundrasædgæs 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	79	90	69	11	0	215	250	74	12	13	2800	75	3688
2. halvår	9	28	10	0	0	19	145	14	14	7	850	189	1285
													4973

Blisgås *Anser albifrons*

Antallet af blisgæs i Danmark har været stærkt stigende de seneste 10 år, og 2014 blev et nyt rekordår for arten i Danmark, som især skyldes mange rastende gæs i forbindelse med forårstræk primo marts, samt stort træk i efteråret, især ved Bornholm.

Før 2005 blev blisgåsen kun registreret i større antal i år med østenvind i efteråret (ultimo september – medio oktober) over Bornholm. Efter 2005 er antallet af blisgæs, som udnytter danske rasteadsler steget eksplosivt. Blisgåsen træffes i dag i alle landsdele, hvor de største flokke raster i sydlige landsdele på Sydfalster, Lolland og Tøndermarsken, samt i mindre grad Sydsjælland og Sydals. I det senere år er antallet

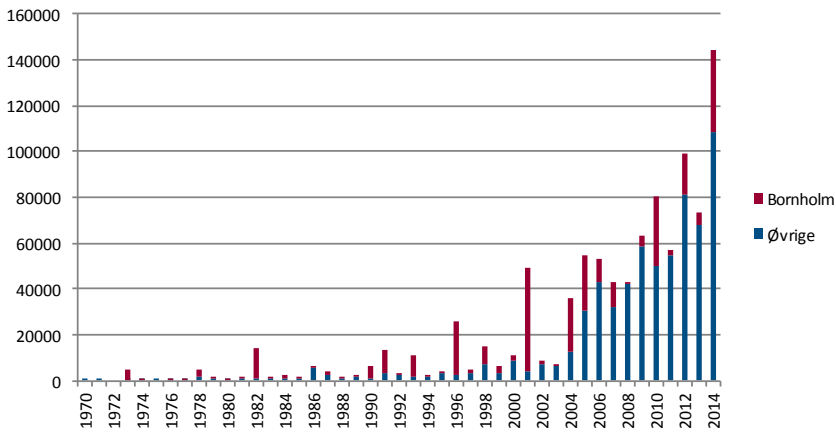
langs vestkysten (fra Ballum til Ringkøbing Fjord) også steget markant, især i 1. halvår.

Først på året i 2014 blev blisgåsen registreret i de fleste landsdele med de største vinterflokke (januar) ved 7/1 1600 R Sølsted Mose (SJ), 12/1 1220 Fiskebæk Sø (ST) og 22/1 1000 R Kongens Mose (SJ). Allerede i løbet af februar stiger antallet af rastende gæs især i Sønderjylland med 4/2 2000 R Trespring (SJ), 12/2 2000 R Rødekro, 18/2 1000 R Hartsø (SJ), men også stigende antal på Lolland.

Arten oprådte usædvanlig talrigt på forårstrækket, hvor formentlig omkring 60.000 gæs passerede landet og kortvarigt rastede i stort set alle landsdele. Trækket



Blisgås, med grågås (th.), Vejlerne, 9. marts 2014. Foto: Tonny Ravn Kristiansen



kulminerede primo marts med 4-6/3 2500 R Tontoft Nakke, Als (SJ), 5/3 2200 R Ubjerg Kog (SJ), 10/3 2100 R Maribo Søerne (ST), samtidig steg antallet af rastende fugle især op langs vestkysten, men i alle landsdele træffes flokke af blisgås på 80-900 kortvarigt rastende. Allerede efter medio marts var der ingen flokke på > 1000 fugle, og gæssene har stort set forladt landet ved indgangen til april.

I løbet maj-august træffes vanligvis stationære enkelt-individer oversommerende flere steder i landet, ofte 2K fugle. Efterårstrækket indledtes til sædvanlig tid medio september, og østenvind primo-medio

oktober gav flere imponerende trækdage dage over Bornholm med 1/10 14.561 V (næsthøjeste hidtil) + 2/10 5634 SV + 5/10 2230 SV Dueodde (B), formentlig samlet omkring 35.000 fugle over Bornholm medio september til medio oktober. I øvrige landsdele 2/10 1703 S + 5/10 1990 SV + 16/10 1030 SV Gedser Odde (ST) og 14/10 2460 SV Bremsbøl Sø (SJ). Fra ultimo oktober ankommer rastende gæs til Lolland-Falster, men eneste større flok var 23/10 1000 Bøtø Nor (ST), som 15/11 var vokset til 2000 fugle. Dette var eneste flok på > 1000 fugle, så generelt skuffende få gæs i Syddanmark i 2. halvår.

(Jørgen Staurup Christensen)

Grønlandsk blisgås *Anser albifrons flavirostris*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2002	2012	1995	
1	2	2	3	7	5	6	4	22	21	16	186

Der var to observationer af hvad der antages at være den samme fugl: 21/2 og 2/3 1 ad. Læsvig (NJ).

I 2013 sås 4 fugle og gennemsnittet i de sidste 10 år er på 4 fugle.

(René Christensen)

Dværggås *Anser erythropus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2010	2003	1999	
12	41	< 1	3	10	16	22	16	67	32	28	394

Der er i 2014 fund af 12 fugle, heraf en flok på 5 fugle. I 2013 sås 10 fugle. 12 fugle er noget under de sidste 10 års gennemsnit som er på ca. 17 fugle. Antallet af fugle svinger dog meget fra år til år, og der kan derfor ikke siges meget om bestandsudviklingen, selvom antallet af fugle for andet år er relativt lavt.

Alle fund nævnes: 23/3 – 1/4 1 ad. Nørrekær Enge (NJ), 3/4 1 ad. Vest Stadil Fjord, 8/4 1 Avnø/Svinø Vig (ST), 24/4 1 2K Gavnø (ST), 10-13/5 1 ad. Ulvedybet (NJ), 18/5 1 T Sprogø (VSJ), 15/10 2 SV Skælskør Nor (VSJ), 19-26/12 1 ad. + 4 1K Nexø (B) og 27/12 3 1K Hammersholm (B).

De fem bornholmske dværggæs var alle ringmærket. Fuglene har sin oprindelse i det svenske Projekt Fjällgås, og var blevet udsat 1. august i svensk Lapland, i yngleområdet for den vilde svenske ynglebestand. De er alle afkom fra vilde russiske dværggæs der er indfanget i et område nord for Ural-bjergene og

opdrættet på "Nordens Ark" (<http://nordensark.se/>) (medd. Niklas Liljebäck, projektleder i Projekt Fjällgås via www.netfugl.dk)

Fundene fra NJ, ST og B regnes hver især for at være de samme fugle.

(René Christensen)

Indisk gås *Anser indicus*

Med 21 fugle var 2014 på linie med 2013, hvor der sås 18 fugle. Flest fugle sås i Nordjylland med 7 og Fyn med 5 fugle. Største observationer var 2/6 4 Agger

Tange (NJ) og 4/6 3 Ulvedybet. Øvrige observationer var af 1-2 fugle. Der var ingen ynglefund.

(René Christensen)

Regional fordeling af indisk gås 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	7	0	2	1	0	1	5	2	0	2	1	0	21

Snegås *Chen caerulescens*

Der sås 22 fugle i 2014, hvilket var en flere end i 2013 med 21 fugle.

Største observation var 13/8 3 Agger Tange (NJ). De øvrige fund var alle af én fugl.

(Rene Christensen)

Regional fordeling af snegås 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	9	0	3	0	0	3	4	2	1	0	0	0	22



Dværggæs, Nexø 20. december 2014. Foto: Hanne Tøttrup

Sortbuget knortegås *Branta bernicla nigricans*



Sortbuget knortegås (fuglen i midten af billedet med siden til, sammen med mørkbuget knortegås), Jersore, 1. januar 2014. Foto: Jacob Sterup

Et meget normalt år for sortbuget knortegås med ca. 10 fugle, hvor fund ved Samsø, Fanø og Rømø antages at gælde tilbagevendende individer. Fuglen fra Samsø har nu optrådt årligt her siden 2003.

Første halvår: 1-4/1 1 Jersore, Nordfyn (F), 18-26/1 1 Femø (ST), 11/3-4/4 1 Brokold, Barnekold og Hjortholm, Samsø (ØJ) og 31/3-1/4 1 Sloen, Fanø (SVJ) og nok samme 8/4 1 Halen, Fanø (SVJ), og endnu 1 14-15/5 Næs Søjord, Fanø (muligvis nyt eksemplar). Desuden 21/5 2 til havs ved Hyllekrog (ST).

Andet halvår: 27/9 1 Rømødæmningen (SJ) og sandsynligvis samme 12/10 Landsende, Rømø. Herudover 26/10 1 Agerø Sund (VJ), 7/11 1 Nyeng (SVJ) og Samsø-fuglen sås 6 + 27/10 ved Langør, Samsø (ØJ) og igen 7-30/12 Barnekold og Hjortholm, Samsø (ØJ).

(Jørgen Staurup Christensen)

Rødhalset gås *Branta ruficollis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2001	2014	2010	
17	8	< 1	> 1	3	10	14	12	18	17	15	221

2014 var et af de bedre år, med 15-17 fugle. Bedste år hidtil var 2001 med 18 fugle, mens det næstbedste år var på 15 fugle i 2010.

Fundene fordeler sig som følger, 1-3/1 1 2K Lyne (VJ), 26/1 – 13/2 1 Rødby Fjord (ST), 10/3 – 10/5 op til

2 Saltvandssøen/Margrethe Kog (SJ), 13/4 – 8/5 op til 3 Sneum (SVJ), 20-25/4 op til 2 Ballum (SJ), 2/10 5 S Blåvand (SVJ), 2/10 1 SØ Fanø Vesterstrand (SVJ) og 17/12 1 ad. Kirke Helsingø (VSJ).

(René Christensen)



Rødhalset gås, Sneum Digesø, 29. april 2014. Foto: Bjørn Frikke



Nilgæs, Saltvandssøen, 4. oktober 2014. Foto: Torben Andersen

Nilgås *Alopochen aegyptiaca*

Der var 797 observationer af 2627 fugle. Det var væsentligt flere end i 2013 hvor der var 1731 fugle fordelt på 647 observationer. Der var observationer fra alle regioner undtagen Bornholm.

Grunden til den store stigning findes i Sønderjylland. Her var der en fordobling i antallet af fugle. I 2014 sås 1538 fugle fordelt på 316 observationer. I 2013 var der 227 observationer af 733 fugle.

Denne store fremgang afspejler sig ikke i antallet af ynglepar, da der kun er fundet 10 ynglepar på 10 lokaliteter. I 2013 var der 9 ynglepar.

Fordelingen af ynglepar i 2014 var: 6 par i (SJ), 3 par i (SVJ) og 1 par på (F), nogenlunde som i 2013. Frem-

gangen kan måske forklares med, at der kommer fugle fra syd (Tyskland og Holland), hvor bestanden er stor. I 2005-09 vurderedes bestanden i Schleswig-Holstein til mindst 250 par og den hollandske bestand skulle ifølge samme kilde være på over 5000 par (Koop, B & R. K. Berndt (2014) Vogelwelt Schleswig-Holsteins.

Der er 21 observationer af mere end 10 fugle. Heraf er de 4 af mere end 100 fugle og alle fra samme lokalitet i (SJ). Den største var 21/12 136 Uge. Største observation udenfor (SJ) var på 9 fugle på flere lokaliteter.

(René Christensen)

Regional fordeling af nilgås 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
obs	47	28	153	189	20	316	28	5	1	6	4	0	797
antal	89	59	374	422	55	1538	62	8	7	8	5	0	2627

Rustand *Tadorna ferruginea*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1994	2012	1995 2013	
30	19	(5)	14	(28)	24	28	25	100	41	35	(811)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972, 1975-76, samt 1991. Årstotal fra invasionen i 1994 er kun opsummeret til ca. 100 fugle.

Årets antal på 26-30 fugle lå ganske tæt på gennemsnittet fra de seneste 10 år. Arten blev set i stort set alle landsdele, flest i Nordjylland med 5-6 fugle.

Årets første fund var 4/1 1 Klosterkær (SØJ), som blev set i området frem til 19/2. Årets sidste fugl blev 26/12 1 Lovns Bredning (NJ). Største observation gjaldt 22-25/8 5 Margrethe Kog (SJ) og Nørresø, Tønder (SJ), og må dreje sig om den lille flok, der har huseret i Vadehavsregionen gennem en årrække.

Antydning af en invasion fra SØ-Europa med fund af flokke i Sydsverige ultimo juni gør fund af enkeltfugle 3/7 Lejsø (VSJ), 4/7 Bøtø (ST) samt 4/7 Borreby Mose (VSJ) (nok samme som blev set dagen før ved Lejsø) interessante og kunne muligvis være udløbere heraf.

Igen i år var der fund af hybrid med gravand (*Tadorna tadorna*), som begge nævnes: 16/8 2 Ho Bugt (SVJ), 13-21/10 1 Nordmandshage (NJ).

(Peter Staarup Christensen)

Regional fordeling af rustand 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	5-6	1	2	1	1	6	1	3-4	4-6	0	2	0	26-30



Knarand han, Nykøbing Falster Sukkerfabriks slambassiner, april 2014. Foto: Asbjørn Jensen

Mandarinand *Aix galericulata*

Med indberetning af 20 fugle lå årets forekomst under antal fra sidste år (24-25 fugle), men helt i tråd med den ellers faldende tendens, der har kunnet konstateres siden 2010. Største observation var fra årets første dag 1/1 6 Odense Å (F) – artens kernelokalitet i landet. Heller ikke i år tegn på yngleaktivitet.

Mandarinænder, der ses i Danmark og Europa er undslupne fangenskabfugle eller efterkommere heraf. Arten er naturligt hjemmehørende i Asien, men har etableret bestande flere steder i Vesteuropa, bl.a. i Tyskland og Storbritanien.

(Peter Staarup Christensen)

Regional fordeling af mandarinand 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	3	4	1	2	0	0	6	2	1	0	1	0	20

Pibeand *Anas penelope* (yngleforekomst)

For andet år i træk blev der gjort et ynglefund. Der blev 4/7 observeret et ungeførende par med 3 dunnunger i Margrethe Kog (SJ). Dermed har arten været registreret ynglende i 3 år ud af de seneste 5 (2010, 2013, 2014) efter en årrække uden ynglefund, hvor

2 ynglepar i Vesløs Vejle (NJ) fra 2003 udgjorde det seneste ynglefund.

Arten træffes almindeligt som oversomrende i hele landet, og der var i år ikke nærmere angivelse af yngleadfærd fra andre lokaliteter.

(Peter Staarup Christensen)

Knarand *Anas strepera* (yngleforekomst)

Årets indberetning af imponerende 143-196 sikre/sandsynlige ynglepar fordelt på 83 lokaliteter var mere end en fordobling ift. antallet sidste år, som blev opgjort til 61-84 ynglepar fra 38 lokaliteter.

Iværksættelse af Atlas-undersøgelse samt optælling af ynglepar i Vejerne (NJ) var markante årsager til den store stigning i årets opgørelse. Værd at bemærke var desuden, at der blev gjort sikre ynglefund i alle landets regioner.

Flest ynglepar blev registreret på Bygholm Vejle (NJ) med 28-31 par, efterfulgt af Hornbæk Enge ved Gudenåen (ØJ) med 18 par.

Det største antal af rastende fugle blev som vanligt fundet på øerne om efteråret med optælling af 26/10 560 Brændegård Sø (F), hvor der fra primo oktober til primo november rastede pæne antal.

(Peter Staarup Christensen)

Regional fordeling af ynglepar af knarand 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	37-41	10-13	3-12	20	1	7-19	12-18	14-22	2-3	15-21	21-28	1-2	143-196



Spidsand, Borreby Mose, 25. april 2014. Foto: Finn Carlsen

Amerikansk krikand *Anas carolinensis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år 1999, 2001, 2002, 2004	Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14			
2014	0	0	< 1	2	7	4	5	Alle år max. 9 fugle	114

Med fund af to fugle blev årets forekomst marginalt bedre end sidste år, hvor der kun blev gjort en enkelt observation. Vurderet ud fra de seneste 10 år svarede årets antal til forekomsten i 2008 samt 2010, hvor der ligeledes kun blev registreret to fund. Dette er dog

stadig noget under gennemsnittet, som har ligget på ca. fem fund de seneste år.

Som altid drejede det sig om fund af hanner, og begge nævnes her : 9/4 1 han Damsø Enge (VJ), 29/5-4/6 1 han Selsø Sø (NSJ).

(Peter Staarup Christensen)

Spidsand *Anas acuta* (yngleforekomst)

Indberetning af 11-14 ynglepar fra 9 lokaliteter var det højeste antal, siden arten blev medtaget i Årsrapporten i 2007. Herudover blev arten set på ca. 10 måske egnede ynglelokaliteter i yngletiden, dog uden nærmere angivelse af yngleadfærd. Året før gav sølle fem registrerede ynglepar fra tre lokaliteter, så også her havde Atlas-undersøgelse samt optælling af ynglepar i Vejlerne (NJ) en positiv effekt på årets resultat. Dog er der stadig langt op til tallene fra forrige Atlas-undersøgelse (Grell 1998), hvor ynglebestanden estimeredes til at være 150-175 par i perioden 1993-96.

Årets bedste ynglelokalitet blev Bygholm Vejle (NJ) med 5 par.

Som altid kom de største trækforekomster om efteråret, hvor Gedser Odde (ST) igen blev bedste lokalitet med 2883 i perioden 22/7-25/12, efterfulgt af Dovns Klint (F) med 1538 i perioden 11/8-2/11, Feddet (ST) med 747 i perioden 12/8-17/11 samt Blåvands Huk (SVJ) med 701 i perioden 10/8-18/11.

Største forekomster af rastende fugle fra 1. halvår – og hertil årets største – blev 19/2 5400 Ballum Forland (SJ), et ganske imponerende antal. Fra 2. halvår var 12/10 3500 Klægbanken (VJ) største optælling.

(Peter Staarup Christensen)

Atlingand *Anas querquedula* (yngleforekomst)

Ligeledes for atlingand kunne der konstateres en markant stigning i antal af registrerede ynglefund. Der forelå indberetning om 54-102 sikre/sandsynlige ynglepar fra i alt 49 lokaliteter mod blot 20-28 ynglepar fra i alt 19 lokaliteter året før. Igen en afledt effekt af den igangsatte Atlas-undersøgelse samt optælling af ynglepar i Vejlerne (NJ). Bygholm Vejle (NJ) blev

med registrering af 26 par årets bedste ynglelokalitet.

Årets største enkeltforekomst blev 9/6 23, ligeledes fra Bygholm Vejle.

Den første fugl blev fundet rekordtidligt (!) 25/2 1 han Tryggelev/Salme Nor (F). Årets sidste var 7/10 2 han SV Gedser Odde (ST).

(Peter Staarup Christensen)

Rødhovedet and *Netta rufina*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	2014	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09		2010-14	2009	2014	
64	NA	(8)	12	12	28	43	45	65	64	57	818
NA	NA	(2)	< 1	< 1	(6)	-	NA	-	-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotaler fra 1972 og 1974-76. For yngle-fugle mangler oplysninger fra 1971-1972 og 1974-76. Tre største år gælder kun forekomst efter 1970.

Hvis der fraregnes observationer fra kerneområdet ved Maribo-søerne (ST) blev årets forekomst på 25-29 fugle, hvilket var rekordagtigt højt. Som vanligt blev de fleste fund gjort på øerne med 15-17 fugle, og dette antal blev for en sjælden gangs skyld fulgt næsten til dørs med fund af 10-12 fugle i Jylland, hvor der sidste år kun blev registreret 2 fund.

Årets første fugle uden for kerneområdet drejede sig om fund af to langtidsstationære fugle 4/1-10/3 1 han Filsø (SVJ) samt 30/1-27/4 1 han Stege Sukkerfabrik (ST). Første fra Fyn blev 25/2 2 (par) Nakkebølle Inddæmning (F). Årets næste fund var 9/3 2 (par) Alsønderup Engsø (NSJ), 11/3 1 han Gl. Frederikskog (SJ), 12/3 1 hun Gulstav (F), hvorefter der igen i år blev observeret en langtidsstationær fugl 30/3-15/11 Klydesøen (KBH). Herefter 1/4-6/4 1 han Guldager Mølledam (SVJ), 13-14/5 1 hun Ferskesø (B), 16/4-1/6 1 han Nakkebølle Inddæmning (F) og 19/4 1 han Ø Hyllekrog (ST) – ny træk-art fra denne lokalitet. Næste blev 17/5 2 han Gl. Hviding Engsø (SVJ) samt 31/5-7/6 1 han Nørreballe Nor, sandsynligvis samme 8/6 1

han Klæsø Nor (F). 28/7-3/9 1 han Skt. Jørgens Sø (KBH) var måske fuglen fra Klydesøen, der ikke blev observeret på lokaliteten i samme tidsrum. Efterårets første var 10/8 1 hun Viitsø (F), efterfulgt af 7/9 2-3 hun/juv. Skjern Enge (VJ), 4/10 1 hun Agger Tange (NJ), 6/10-30/10 1 han Vejlen, Tåsinge (F), 14/10 2 (par) Agger Tange (NJ), 30/10 1 han Tontoft Nakke (SJ) samt 23/11 1 hun Stege Sukkerfabrik (ST). Årets sidste fugl var 14/12 1 han Bøjden Nor (F).

Den første observation fra kernelokaliteten Maribo-søerne (ST) – og samtidig årets første fugl – var 3/1 1 han Røgbølle Sø (ST). Arten blev herefter løbende observeret i området i varierende antal indtil 5/11. Den største optælling var 11/10 35 Maribo Sønderø (ST).

Der blev ikke indberettet sikre ynglefund i 2014, hverken fra Atlas-undersøgelse eller DOFbasen. Det kan nævnes, at ynglebestanden i 2012 blev angivet til 7-11 ynglepar i den afsluttende DATSY-rapport 1998-2012 (Nyegaard *et al.* DOFT 108/1 2014).

(Peter Staarup Christensen)

Regional fordeling af rødhovedet and 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	1-2	2-3	5	0	0	2	8-9	0	1-2	2	38	1	60-64



Rødhovedet and, Ferskesø, 14. maj 2014. Foto: Steen E. Jensen

Kongeederfugl *Somateria spectabilis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	2014	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09		2010-14	2003	1996	
9	NA	> 1	4	11	12	7	8	20	19	16	308

2013 tilføjelse : 1 imm han (i delvis eklipse) 19/10 2013 Fornæs (ØJ). Omtalt som hybrid i sidste Årsrapport. Årstotal for 2013 kommer hermed op på 10 fugle.

Med fund af 9 fugle lå årets antal i lighed med sidste år lidt over gennemsnittet fra de seneste 10 år. Igen i år var der fund af hybrid med ederfugl (*Somateria molissima*). Observationerne fordelte sig med tre fra 1. halvår og seks fra 2. halvår.

Årets første blev 12/1 1 han 3K+ V Børstrup Hage (NSJ), efterfulgt af 24/2 1 han 3K+ S Korshage (VSJ) samt 23/3 1 ad. han Ø Hyllekrog (ST) og samme blev set 36 min. senere Gedser Odde (ST).

Efterårets første observationer var 2 fugle fra samme dato 15/10 1 han 2K SV Gedser Odde (ST) og 1 ad. han V Kongelunden (KBH), efterfulgt af en rastende fugl 3-7/11 1 ad. han Julebæk Strand (NSJ). Eneste indberetning fra Jylland blev 5/11 1 ad. han S Fornæs (ØJ), og årets 2 sidste fugle blev fundet på samme dato i Nordsjælland med 7/11 1 ad. han N Helsingør (NSJ) samt 1 ad. han SV Kikhavn (NSJ).

Som nævnt blev der igen i år gjort fund af hybrid med ederfugl (*Somateria molissima*) 5-14/2 1 ad. han R Bønnerup Strand (ØJ) og sandsynligvis samme 22/3 1 V Gjerrild Nordstrand (ØJ).

(Peter Staarup Christensen)

Lille skallesluger *Mergellus albellus*

Gennem summering af lokalitetsmax. fra begge halvår blev den samlede årstotal på 10.051 fugle, og dermed på linie med sidste års forekomst på 10.009. Samtidig lå forekomsten helt i tråd med de meget store forekomster fra den seneste årrække. Sædvanen tro var hovedparten af observationerne fra 1. halvår, og igen blev der observeret flest fugle i landets sydlige og østlige dele, især fine tal fra Storstrøms-regionen, hvor der såmænd d. 17/2 var tangering af sidste års Danmarksrekord fra Guldborgsund (ST) med optælling af 2150 fugle på samme lokalitet. Netop den sydlige del af Guldborgsund (ST) har de seneste vintre fra ultimo december til ultimo februar huset imponerende antal af rastende fugle.

Hertil kan nævnes, at der ikke umiddelbart kan spores sammenhæng mellem de stigende antal observationer fra de seneste år og hårde vintre, da vinteren 2015 var mild både først og sidst på året.

Forårsfuglene forlader landet marts/april, men der var som vanligt fund i maj. Således blev forårets sidste 18/5 1 hun Gundsømagle Sø (KBH) og 2 (par) Borreby Mose (VSJ).

Tiltræk sker primært fra medio oktober, men igen i år blev observeret halvtidlig fugl 2/10 1 1K Ølseagle Revle (KBH). Største forekomst i 2. halvår blev 16/12 280 Hejrede Sø (ST).

(Peter Staarup Christensen)

Regional fordeling af lille skallesluger 2014 fordelt på 1. og 2. halvår

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	226	129	40	108	153	391	439	350	989	598	4894	13	8330
2. halvår	169	46	14	63	71	62	47	97	265	181	693	13	1721



Lille skallesluger, Han Vejle, 15. marts 2014. Foto: Henning Krog Søndergaard

Rovfugletrækket 2014

Redigeret af Rene Christensen

Skagen

Data samlet af Knud Pedersen. For kommentarer se under fuglestationer.

Blåvand

Data indsamlet af Bent Jacobsen.

Nordøstdjursland

Data er samlet af Peter Lange og medtager alle trækende rovfugle fra Ålsrode over Grenå, Fornæs til Gjerrild Nordstrand.

Jørgen Staarup Christensen har kommenteret på data udelukkende fra Gjerrild Nordstrand: Aktiviteten ved Gjerrild Nordstrand var meget fin med 56 observationsdage mellem 23. februar og 8. juni. Året gav ny årsrekorder for rød glente, havørn, steppehøg og tårnfalk.

Sydals

Data er samlet af Dennis Langholz.

Foråret var ganske godt med mange hvepsevåger, musvåger og en meget sjælden blå glente.

Aktiviteten ved Tontoft Nakke var lav, derimod var der mange observationer ved Høgebjerg og Vibæk.

I Efteråret 2014 var trækket noget under middel, få falke og høge mens musvåge antallet er stabilt, dog uden de helt store dage med 3 eller 4000 fugle om dagen. Men det er jo altid noget med vind og vejr. Observatørene var dog stabile og på plads næsten hver dag. De fleste af fuglene er set ved Sønderskoven, men der er også observationer fra Vibæk og Sønderborg.

Langeland

Data er indsamlet og bearbejdet af Jacob Sterup. Der var pæn dækning af trækket i efteråret 2014. De fleste arter havde en gennemsnitlig sæson. Dog var efterårstotalen over middel for musvåge, fiskeørn og dværgfalk, og for lærkefalk blev det en rekord-sæson.

Rørvig

Data indsamlet af Jørgen Hulbæk Christiansen.

For yderligere kommentarer se under Fuglestationer.

Rovfugletrækket 2014

FORÅR	Skagen	NØ Djursland	Sydals	Rørvig	Halsnæs	Gilleleje	Hellebæk	Hyllekrog
Hvepsevåge	1049	190	300	913	869	686	340	544
Sort Glente	40	7	0	10	12	4	4	24
Rød Glente	171	159	18	95	64	50	141	83
Havørn	44	13	0	31	44	22	30	24
Rørhøg	280	91	47	184	101	83	108	81
Blå Kærhøg	187	40	0	55	22	22	6	6
Steppehøg	22	2	0	2	2	2	1	0
Hedehøg	17	1	0	3	2	3	1	0
Duehøg	39	2	0	11	9	9	6	0
Spurvehøg	1957	822	305	1185	959	1037	907	409
Kongeørn	5	1	0	0	0	0	0	0
Lille Skrigeørn	1	1	0	1	1	0	0	0
Musvåge	2599	3590**	2421	2284	2238	914	6601	842
Fjeldvåge	414	22	0	298	223	120	58	4
Fiskeørn	393	68	20	157	81	64	125	31
Tårnfalk	911	162	0	174	108	395	47	62
Aftenfalk	14	1	0	9	6	12	0	0
Dværgfalk	281	58	0	69	29	57	13	26
Lærkefalk	253	19	0	71	31	63	22	7
Vandrefalk	150	30	0	33	27	27	22	15

* = dog en steppe/hedehøg

** = tallet indeholder en del returtrækkende der sikkert går igen flere dage i træk

Halsnæs

Data indsamlet og bearbejdet af Michael Trasborg.

Forår: God dækning forår, med daglige optællinger. Trækket over middel. Sæson-og dagsrekord for sort glente med 12 og 4 (flok) samt sæsonrekord for havørn, mht. trækkende havørn kan det ikke udelukkes at lokale havørne på strejf kan være noteret som trækkende.

Efterår: Efteråret blev dårligt, med ringe dækning, samt et ret sparsomt træk.

Gilleleje

Data indsamlet og bearbejdet af Morten Rasmussen.

Da Gilbjerg Fuglestation er lukket, har der for andet år i træk ikke være fast observatør ved Gilbjerg Hoved, som således har været mere sporadisk dækket, og ofte har dækningen været betinget af den lokale vejrudsigt.

Af tabellen fremgår det, at antallet af tidligt trækkende arter, som musvåge, spurvehøg, blå kærhøg og rørhøg, er næsten halveret hvis man undtager tårnfalk, der er fordoblet. De sent trækkende arter i de varme måneder er næsten fordoblet i antal, ikke mindst har det være et godt år for hedehøg i Gilleleje med 3 stk. mod 0 de forgående 3 år. Aftenfalken har haft et af sine bedste år med 12 stk. mens lærkefalken har holdt niveauet fra de forgående år.

Hellebæk

Data samlet af Steen Søgaard.

Forår: Trækbilledet lignede de forrige år, således at rød glente, havørn og vandrefalk sås i antal over gennemsnit, medens hvepsevåge, blå kærhøg, duehøg, fjeldvåge og dværgfalk sås i antal under gennemsnittet.

Efterår: Formodentlig grundet de mange dage med østlige vinde sås de fleste arter i antal under gennemsnit. Undtagelserne var rød glente og havørn, som sås i antal over gennemsnittet og vandrefalk, som sås i gennemsnitligt antal.

Stevns

Data indsamlet og bearbejdet af Tim Andersen.

Der var dækning på 54 dage, 8 flere end i 2013. Der var ingen dag- eller sæsonrekorder.

Gedser

Data indsamlet af René Christensen.

Data er sorteret for åbenlyse gengangere, en egentlig bearbejdning er ikke foretaget.

Hyllekrog

Data indsamlet og bearbejdet af Preben Berg.

Forår: For kommentarer, se under fuglestationer.

Efterår: I 2014 blev det til 12.054 trækkende rovfugle imod kun ca. halvt så mange i 2013. Dækningen var også betydeligt bedre, med i alt 107 dækkede dage, således næsten daglig dækning fra 5/8 – 3/12. Særligt skal nævnes Gunnar Boelsmand Pedersen, som med 73 besøg gjorde, at vi fik den gode dækning.

Rovfugletrækket 2014

EFTERÅR	Blåvand	Als	Sydlangeland	Rørvig	Halsnæs	Hellebæk	Stevns	Gedser	Hyllekrog
Hvepsevåge	38	87	898	35	51	340	2792	593	2670
Sort Glente	0	0	3	0	0	1	14	1	7
Rød Glente	9	57	362	12	25	38	1647	529	893
Havørn	1	10	0	7	3	8	25	11	6
Rørhøg	40	5	265	16	23	21	273	173	252
Blå Kærhøg	17	10	34	13	17	22	53	70	46
Steppehøg	0	0	2	1	0	1	0	1	1
Hedehøg	0	0	1	0	0	0	3	2	2
Duehøg	1	2	1	2	1	6	1	0	0
Spurvehøg	196	197	4402	75	259	555	4208	5895	4456
Kongeørn	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Lille Skrigeørn	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Musvåge	14	10463	6922	734	1988	7334	6460	558	3115
Fjeldvåge	6	0	19	9	21	21	139	669	167
Fiskeørn	9	3	87	12	11	19	161	78	107
Tårnfalk	104	18	342	4	21	10	155	610	178
Aftenfalk	0	2	1	1	1	0	0	4	1
Dværgfalk	63	2	110	8	10	28	69	208	72
Lærkefalk	5	0	65	0	7	1	17	71	57
Vandrefalk	22	0	15	0	1	8	23	134	23
	526	10856	13529	929	2439	8414	16040	9607	12053

Sort glente *Milvus migrans*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2013	2014	2011	
2014	NA	33	59	69	123	317	237	451	379	348	4430

Renset for oplagte gengangere gav 2014 379 eksemplarer af sort glente mod 451 i 2013. Dette var dog et ekstraordinært godt år, eksempelvis havde 2012 300. Årets fugle blev set fra 213 lokaliteter mod 244 i 2013.

Der blev tastet sort glente i DOFbasen i 11 af årets måneder, og fordelingen var: februar 1, marts 5, april 82, maj 148, juni 43, juli 16, august 27, september 26, oktober 25, november 5, december 1.

Det var især forårstrækket i april og maj måned, der var markant mindre i afdelingerne med traditionelt store observationstal: Nordjylland havde 31, København 15 og Storestrøm 41 fugle færre indtastede i de to måneder end i 2013. Tilsvarende noterede Nordsjælland 27 færre fugle i april 2014 end i 2013.

Men ellers tegnede der sig et blandet billede. Fyns antal er 16 flere fugle end i 2013, hvorimod Nordsjælland tastede 21 færre. Vestsjælland havde et godt år, hvor antallet af fugle næsten blev fordoblet: fra 13 til 25. Og ikke nok med det, Rørvig noterede et par "rekorder": 27/4 4 NØ Nørrevang, Rørvig (VSJ) vel at

mærke i flok, og 27/3 havde man haft 1 NØ Nakke-nord (VSJ) "Formodentlig den tidligste sorte i Rørvig nogensinde" som indtasteren bemærkede.

Artens til dato eneste danske vinterfugl stammede fra 2009, hvor der var en januar observation 1 R Ulstrup-Kongsted (S) Nordsjælland. Men årets første og sidste observationer i 2014 bringer antallet af vinterfugle op på 3! Første indtastede fugl var 25/2 1 ad. NV Ulvshale Sommerhusområde (ST), og den sidste var 28/12 1 1K SV Kongelundsområdet (KBH).

Årets største enkeltindtastning var 25/5 6 T Hyllekrog (ST) men Stevnsområdet havde også sin dag: 26/8 sås 4 SV Stevns Klint (KBH) og 4 SV Højerup, Stevns (KBH), hvilket kunne ligne en dagstotal på 8 på Stevns. Langt størstedelen af årets indtastninger var dog på 1 – 2 fugle ad gangen.

Der blev ikke rapporteret om stedfaste fugle i 2014. For nærmere data om forårs- og efterårstræk henvises til rovfugletræktabellerne andetsteds i Fugleåret 2014 samt fuglestationernes årsrapporter.

(John Hansen)

Regional fordeling af sort glente 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	54	5	4	29	9	19	40	25	40	27	103	24	379

Blå kærhøg *Circus cyaneus*

Omtrent 754 blå kærhøge blev observeret i de milde vintermåneder januar og februar. Nogle gengangere må påregnes, men de mest oplagte er forsøgt fraserteret. En nedgang i forhold til de to samme måneder i 2013, hvor tallet var 900.

På overnatningslokaliteter sås: 22/1 13 Kongens Mose (SJ), 28/1 11 Magisterkrogen (SJ) og 15/2 6 Sønderlem Vig (NVJ/VJ).

En af de mere bemærkelsesværdige observationer var 23/2 på lokaliteten Botofte Skovmose, Langeland, hvor en hun, efter den havde fanget en mus eller vandrotte, blev mobbet til døde over vandet af en flok gråkrager. (Hans Henrik Wienberg, DOFbasen).

I marts måned sås de første forårstrækkende fugle: 1/3 1 han NØ Pinstруп Mose (ØJ), 5/3 1 hun T Hellebæk Avlsgård (NSJ) og i april kommer der som vanligt lidt mere gang i trækket: 3/4 10 T Korshage (VSJ), 20/4 20 T Skagensområdet (NJ) og samme dag 6 T Gilbjerg Hoved (NSJ).

Der er ikke nogen dokumenterede ynglefund siden 2002, hvilket der ikke blev ændret på i 2014. Der sås oversvømmende fugle på 5 lokaliteter.

Midt august sås efterårets første trækkende: 16/8 1 hun ad. SV Gedser Odde (ST) og 21/8 1 hun ad. SV



Blå kærhøg, Havreholm, 4. november 2014. Foto: Axel Mortensen

Holtug Kridtbrud (KBH) og i de næste to måneder: 18/9 8 SV Hønen, Sønderho (SVJ), 4/10 5 T Dovns Klint (F). Så sent som 29/12 2 SV Stevns Fyr (KBH).

Efterårets største antal overnattende blå kærhøge i Kongens Mose (SJ) var 2/11 28 fugle, hvilket er 9 færre i forhold til 2013.

(Ulla Munch Hansen)

Steppehøg *Circus macrourus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal	
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2011	2012	2013		
2014	79	17	< 1	3	4	24	104	68	183	134	104	848

For første gang siden rekordåret 2011 blev årstotalen på under 100 fugle. Med indberetning af i alt 79 fugle lå årets forekomst noget under sidste års total på 98-104 fugle, men dog stadig over gennemsnit for de seneste 10 år.

Aldersfordeling var igen med lille overvægt af 2K-fugle (40%) i forhold til 3K/ad. (34%), og som vanligt blev der fundet flest fugle på forårstræk med i alt 52 i 1. halvår mod 27 i 2. halvår.

Årets første – og tidlige – fugl blev fundet på præcis samme dato som året før 2/4 1 ad. han Ø Klydesøen (KBH), og forårets næste var ligeledes tidlig 4/4 1 ad. han NØ Gilbjerg Hoved (NSJ). Som altid var Skagen (NJ) forårets bedste træklokalitet, og den første herfra blev fundet 10/4 1 ad. han. Pælebakke Klit (NJ). I alt blev der registreret 22 fugle i Skagen mod 31 året før. Bedste dag i Skagen var 27/4 med 4 trækkende, alle 2K-fugle. Tidspunkt for forårstrækkets kulmination var nu den mest markante forskel i forhold til året før, da månedsfordeling i 2014 blev april 35, maj 15 mod henholdsvis april 25 og maj 44 i 2013. Aldersfordeling 1. halvår var 26 2K/2K+, 24 3K/ad. samt 2 uspecificerede.

Første fugle på efterårstrækket var 24/8 1 ad. han Ulvshale (ST), 27/8 1 imm. SV Utterslev Mose (KBH) samt endnu en observation fra Møn (ST) 28/8 1 ad. V Bakkerne ved Stengården, Møns Klint (ST).

Helt usædvanligt blev der ikke fundet en eneste fugl fra efterårets vanlige kernelokalitet Stevns (KBH), hvilket ikke er sket siden år 2000. Flest blev set spredt i Storstrøms-regionen med fund af i alt 9 fugle. Årets sidste blev 2 fugle fra 13/10: 1 han 1K V Ho Plantage (SVJ), 1 han 1K Feddet (ST) samt 18/10 1 1K V Lidsø-Tjørnebjerg (ST).

Aldersfordeling i 2. halvår var 19 1K, 5 2K samt 3 3K/ad.

Månedsfordelingen i 2014 blev april 35, maj 15, juni 2, august 4, september 15, oktober 8.

(Peter Staarup Christensen)

Aldersfordeling af steppehøg 2014	
Adulte/3K/3K+	27
2K/2K+	32
1K	18
Usp.	2
I alt	79

Regional fordeling af steppehøg fordelt på 1. og 2. halvår

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	26	2	2	4	1	1	1	4	3	4	4	0	52
2. halvår	2	0	3	1	0	0	2	5	5	0	9	0	27

NB: Fugle, hvor det klart drejer sig om gengangere, ml. VSJ og NSJ er medregnet under VSJ.

Hedehøg *Circus pygargus*

Status og udvikling i ynglebestanden er omtalt i beretningen fra Projekt Hedehøg andet sted i Fugleåret. Her omtales kun trækforekomsten uden for de kendte yngleområder.

Forårets første hedehøge dukkede op i yngleområderne i Sydvestjylland 10/4, men ikke før efter 20/4 var der regelmæssige fund i området. Den første fugl udenfor Sydvestjylland var 25/4 1 ad. hun set både Rørvig og Korshage (VSJ) og dagen efter 1 ad. han Skagen (NJ). Totalerne fra trækstederne fremgår af tabellen i rovfugleafsnittet.

Efterårets sidste uden for yngleområderne var 31/8 1 Gedser Odde (ST), herefter blev arten set frem til 22/9 i Sønderjylland.

(Peter Lange)

Hedehøg, Sønderjylland, 19. juli 2014. Foto: Torben Andersen



Lille skrigeørn *Aquila pomarina*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014	
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1992	2013	2012		
2014	6	9	2	3	5	4	8	6	13	9/10	8	161/162

Lille skrigeørn udgik af SU-listen fra og med 2014, hvorfor årets forekomst fremover vil blive behandlet i Årsrapporten.

Årets forekomst var på niveau med de seneste 10 år med 6 fugle. Første fund var 2/5 1 2K+ NØ Nakke-nord/Kikhavn/Spodsbjerg (VSJ/NSJ) og forekomst kulminerede til normal tid – ultimo maj – med fire fugle: 21/5 3K TF Gjerrild (ØJ), 24/5 3K SV Skelhøje/

Strandkær (ØJ), 26/5 1 imm. N Karensby Bakker, Møn (ST) + 1 2K TF Skagen (NJ). Forårets sidste fugl sås 4/6 1 3K N Kongens Mose (SJ), som er blot tredje fund fra Sønderjylland.

Kun et enkelt fund fra efteråret og lidt usædvanligt fra Vestjylland med 16/9 1 1K T Blåvands Huk. Tre fund er fortsat under behandling af DKU.

(Jørgen Staarup Christensen)

Kongeørn *Aquila chrysaetos*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014	
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1995	2012	2011		
2014	59	NA	(16)	30	28	33	51	46	62	62	61	(1312)
3	0	0	0	0	0	2	3	2	-	-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotal fra 1972.

At antallet af iagttagelser i 2014 holder det høje niveau fra de senere år skyldes ene og alene en meget stor forekomst i Nordjylland. Antallet af iagttagelser i det øvrige land var således meget lavt.

Årets yngleforekomst bød på 3 par der fik 4 unger, der alle kom på vingerne. Dette er en tangering af den hidtidige rekord (læs mere herom i afsnittet fra "Projekt Ørn").



Kongeørn ad. han, Lille Vildmose, 24. juli 2014. Foto: Finn Carlsen

Fra Nordjylland blev der i første halvår iagttaget følgende fugle udover ynglefuglene og deres unger: Fra Lille Vildmose 7/4 1 ca. 5K og 9/6 1 4K. Ved Skagen blev der i perioden 11/4 til 2/7 set fem fugle fordelt således: 11/4-2/5 1 2K, 26/4-2/5 1 2K, 28/4 1 sudad./ad. Denne fugl blev dagen før set ved Frederikshavn og dagen efter ved Sønder/Nørre Klit ved syd for Sæby. Desuden 10/5 1 2K og endelig 26/6 og 2/7 1 2K. Her foruden er følgende lange række af fugle fra første halvår: 21/4 1 2K Klitmøller, 23/4 1 2-3K Sønder Klit ved Stensnæs, 26/4 1 imm. Vester Holmen, 27/4 1 subad. Klitmøller, 28/4 1 subad. Sønder Klit ved Stensnæs, 3/5 1 2-3K Troldso, 17/5 1 3K Dronninglund Storskov, 21/5 1 imm. Bulbjerg, 24/5 1 ca. 2K Hulsig, 26/5 1 imm. Vester Holmen, 17/6 1 imm. Hansted Reservatet og 22/6 1 5K+ Råbjerg Mose.

Udover de nordjyske fugle blev der i første halvår blot iagttaget følgende: Fra Vestjylland 4/1 og 7/1 1 yngre fugl Ovstrup Hede samt 30/3 1 imm. Borris Hede. Fra Østjylland blev der på fire datoer i perioden 11/2 til 4/3 set en 2K-fugl i det gamle yngleområde

ved Overgårds Marker. Desuden en 2K på træksforsøg ved Gjerrild Nordstrand 19/4. Endelig fra Storstrøm 1-3/1 1 2K+ ved Studemose, Holmegaard. Samme fugl som i december 2013.

I andet halvår blev der uden for Nordjylland set følgende: 7/12 1 4K Nørlund Plantage (VJ), 20/7 1 2K Mols Bjerger (ØJ). Fra Sjælland 5/10 1 juv/imm Eremitagesletten (KBH), 30/10 1 1K Julebæk Strand (NSJ), 15/11 1 1K Boreby Mose (VSJ) og 17/11 1 1K Jægerspris Skydeterræn (NSJ). Endelig fra Bornholm er der blevet set følgende, 29/10 1 juv/imm Poulsker Plantage, 11/11 og 22/11 1 1K Myregårds Myr. Alle tre iagttagelser drejer sig sandsynligvis om samme fugl.

Forekomsten i Nordjylland var i andet halvår mere beskedn. Ud over ynglefuglene og deres afkom blev følgende set: 8/7 1 imm. Ålvand, 4/8 1 ad. Hobro, 14/8 1 ca. 3K Tofte Skov, 10/9 1 subad. Vestbjerg og 29/11 1 1K Store Brøndum.

Fugle udenfor yngleområderne i Nordjylland, indtastet uden kommentarer, er ikke medtaget!

(Hans Christophersen)

Regional fordeling af kongeørn 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	31	2	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	37
2. halvår	15	1	0	1	0	0	0	1	1	2	0	1	22
2014	46	3	0	3	0	0	0	1	1	2	2	3	59

Fiskeørn *Pandion haliaetus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2013	2014	2011	
4445	NA	(894)	(1585)	(1902)	(2881)	3961	3582	4566	4445	4117	74.229

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1970-73, 1975, 1988-89, 1991, 2001-03.

Der var indrapporteret 4256 observationer af 6909 fiskeørne. Når de åbenlyse gengangere blev trukket fra, nåede vi en årstotal for året 2014 på 4445 fiskeørne. Et normalt godt år med et forårstræk på 2127 fugle og et efterårstræk på 2318. Omtrent på højde med sidste år. De første fiskeørne blev set 22/3 1 OF Sjælsø (NSJ), 1 NV Storedal, Stevns (KBH), 1 N Moser m.m. syd for Jonstrup Vang (KBH) og 23/3 1 N Sundby på Lolland (ST). Herefter daglige observationer til 9/11.

De bedste trækdage på Sjælland var 4/4 18 NØ Hellebæk (NSJ) og 6/4 15 T Hellebæk (NSJ). 2/4 12 T Korshage (VSJ), 4/4 11 NØ Korshage (VSJ) og 4/4 8 T Nørrevang, Rørvig (VSJ). Ved Skagen noteres 393 fugle, hvilket kun overgås i de foregående 10 år med 434 fugle i året 2008. Første fugl på Skagen sås 2/4 og her sås allerede dagen efter 6 trækkende. Hovedtrækket faldt som vanligt sidst i april med 25/4 71 T, som er ny rekord for Skagen.

Træktotaler for de enkelte træksteder vil fremgå af rovfugletabellen.

Der blev i år registreret fire par ynglende fiskeørne med rede. Men kun to unger kom på vingerne! Parret

i Gribskov valgte som nyt redetræ et til formålet topkappet træ tæt på det væltede. Her blev bygget rede og ruget, men reden forladt efter nogen tids rugning. I Klosterheden valgte parret et frisk grantræ med flad krone også ganske tæt på det væltede redetræ. Her kom to unger på vingerne. Det gamle par ved Flyndersø gik straks i gang med at udbygge reden ved ankomsten, men der blev ikke lagt æg, og reden blev hurtigt forladt. Den nye rede vendte ingen fiskeørne tilbage til desværre. Til gengæld blev der bygget en rede nr. to i Klosterheden, og sommeren igennem sås to fugle i området, men ingen æglægning og rugning. Muligvis endnu ikke yngledygtige unger fra den gamle rede her. Der er nu siden 2005 kommet mindst 29 unger på vingerne, og håbet er, at nogle af disse vil vende tilbage og danne nye ynglepar, som det er sket i Klosterheden.

Igen i år er der set oversomrende fiskeørne hvis adfærd kunne tyde på ynglefund, men trods ihærdig søgen efter reder her, blev ingen fundet. I sommerperioden fra den 1/7 – 15/7 blev der observeret fiskeørne over hele landet på 44 lokaliteter.



For yderligere omtale henvises til Projekt Ørn andet steds i Fugleåret.

Efterårstrækket startede allerede 7/7 1 S Nordmandshage (NJ), 12/7 1 SV Ølby Lyng (KBH), 12/7 1 V Vestamager (KBH) og 13/7 1 R Ølsemagle Revle (KBH). De bedste trækdage var 26/8 – 28/8 med 45 og 16 SV Stevns Klint (KBH) og 28/8 15 SV Hyllekrog (ST) samt 24/8 13 SV Holtug Kridtbrud (KBH). Det fortsatte med mange daglige observationer helt frem til 9/11. De sidste blev set 16/11 1 IK Hejrede Sø og 23/11 1 Holløse Bredning (NSJ), hvilket er sent.

(Leif Novrup)

Fiskeørn med hornfisk, Nordstrand, Skagen, 26. april 2014.

Foto: Knud Pedersen

Regional fordeling af fiskeørn 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	536	116	42	213	61	65	52	226	153	493	149	21	2127
2. halvår	158	73	85	168	126	51	199	206	438	330	440	44	2318
2014	694	189	127	381	187	116	251	432	591	823	589	65	4445



Aftenfalk, Amager Fælled, 21. oktober 2014. Foto: Helge Sørensen

Aftenfalk *Falco vespertinus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1992	1988	1975	
2014	NA	(116)	160	163	77	77	74	599	385	338	(5305)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972-73.

96 aftenfalke blev observeret i 2014, hvilket er ret tæt på 2013, hvor der blev noteret 98 fugle. 62 blev set i det fine forår, med de første usædvanligt tidligt: 21/4 1 han 2K Ø Gilbjerg Hoved (NSJ), 22/4 1 hun ad. NØ Korshage (VSJ), der ifølge Rørvig Fuglestations årsrapport var "det hidtil tidligste Rørvigfund. Arten er kun set i april i to af Rørvig rapportens 42 årige historie". Den næste sås 24/4 1 han ad. NØ Odder (ØJ). 21/5 var en stor trækdag med sydøstenvind og 4 aftenfalke sås ved Korshage (VSJ), 2 hunner og 2 hanner.

Der var en del sommerøbs i juni måned bl.a. 14/6 1 han ad. Sønderlø (KBH) og 1 hun 2K Rø (B).

Som vanligt sås de første efterårstrækkende fugle i juli måned: 5/7 1 hun Gilleje By (NSJ) og 28/ 1 hun

2K Rudkøbing, Langeland (F).

I starten af september måned kom der rigtig gang i trækket og deriblandt sås: 5/9 1 han ad. Hønen, Sønderho (SVJ) samme dag 1 han 2K Saksfjed Inddæmning (ST) og 9/9 2 han Sønderkoven (SJ).

Årets sidste aftenfalk var ret bemærkelsesværdig: En adult han blev observeret 11/10 på Vestamager, Kalvebod Fælled (KBH), hvor den opholdt sig til 4/11 og blev set af mange. Den "befinder sig et forkert sted i verden i forholdt til datoen" som Tim Andersen konstaterede 20/10 på DOFbasen.

Fugle uden angivelse af alder og/eller køn er ikke medtaget i denne oversigt.

(Ulla Munch Hansen)

Regional fordeling af aftenfalk 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	10	0	4	4	0	3	4	11	3	22	24	11	96

Vagtel *Coturnix coturnix*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2011	2012	2014	
989	NA	(8)	37	85	563	983	796	1916	1124	989	(11.813)

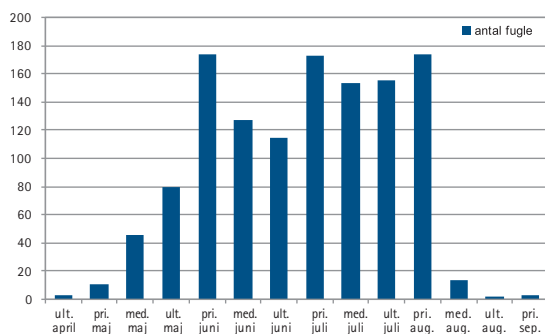
Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972, 1975 og 1976.

Efter et lidt magert år i 2013 med blot 300 fugle igen et meget flot år med tredje højeste årstotal hidtil med i alt 989 fugle. Alle er syngende, hvis ikke andet er nævnt. Ankomst lidt senere end normalt. 27/4 1 Tryggevalde Ådal (KBH), 28/4 1 Øby (NJ) og 29/4 1 Nyord Enge (ST). Med forbehold for optællingsaktivitet kunne forekomst-mønster antyde tre kulminationer primo juni, primo juli og igen primo august. Max. forekomster (> 10 ex.) var 3/6 11 Uggerby (NJ), 4/6 17 Gjerrild (ØJ), 11/6 17 Sørig Enge (NJ), 17/6 14 Vilslev Enge (SVJ), 26/6 10 Pluskær og Nørrekær (SJ), 3/7 21 Højer Kog (SJ), 15/7 40 Sørrå (NJ), 28/7 13 Nr. Farup Enge (SVJ) og 6/8 59 Højer Kog (SJ). Sidstnævnte er hidtil største lokalitets-forekomst fra Danmark, og bemærk "blot" 21 sy. samme sted en måned tidligere. Efter kulmination primo august forsvinder fugle dog hurtig fra landet igen og sidste fugle 1/9 1 sy. Skive (NJ), 1/9 1 rudedræbt Egeris, Skive (NJ) og 2/9 1 sy. Rudbøl (SJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af vagtel 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	256	30	101	113	30	390	9	14	16	12	18	0	989



Antal fugle fordelt på 10-dages perioder.

Engsnarre *Crex crex*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2004	2003	2007	
172	NA	(16)	21	44	231	141	156	508	312	301	(3758)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972 og 1974-76.

Årets forekomst var lidt over gennemsnit. De tætteste bestande blev fundet på Vestsjælland, Bornholm, i Nord- og Sønderjylland. Alle nævnte er syngende fugle. Første fugl var usædvanligt tidlig med 29/4 1 Mågeparken (KBH); næste fugle registreret til normal tid 13/5 1 Volsted Kær (NJ) og 15/5 2 Tinglev Mose

(SJ). Største optællinger (> 4 ex.): 25/5 4 Porsmose (ST), 26/5 4 Antvorskov øvelsesterræn (VSJ), 11/6 4 Nørre Herlev (NSJ), 25/6 7 Åmose (VSJ), 30/6 4 Spellingemose (B). Desuden gav natoptællinger i midt- og vestlige Sønderjylland 17-25/7 (tre datoer) i alt 16 engsnarre. Sidste fugl hørtes 25/7 Løjtved (SJ).
(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af engsnarre 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	48	0	1	8	5	39	4	23	3	9	14	18	172

Plettet rørvgætel *Porzana porzana*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1983	2002	2003	
76	NA	(27)	104	65	86	59	54	240	201	170	3060

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972 og 1975.

Selvom der stadig er langt op til rekordforekomster et ganske flot år med største forekomst siden 2003. Arten blev registreret i alle landsdele på nær Nordsjælland

og Bornholm. De første fugle var usædvanligt tidlige med 31/3 4 sy. Ribe Østerå (SVJ) og stadig 10/4 3 sy. samme sted. Desuden 1/4 1 sy. Tinglev Mose (SJ). Ellers



Plettet rørvgætel, Korevlerne, 12. august 2014. Foto: Lars Frede Petersen

ankomst til normal tid medio april. Største lokaliteter var 16/5 – 16/7 op til 8 sy. Lille Vildmose (NJ), 16/4 3 sy. Magister Kog. Desuden 4 sy. i Vejlerne (Bygholm, Selbjerg og Kærup Holme) 8/5 – 15/6. Største feltob-

servation var 12/8 4 R (2 ad. + 2 1K) Korevlerne (VSJ). Sidste fugle blev 15-16/8 2 R Ølsemagle Revle (KBH) og 27/8 + 1/10 1 R Korevlerne (VSJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af plettet rørøgetel 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	36	7	7	1	3	6	1	10	4	0	1	0	76

Lille præstekrave *Charadrius dubius*

Den danske ynglebestand er formentlig i fremgang. Der er indrapporteret omkring 140 ynglepar, hvilket er væsentligt flere end normalt, hvor antal indrapporterede ynglepar typisk har ligget mellem 60 – 115 par. Og medtages sandsynlige ynglepar – stationære fugle optalt flere gange i løbet af april-juni på samme lokalitet – er den samlede bestand 305 par (se regional fordeling). Herudover er fugle (par) registreret på en række egnede ynglelokaliteter i løbet af især foråret.

Ankomst skete til normal tid med 20/3 1 Viskum (NJ), 25/3 1 Made (F) + 1 Haraldsted Sø (S) og borttræk i løbet af september, dog flere sene fugle med 24/9 1 1K Nykøbing Falster Sukkerfabrik slambassin (ST), 4/10 1 Hovvig (VSJ) og den meget sene 11/10 1 1K Salt-holm (KBH). De største flokke var 29/4 22 Bygholm, Horsens (SØJ) og 25/7 22 Borreby Mose (VSJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Regional fordeling af ynglepar af lille præstekrave 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Sikre	24	10	11	10	12	21	10	8	15	7	7	7	142
Sands.	9	10	8	12	11	10	29	15	18	9	24	8	163
Samlet	33	20	19	22	23	31	39	23	33	16	31	15	305

Pomeransfugl *Charadrius morinellus*

Det er efterhånden blevet almindeligt at se de første pomeransfugle allerede midt i april, og i år blev de første 7 fugle da også set ved Nr. Farup Vestersø (SVJ) 20/4. Inden månedsskiftet til maj var adskillige fugle

dukket op på flere af de sønderjyske og vestjyske rastepladser, hvilket er lidt usædvanligt.

Der blev i alt set 883 forskellige fugle på forårstræk, hvilket er 21 pct. flere end sidste år. Alle forårsiagt-



Lille præstekrave, Vrå, 11. maj 2014. Foto: Hans Henrik Larsen

tagelser er som sædvanligt fra Jylland, undtagen en enkelt hun ved Bornholms lufthavn 31/5-2/6.

Lokaliteter med et maksimalt antal rastende fugle på 20 eller derover nævnes med de største forekomster først. Disse 12 store rasteadsere tegner sig for 77 pct. af alle forårsfugle, hvilket er en lidt større andel end sidste års 10 store rasteadsere med 74 pct. af fuglene.

Skjern Enge (VJ) 26/4-20/5 maks. 8/5 156, Nr. Farup/Nr. Farup Vesterø (SVJ) 20/4-19/5 maks. 10/5 120, Pallisbjerg (VJ) 28/4-21/5 maks. 12/5 83, Vest Stadil Fjord/Stadilø (VJ) 9/5-19/5 maks. 16/5 62, Vest Stadil Fjord/ved økkerbassiner (VJ) 6/5-12/5 maks. 9/5 57, Møgeltonder (SJ) 13/5-17/5 maks. 16/5 48, Hillerup (SVJ) 3/5-4/5 maks. 4/5 31, Sjørring Sø (NVJ) 7/5-13/5 maks. 11/5 26, Vollerum (VJ) 20/5 25, Ølands Vejle (NJ) 6/5-10/5 maks. 8/5 25, Rosvang (NVJ) 10/5 22 og Fuglsand/Fanø (SVJ) 29/4 21.

Herudover er der set 1-19 individer på 28 andre lokaliteter, hvilket er langt flere end sidste år.

Fra foråret er der en enkelt trækiagttagelse fra Skagen Nordstrand (NJ) 5/6 1 trækkende sydøst.

På efterårstræk er der lige som forrige år kun iagttaget 17 fugle. Disse er fordelt på 11 lokaliteter i perioden 22/8-11/10, hvilket er lidt senere end normalt.

De første fugle sås ved Rødhus Kirke (NJ) 21/8 og samme dag ved Thorup Fjordholme (NJ) 1 1K. Herefter fulgte: Ny Frederiks Kog (SJ) 22/8-23/8 1 1K, Gedser Odde (S) 23/8 1 S, Højerup/Stevns (S) 25/8 1 N, Hønen/Fanø (SVJ) 25/8 1 SØ, Blåvands Huk (SVJ) 29/8 1 1K S og Gedser Odde 31/8 1 trækforsøg.

Fra september er der følgende observationer: Lille Vildmose (NJ) 1/9 1 1K overflyvende, Blåvands Huk 3/9 5 1K S, Gedser Odde 9/9 4 S og 1 overflyvende 15/9, Faxø Ladeplads (S) 16/9 1 SV Blåvands Huk, 18/9 1 trækforsøg, Grønningen (SVJ) 19/9 1 SØ og Korshage (S) 26/9 1 1K trækkende.

Den seneste rastende fugl blev set ved Grønningen (SVJ) 11/10.

(Egon Østergaard)

Pomeransfugl 2005-2014					Efterår	
	Antal fugle	Antal lok.	Antal lok. > 19 fugle	Andel fugle på lok. > 19 fugle	Antal fugle	Antal lok.
2014	883	40	12	77 pct.	17	11
2013	730	22	10	74 pct.	17	12
2012	1041	34	12	89 pct.	12	11
2011	643	38	8	55 pct.	21	13
2010	778	31	10	70 pct.	15	10
2009	400	27	7	75 pct.	23	8
2008	231	23	3	50 pct.	9	5
2007	377	20	4	72 pct.	8	6
2006	456	26	5	80 pct.	15	9
2005	227	20	3	70 pct.	7	6

Sortgrå ryle *Calidris maritima*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2010	2011	2013	
1403	NA	(848)	(482)	(549)	(1110)	1952	NA	2877	2308	1858	(22.427)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1970-1977, 1988, 1990, 1992-97, 2001-02 og 2005-09.

1. halvårs total på 727 var bestemt ikke imponerende, men vinteren var heller ikke lige så kold, som fx vinteren 2010-11. Der var kun en enkelt observation med mere end 50 fugle, så 1. halvårs største observation blev således 12/5 52 Hirsholmene (NJ), hvilket indikerer kulminationen af forårstrækket. 1. halvårs sidste blev 20/5 6 Hirsholm (NJ), sent, men dog ikke

exceptionelt. 2. halvårs total på 676, ligger sædvanen tro under 1. halvårs total, men dog ikke markant. 2. halvårs største observation blev 28/10 21 Knudshoved Færgenhavn (F), hvilket ikke kan undre, da lokaliteterne omkring Storebælt igen var med til at hive årstotalen i vejret.

(Tommy Kaae)

Regional fordeling af sortgrå ryle 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	205	8	3	19	6	0	198	166	10	0	112	0	727
2. halvår	148	42	158	126	7	3	114	20	1	6	51	0	676

Stribet ryle *Calidris melanotos*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2012	2013	2009	
2014	3	< 1	< 1	2	6	9	8	14	11	10	138

Kun 6 fugle blev det til, en halvering i forhold til rekordåret 2012. Alle nævnes. Det blev kun til en enkelt fugl i første halvår 13/5 Hejresøen (KBH). Efterårets

fund var: 2-7/7 ad. Ulvedybet (NJ), 5/7 ad. Margrethekog (SJ), 3-14/8 ad. Sneum Digesø (SVJ), 19/10 1K Lille Vildmose (NJ) og 20/10 1 Tipperne (VJ).

(Tommy Kaae)

Regional fordeling af stribet ryle 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	2	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	7

Krumnæbbet ryle *Calidris ferruginea*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1998	1991	2009	
2014	NA	(3700)	(2278)	(4010)	(6274)	6262	NA	13.520	9741	8046	-

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1970-1974, 1976-77, 1988, 1993-94, 1999-2003 og 2005-06. Artstotalen overstiger 100.000 fugle og opsummeres derfor ikke.

Årstotalen på 5177 fugle lå over gennemsnittet for tiårsperioderne indtil 90'erne, hvor totalen på 13.520 fra 1998 løftede niveauet, et niveau som siden har været for nedadgående. Forårets første fugl blev 4/5 1 Saltvandssøen (SJ) og forårstrækket kulminerede 9/5 28 Højer Vade (SJ). Efterårstrækket blev indledt 4/7 1 han Hindemaj (SJ). Største observation for andet halvår blev 18/7 80 ad. Feddet (ST). Denne observation blev dog overgået af 29/8 92 1K Agger Tange (NJ). Den første årsunge blev 23/7 1 Klydesøen, Vestamager (KBH). Året blev igen lukket og slukket meget sent 22/10 1 1K

Nykøbing Falster Sukkerfabrik slambassin (ST). Denne fugl er fotodokumenteret.

Rettelse til Fugleåret 2013: Observationen 25/5 200 Emmerlev Klev (SJ) ændres til ca. 100 fugle. Der er fortsat tale om ny dansk forårs-rekord, idet den tidligere rekord var fra 2001: 24/5 82 Tipperne (VJ).

Observationen 4/8 1000 Det Fremskudte Dige Syd (SJ) var fejlagtig og udgår, hvormed efterårets største antal i 2013 var 4/8 150 Saltvandssøen (SJ) Årstotalen for 2013 ændres som følge heraf til 1451.

(Tommy Kaae)

Regional fordeling af krumnæbbet ryle 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	956	348	235	150	29	626	641	652	745	228	452	115	5177



Stribet ryle, Ulvedybet, 3. juli 2014. Foto: Rune Sø Neergaard

Dværgryle *Calidris minuta*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1996	1998	1978	
2014	NA	(9287)	(3302)	(9000)	(2332)	3259	NA	42.832	30.000	16.000	-

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1970-1974, 1976, 1988, 1994-96, 1999-2002 og 2005-07. Artstotal overstiger 100.000 fugle og sammenfattes derfor ikke.



Det er rart at kunne skrive noget positivt om en art i tilbagegang, idet årstotalen blev på 3414 fugle, hvilket var lidt over gennemsnittet i forhold til de seneste år. Det gode resultat skyldtes først og fremmest, at arten, baseret på årets observationer, tilsyneladende havde en god ynglesæson eller en større koncentration af rastende 1K fugle på vore lokaliteter. Den første blev igen en april obs: 29/4 1 Nykøbing Falster Sukkerfabriks slambassin (ST). Største observation i 1. halvår blev 26/5 8 Tipperne (VJ). Første ungfugl blev 10/8 1 1K Bygholm Vejle, Østso (NJ) og flest 2. halvår blev 7/9 54 Tryggelev Nor & Salmé Nor (F). Året lukkede og slukkede 29/10 4 Saltvandssøen (SJ).

Rettelse til Fugleåret 2013: Dværgryle 8/10 80 Margrethe Kog s. f. Vidåen, dato skal være 10. august.

(Tommy Kaae)

Dværgryle, Dueodde, 6. september 2014. Foto: Steen E. Jensen

Regional fordeling af dværgryle 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	1038	229	356	54	5	188	271	401	484	71	217	100	3414

Temmincksryle *Calidris temminckii*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2011	2012	2009	
2014	NA	(345)	(655)	(874)	(2572)	3111	NA	4134	3896	3421	(38.765)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1970-1977, 1988-89, 1990, 1999-2002 og 2005-07.

Årstotalen blev på 2338, hvilket ligger fint i tråd med de seneste 10 års gennemsnit. Foråret blev indledt 24/4 2 Nørresø (vest for jernbanen) (SJ), og forårstrækket kulminerede 16/5 51 Ulvedybet (NJ), som udover Nørresø (SJ) var den eneste lokalitet med flere end 20

individer. Andet halvårs første blev 5/7 2 Margrethekog (Syd for Vidåen) (SJ). I samme område blev andet halvårs eneste observation på mere end 10 gjort 13/7 11 Margrethe Kog (SJ). Årets sidste blev 8/9 1 Nykøbing Falster Sukkerfabrik slambassin (ST).

(Tommy Kaae)

Regional fordeling af temmincksryle 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	765	159	70	232	91	167	156	185	297	70	134	12	2338

Almindelig ryle *Calidris alpina schinzii* (yngleforekomst)

Ynglebestanden af racen "engryle" blev estimeret til 139-145 par, hvilket svarer til året før. Dette bygger på en optælling af alle kendte lokaliteter samt eftersøgning på flere andre lokaliteter. Den positive tendens i forhold til 2012 (125-133 par) fastholdes således. En markant nedgang på Agger Tange fra 21 til 12 par opvejes af fremgang på Bygholm Vejle (58 til 66 par) og Tipperne (23 til 27 par). Til gengæld er engryle muligvis forsvundet fra Ulvedybet (NJ), lige som bestandene på Nørholm Enge (NJ) og Harbøre Tange hænger i en tynd tråd. Engryle yngede atter på Vestamager og som noget nyt ved Lejsø (VSJ), som de eneste steder udenfor Jylland og Læsø. Efter at engryle i en årrække var i konstant tilbagegang frem til 2008, har bestanden været forholdsvis stabil på et niveau på 130-150 par i de seneste seks år. 2011 falder dog udenfor med ca. 160 par. Hovedparten af tallene i skemaet er fra Naturstyrelsens tællinger.

(Hans Christophersen)

Lokaliteter med ynglende engryle i 2014.

Lokalitet	2014
Nørholm Enge (NJ)	0-1
Ulvedybet (NJ)	0
Læsø, total (NJ)	15-19
Vesløs/Arup Vejle (NVJ)	2
Bygholm Vejle (NJ/NVJ)	66
Agger Tange (NVJ)	12
Tipperne (VJ)	27
Værnengene (VJ)	8
Harbøre Tange (VJ)	0-1
Rømø - samlet (SJ)	7
Vestamager (KBH)	1
Lejsø (VSJ)	1
Estimeret total	139-145 par

Kærløber *Limicola falcinellus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Arts total fra 1970-2014
	2014	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09		2010-14	2011	2014	
469	NA	(32)	61	45	168	427	341	580	469	465	5029

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1970, 1972-73 og 1975-76.

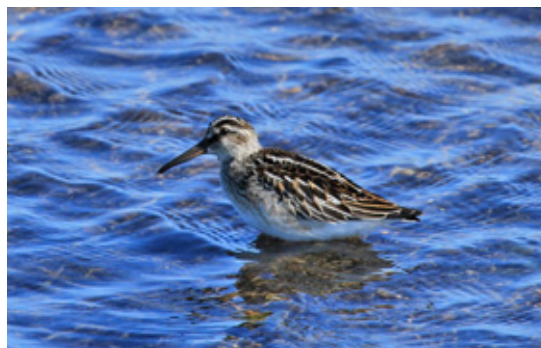
Årstotalen på 469 fugle er på samme høje niveau som i 2013. Selv om dobbeltrapperteringer er udrenset på dagsbasis, er der dog givet mange gengangere i materialet blandt fugle, der rastede på lokaliteter i flere dage. Fordelingen på halvår var ret normal med 37% af fuglene i første halvår og 63% i andet. En usædvanlig stor andel af fuglene blev set i Nordjylland (46%), i første halvår endda hele 65%. Herefter følger regionerne København (16%) og Sønderjylland (13%). Til sammenligning blev 60% af fuglene set i Sønderjylland i 2013.

Årets første fugle blev usædvanligt nok ikke set i Sønderjylland, men derimod 13/5 1 Eskeplet (ØJ) fulgt af 14/5 2 samme sted og 1 Bøvling Fjord (VJ). Som nævnt blev der set klart flest fugle i Nordjylland i første halvår, og herfra stammer også de største tal fra forårstrækket, 20/5 14 Gerå og 21/5 14 Ulvedybet. Største fra andre lokaliteter var 19/5 7 Højer Vade (SJ). Der var ikke en markant overgang mellem forårs- og efterårs-træk, idet der blev set fugle spredt gennem hele juni.

Fra en uge ind i juli blev der noteret massiv ankomst flere steder blandt andet med følgende større noteringer, 8/7 22 Margrethekog (SJ), 14/7 10 Ulvedybet (NJ) samt mange iagttagelser af op til fire fugle ved Klyde-

søreservatet, Amager (KBH). I august er de største forekomster fra Gerå (NJ) med op til 6 fugle 18/8 og Mellempolde i Randers Fjord med 4 16/8 (ØJ). Første 1K-fugle var 11/8 1 Bøjden Nor (F) og 12/8 4 Gerå (NJ). I september blev der set de sædvanlige få fugle, og de sidste blev noteret til normal tid, 7/9 1 Saksfjed (ST) og 9/9 1 Fladet ved Tårs (ST).

(Hans Christophersen)



Kærløber, Korevolerne, 27. august 2014. Foto: Lars Frede Petersen

Regional fordeling af kærløber 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	112	7	1	16	0	13	8	1	17	0	0	0	175
2. halvår	104	7	2	14	5	47	10	34	57	2	12	0	294
2014	216	14	3	30	5	60	18	22	74	2	17	0	469

Brushane *Philomachus pugnax* (yngleforekomst)

Arten indgår i Naturstyrelsens NOVANA overvågningsprogram, og eftersøgt på i alt 66 lokaliteter. Årets yngleforekomst var igen vigende, og blot 45 – 57 par på 10 lokaliteter blev registreret.

Sædvanligvis blev arten truffet alle måneder og gennemtræk i foråret kulminerede ultimo april – primo maj i forbindelse med gennemtrækket af nordlige bestande med 30/4 400 R Værnengene (VJ) og 4/5 430 R Bøvling Fjord (VJ). I efteråret skete tiltræk af adulte hanner fra ultimo juni og adult-trækket (inklusiv hunner) kulminerede juli-primo august: 15/7 220 R Borreby Mose (S), 18/7 212 R Ulvedybet (NJ) og 2/8 550 R Det Fremskudte Dige (SJ). Ungfugletrækket forløb gennem august-september med kulmination primo-medio september med 9/9 850 R Lille Vildmose (NJ), 9/9 320 R Ulvedybet (NJ) og 13/9 351 R Vesterenge (VJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Tabel: Yngleforekomst af Brushane 2014

Lokalitet	Sikre/sandsynlige ynglepar	Mulige ynglepar
Agger Tange (NJ)	1	
Bygholm Vejle (NJ)	14	4
Østerild Fjord (NJ)	1	
Nørholm Enge (NJ)		1
Tipperne (VJ)	27	
Værnengene (VJ)	2	
Borreby Mose (VSJ)		1
Flægen (F)		1
Majbølle Nor (ST)		1
Saltholm (KBH)		4
I alt	45	12

Tredækker *Gallinago media*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1980	2002	2010	
20	NA	(11)	(19)	12	14	21	16	32	31	31	(612)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1972,1975-1976 og 1988.

Igen et pænt år med 20 fugle, hvoraf de 14 fugle lidt usædvanligt sås på forårstrækket. Spillende fugle blev registreret 28/4-8/5 op til 3 Tryggevalde Ådal (S), 5-7/5 1-2 Værnengene (VJ), 7/5 1 Kalvebod Fælled (S) og 14/5 1 Nordre Klapper, Vestamager (S). Desuden 10-11/5 2 R Grenå Enge (ØJ) og enkelt individer ved

Kalløgrå (LF), Skenkelsø Sø (S), Falen (VJ), Gødstrup Enge (S) og Porsemosen (S).

Efterårets 6 fugle sås mellem 20/7-12/10 med første fugl 20/7 1 R Kalløgrå (LF) og sidste 12/10 1 R Toftum, Rømø (SJ). Herudover blev den truffet ved Vaserne (S), Ulvedybet (NJ), Vilslev (SVJ) og Brejning (SØJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Islandsk stor kobbersnepe *Limosa limosa islandica*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2013	2002	2009	
63	0	0	0	< 1	68	119	91	317	152	148	1192

Kommentar: Første fund er fra 1995.

Efter sidste års rekordår igen et år tilbage på mere normalt niveau med 63 fugle. Året indledtes med 1/1 28 R Ballum Forland (SJ), som er første større vinterforekomst fra Danmark og formentligt tilbageværende fugle fra den rekordstore forekomst (74 fugle) på lokaliteten i oktober 2013. Desuden fortsat endnu en fugl tilbage her 18-19/2. Forårets forekomst omfattede som normalt kun ganske få fugle med 22/4 1 R Tipperne (VJ), 4/5 1 N Hønen, Fanø (SVJ) og 13/5 1 N Blåvands Huk (SVJ).

Efteråret første fugle sås lidt tidligere end normalt, med 8/7 1 ad. sdr. R Bygholm Vejle (NJ) og første 1K allerede 21/7 Bygholm Vejle (NJ). Efterårstrækket var ganske beskedent, hvor eneste større forekomster var 17/8 6 1K R Nordmandshage (NJ) og 1-4/10 6-8 R Agger Tange (NJ). Årets sidste fugle sås 24/10-6/11 1 1K R Årslev Engso (ØJ), 7/11 1 1K R Vest Stadil Fjord (VJ) og 15/11 1 1K R Arup Vejle (NJ).

(Jørgen Staarup Christensen)

Stenvender *Arenaria interpres* (yngleforekomst)

Læsø (NJ) huser landets eneste faste ynglebestand af stenvender. Ynglefugle er blevet optalt i 2013 og 2014 af Naturstyrelsen Vendsyssel, hvor der i 2013 var 19 par og 2014 18 par (pers. medd. Palle Rasmussen/NST). Dette er en voldsom tilbagegang fra seneste optælling i 2009 på 35 par, og også i et længere perspektiv, hvor bestanden fra 1990-2009 lå mellem 35 – 51 par (Nyegaard

et al. 2014). Der er ikke indrapporteret ynglepar fra Saltholm (S), hvor der har været en lille ustabil bestand. Årets positive nyhed var et ynglepar på Mandø (SJ) med 10/7 2 ad. med 2 pull. Arten blev sidst fundet ynglende her med to par i 2004.

(Jørgen Staarup Christensen)

Damklire *Tringa stagnatilis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2013	1994	2001	
2014	0	< 1	< 1	3	6	7	6	12	10	10	138

Kommentar: Første fund er fra 1970

Efter sidste års rekordår med 10-12 fugle var vi med 6 fund af 7 fugle tilbage på et normalt antal. Alle fund er fra juli-august og nævnes her: 16-21/7 1 1K Klydesøen

på Vestamager (KBH), 26-27/7 1 1K Saltvandssøen (SJ), 8/8 1 Gavnbø (ST), 10/8 1 Gedser Odde (ST) samt 29/8 2 1K Vorsø (ØJ) og 1 Holløse Bredning (NSJ).

(Hans Christophersen)

Odinshane *Phalaropus lobatus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2010	1988	2009	
2014	NA	(51)	75	90	75	92	88	175	139	120	3107

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1970, 1972-73 og 1975-76.

Et år på væsentligt højere niveau end de seneste par år, som også bød på de laveste årssummer i knap 30 år. DOFbasen rummer en lang række iagttagelser, som antageligt drejede sig om de samme fugle, der opholdte sig på samme lokaliteter i flere dage. Gengangere i denne forbindelse er søgt udrenset i sumskemaet.

Første halvår bød på ca. 21 fugle. Første var 17/5 1 Klydesøereservatet, Amager (KBH), fulgt af 19/5 1 Sneum Digesø (SVJ). Flest fugle ses ved Ulvedybet (NJ), hvor der i perioden 28/5 til 17/6 flere gange blev set tre fugle. Eneste andet fund af mere end én fugl i foråret er 31/5 2 Thurø Rev (F).

Der var ikke en markant overgang mellem forårs- og efterårstræk, idet der blev set fugle spredt gennem hele juni. Forekomsten i andet halvår blev præget af markante forekomster ved Sneum Digesø (SVJ). Her blev odinshane iagttaget i perioden 9-29/8 med flere dage med op til 6 fugle samt 8 fugle 20/8. Af andre større forekomster skal nævnes 27/8 7 Rickelsbüller Kog på grænsen til Tyskland (SJ). Største forekomst på øerne

var 10-15/9 3 Hovvig (VSJ). Årets sidste forekomster var 20/9 1 Vængesø, Helgenæs (ØJ), 21/9 1 Hovvig (VSJ) og en meget sen fugl 19/10 1 Lille Vildmose (NJ).

(Hans Christophersen)



Odinshane, Dueodde, august 2014. Foto: Erik Biering

Regional fordeling af odinshane 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	7	0	1	1	0	2	5	1	2	1	1	0	21
2. halvår	10	4	11	8	0	19	2	3	12	1	4	1	75
2014	17	4	12	1	0	21	7	4	14	2	5	1	96

Thorshane *Phalaropus fulicarius*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2011	2010	2014	
48	NA	(4)	7	(14)	18	52	38	80	58	49	(669)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1972 og 1975-1976. Der er lidt usikkerhed om årstotal i 1990.

Med ca. 48 fugle var der tale om en fordobling af sidste års lave årstotal. Den pæne total skyldtes primært mange fugle i Nordjylland (46%) blandt dem den hidtil største danske flok-forekomst. Herefter følger Sydvestjylland med 30%, hvor af hovedparten blev set ved Blåvand.

I første halvår blev der set fire fugle: 3-10/1 1 Esbjerg Havn (SV), 8-14/2 1 Roshage (NJ), 9/4 1 Blåvand (SVJ) og 4-18/5 1 Limfjorden ved Bygholm Vejle (NJ).

Andet halvårs første fugle blev 21/9 1 Blåvand og 24/9 1 Fanø (begge SVJ). Frem til 8/11 ses i alt 8 fugle ved Blåvand. Forekomsten i Nordjylland er koncentreret omkring en periode fra 25/10 til 13/11, hvor op til 6 fugle ses rastende på flere datoer ved Hanstholm. Fuglene indfinder sig i forbindelse med nogle dage med kraftige sydvestlige vinde. Seks er også tidligere registreret på en enkelt dag, således 19/10 2011 6 ved Vejers Strand (SVJ). Ved Skagen blev der i perioden 27/10 til 26/12 set 8 fugle, her iblandt 3 fugle 25/11.

De resterende fugle ses primært langs den jyske vestkyst, dog med væsentligt flere fund end normalt i indre farvande. Disse nævnes her, 27/9 1 Korshage (VSJ), 11/10 1 Øresund ud for København, 16/10 1 Fed-

det (ST), 30/10 1 Als Odde (NJ), 30/10 1 Gedser Odde (ST), 8/11 1 Fornæs (ØJ), 9/11 1 Bøgeskov Havn (KBH), 26/11 1 Tipperne (VJ) og 31/12 1 Bygholm Vejle (NJ).

(Hans Christophersen)



Thorshøns, Roshage 25. oktober 2014. Foto: Poul Holm Pedersen

Regional fordeling af thorshane 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	21	4	15	1	0	1	0	1	3	0	2	0	48

Mellemkjove *Stercorarius pomarinus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2014	1985	1989	
1686	NA	(52)	403	(193)	85	441	267	1686	1361	648	(9184)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1972, 1975-1976 og 1993.

Årets store invasion som følge af en god ynglesæson blev registreret ved mange havfugletræksteder rundt om i landet. Det var især ved de sydligste steder, at der i efteråret var en række store forekomster. Med en total på 1686 var der tale om det højeste antal indrapporterede fugle nogensinde.

Året blev indledt med 2 vinterfund 12/1 1 SV Spodsbjerg/Tisvildeleje (NSJ) og 19/1 1 SØ Feddet (ST). Første forårsfugl blev 15/3 1 T Børstrup Hage (NSJ), og det blev samlet til 15 fugle i første halvår fordelt med 1 i marts, 13 i maj og 1 i juni.

Efteråret blev indledt med 16/7 1 Fou. Agger Tange (NJ), 8/8 1 S Blåvands Huk (SVJ) og 29/8 1 R Grenen (NJ). Der var medio oktober en kulmination i forekomsten med 23/10 70 Feddet (ST) og 23/10 157 Gedser Odde (ST) som største. Uden for Storstrøm blev 17/10 24 S Nordmandshage (NJ) største observation.

Af 1379 aldersbestemte fugle var 96,7 % 1K. Første 1K blev 16/9 1 SV Gedser Odde (ST).

I december blev det til 22 observationer af 27 fugle.

(Henrik Nyrup)

Regional fordeling af mellemkjove 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	313	21	61	69	14	15	25	27	116	129	882	14	1686

Almindelig kjove *Stercorarius parasiticus*

Almindelig kjove har ikke været behandlet i årsrapporten siden år 2000. Med en total på 2746 vurderes det, at året blev over et normalt år. Dette blev blandt andet vurderet ud fra forekomsten i Nordjylland med 1035 fugle i forhold til forekomsten i tidligere år, hvor gennemsnittet de sidste 15 år var 907 (varierende mellem 373 og 2149 fra 1999 til 2013).

Det blev til 3 vinterfund: 12/1 1 Børstrup Hage (NSJ), 12/1 1 Rågeleje Strand (NSJ) og 13/1 1 Skagen (NJ).

Forårstræk blev hovedsageligt observeret ved Skagen (NJ), hvor det i alt blev til 260 fugle fordelt på 94

observationer. Største dage blev 24/4 18 Ø Skagen (NJ), 27/4 45 T Skagen (NJ) og 28/4 28 Ø Skagen (NJ).

Fra august til november blev arten set næsten dagligt. Der var en kulmination omkring månedsskiftet august/september, som blev observeret i flere regioner. Største dage blev 29/8 52 N Nordmandshage (NJ), 31/8 105 SV Feddet (ST), 1/9 134 T Feddet (ST), 1/9 102 T Roneklint (ST) og 1/9 53 SV Gedser Odde (ST).

Årets sidste blev 16/11 1 R Hanstholm Slamdepot (NJ), 21/11 1 R Blåvand-/Hvidbjerg Strand (SVJ) og 19/12 1 SV Keldsand & Trinden (SVJ), hvilket også blev eneste fund i december.

(Henrik Nyrup)

Regional fordeling af almindelig kjove 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	1035	155	192	116	19	10	47	88	98	44	916	26	2746



Almindelig kjove, 4K lys form, Grenen, 26. august 2014. Foto: Knud Pedersen



Lille kjøve *Stercorarius longicaudus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1988	1992	2007	
2014	NA	3	98	93	82	164	137	719	367	307	3579

Årets total på 221 fugle var noget over gennemsnittet for de sidste 10 år. Baggrunden for det høje antal observerede fugle skyldes især forekomsten fra Storstrøm, hvor lokaliteterne Feddet og Gedser Odde skilte sig markant ud.

Der var en enkelt observation fra foråret: 31/5 1 Blåvands Huk (SVJ)

Efterårets første blev 10/8 4 SV Gedser Odde (ST), mens den sidste observation var 29/10 1 1K Roshage

(NJ). Efterårets bedste lokalitet var Feddet (ST) med 80 fugle i perioden 30/8-7/10. Største dage var 30/8 17 1K Feddet (ST) og 1/9 22 1K Feddet (ST). Uden for Storstrøm blev største 31/8 22 1K S Nordmandshage (NJ).

Der foreligger aldersbestemmelse af 167 fugle, hvoraf de 98 % er 1K. Første 1K blev set 24/8 3 Gedser Odde (ST).

(Henrik Nyrup)

Regional fordeling af lille kjøve 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	47	6	11	2	2	0	0	5	12	5	131	0	221

Storkjøve *Stercorarius skua*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2003	2004	2001	
840	NA	(80)	285	301	822	933	675	2077	1879	1134	(19.315)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1972 og 1975-1976.

Et år med 840 fugle var tæt på gennemsnittet. Størstedelen af fuglene blev observeret ved de nord- og nordvestjyske kyster. Skagen (NJ) skilte sig markant ud som den bedste lokalitet.

Første fund var 6/1 1 Nordmandshage (NJ) og 10/1 1 V Fanø Vesterstrand (SVJ). Det blev samlet til 8 observationer i januar og februar fordelt på 9 fugle. Den ene observation af mere end en fugl var 12/1 2 V Børstrup Hage (NSJ).

Forårstræk blev kun noteret i begrænset omfang, med i alt 26 fugle, og primært omkring Skagen.

Fra sommerperioden var blandt en række mindre observationer på 1 til 5 fugle, en enkelt større observation: 16/7 14 Grenen (NJ).

Efteråret havde et par højdepunkter i slutningen af august og slutningen af september. Største tal fra august var 25/8 35 V Roshage (NVJ) og 25/8 76 Skagen. I perioden fra 26/9 til 30/9 blev i alt observeret 246 T ved Skagen.

Der var enkelte observationer i december med 27/12 1 SØ Fanø Vesterstrand (SVJ) som årets sidste.

(Henrik Nyrup)

Regional fordeling af storkjøve 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	725	23	17	9	3	2	0	10	0	41	9	1	840

Sorthovedet måge *Larus melanocephalus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	2014	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09		2010-14	2011	2012	
139	NA	5	10	31	75	153	136	167	166	154	2047
19	NA	< 1	0	0	8	19	15	-	-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotal fra 1991. Første ynglefund er fra 1970. Max-antal ynglefund er fra 2012: 14-24 par.

I 2014 sås mindst 139 fugle fordelt over det meste af landet, kun Bornholm havde ingen observationer. Der observeredes mindst 19 ynglepar, i 2013 var der mindst 18 ynglepar. I de sidste år har antallet ligget stabilt mellem 15-19 par. Bedste ynglelokalitet var som vanligt Sneum Engsø (SVJ) med 5-6 par. Med

udgangspunkt i Sneum Engsø ser arten ud til at brede sig til de nærliggende klæggrave. Ingen andre lokalitet har mere end tre ynglepar.

Bedste lokalitet var Hanstholm (NJ) 31/7 – 9/11, med mindst 6 1K + 1 2K + 1 3K + 2 ad.

(René Christensen)

Regional fordeling af sorthovedet måge 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Fugle	24	3	29	5	6	12	27	7	13	4	9	0	139
Ynglepar	0	0	9	0	2	2	4	0	1	1	0	0	19



Hele 5 stk. sorthovedet måge på samme billede er et sjældent syn i Danmark, her sammen med hættemåger ved Sneum Digesø, 26. marts 2014. Foto: Ole Zoltan Göller

Sabinemåge *Xema sabini*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal	
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1997	1988	2004		
2014	7	47	5	42	76	46	33	41	440	189	145	1892

Med kun 7 fugle blev det et år langt under gennemsnittet.

Vi skal helt tilbage til 2002 for at finde et ringere år. Det var i øvrigt andet år i træk med en total langt under gennemsnittet, da der i 2013 kun sås 12 fugle. Der var ingen observationer fra de indre farvande.

Alle fund nævnes, alle var af 1K-fugle: 9/9 1 S, 28/9 1 S og 1 N, alle Lyngvig (VJ), 9/9 2 SV Vejers Strand (SVJ), 27/9 1 Ørhage (NJ) og 29/9 1 Roshage (NJ).

To sene fund er under behandling af DKU.

(René Christensen)

Hvidvinget måge *Larus glaucoides*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014	
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2012	1983	1993 1997		
2014	19	NA	2	9	16	11	21	16	59	27	24	474



Hvidvinget måge, Thorsminde, 26. november 2014.
Foto: Carsten Gørges Laursen

Der var fund af i alt 19 fugle, 16 i første halvår og 4 i andet halvår. 2014 var dermed det 8. bedste år nogensinde, lidt over de seneste 10 års gennemsnit på 16 fugle/år.

De fleste fugle sås som vanligt i Vest- og Nordjylland. Sidste fugl i første halvår var 20/5 1 3K Ø Grenen (NJ). Den første fugl i andet halvår var 15/11 1 1K Thorsminde (VJ), lidt senere end normalt. Der var ingen sommerobservationer. Kun aldersbestemte fugle er medtaget.

Bedste lokalitet var Skagensområdet (NJ), med 1/1 – 20/5 1 2K + 1 3K + 1 4K og 1 ad. Herudover havde kun Hanstholm (NJ) og Hvide Sande (VJ) observationer af mere end en fugl. Hanstholm havde to fugle begge fra første halvår og Hvide Sande havde tre fugle, to i første halvår og en i andet halvår. Kun Hanstholm havde dagsobservationer af mere end en fugl, 1/1 – 22/4 sås ved flere lejligheder 2 2K fugle.

Fra andet halvår er der følgende observationer: 16/11-10/12 1 1K Thorsminde (VJ), 25/12 1 1K Gilleleje (NSJ), 27/12 1 1K Søndervig (VJ) og 28/12 1 ad. Hvide Sande.

(René Christensen)

Gråmåge *Larus hyperboreus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014	
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1976	1983	1979		
2014	34	NA	(103)	129	71	38	39	39	287	189	170	(3336)

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1972, 1974-75 og 1991.

Der sås 26 fugle i første halvår og 8 fugle i andet halvår, i alt 34 fugle. Det gjorde 2014 til det ringeste år siden 2010, hvor der sås 24 fugle. 34 fugle er noget under de seneste års gennemsnit på 39 fugle/år. De fleste fugle sås i Vest- og Nordjylland. Kun aldersbestemte fugle er medregnet.

Den sidste fugl i første halvår var 3/6 1 imm. Grenen (NJ), mens de første fugle i andet halvår dukkede op 7/11 2 2K Hirshals (NJ). Der var et sommerfund, 13/7 1 imm. Hvide Sande (VJ).

Fra de indre farvande er der følgende observationer: 22/2 1 2K+ Aflandshage (KBH), 4/4 1 2K Stubben

(KBH) og 12/5 1 2K Christiansø (B).

De bedste lokaliteter var alle at finde i (NJ), 5/1 – 3/6 1 2K + 1 3K og 25/11 – 30/12 1 2K + 1 3K Skagen,

3/1 – 11/5 3 2K + 1 3K + 1 4K og 7/11 -13/12 1 1K + 2 2K Hirtshals og 1/1 – 5/2 2 2K + 2 3K og 20-22/12 1 2K Hanstholm.

(René Christensen)

Regional fordeling af gråmåge 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	15	4	3	0	0	1	0	0	2	0	0	1	26
2 halvår	6	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8

Middelhavssølvmåge *Larus michahellis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2007	2006	2003	
2014	0	0	0	(17)	75	56	78	155	129	87	(1049)

Kommentar: Første gang artens forekomst opsummeres er i 1999, hvor SU anerkender arten som regelmæssig gæst i danske farvande.

Med kun 47 fugle var 2014 det ringeste år siden 2001, hvor der sås 37 fugle. Den vigende tendens, der har været de seneste år, ser dermed ud til at fortsætte. Middelhavssølvmåge havde sit absolutte topår i 2007 med 155 fugle. Der er forsøgt taget højde for gengener og kun aldersbestemte fugle er medregnet.

Der sås 14 fugle i første halvår og 33 fugle i andet halvår. Som andre år er de fleste observationer fra de sydvestlige og sydøstlige dele af Danmark. Dog er det en undtagelse, at der i 2014 ikke er observationer fra Bornholm.

Første halvårs sidste fugl var 3/6 1 ad. Vålse Vig (ST). Den første fugl i andet halvår dukkede op 4/7 1 2K Jægersø (KBH) og den første 1K fugl var 3/8 1 Ged-

ser Odde (ST). Ankomsten af 1K-fuglen var relativ sen, da de første 1K-fugle i de gode år allerede dukker op primo/medio juli. Denne kendsgerning, sammenholdt med det vigende antal fugle, kunne måske indikere, at den udvidelse af artens yngleområde mod nord, der er set i de senere år, er stoppet og udbredelsesområdet på vej tilbage til "normalområdet".

De fleste lokaliteter havde besøg af 1-2 fugle, følgende lokaliteter havde dog besøg af flere: Rødvig (KBH) 5 fugle, Gedser Odde (ST) 4 fugle, Bagenkop (F) og Fanø Vesterstrand (SVJ) begge 3 fugle.

Der var følgende dagobservationer af mere end en fugl: 30/1 2 ad. Rødvig (KBH), 2/9 2 1K Mandehoved (KBH) og 24/12 2 ad. Fanø Vesterstrand.

(René Christensen)

Regional fordeling af middelhavssølvmåge 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	0	1	2	1	0	0	1	0	6	1	2	0	14
2 halvår	5	0	8	0	0	0	3	2	7	3	5	0	33



Middelhavssølvmåge, 3K, Hirtshals Øststrand, 17. september 2014. Foto: Rune Sø Neergaard



Kaspisk måge, Hirtshals havn, 12. Januar 2014. Foto: Hans Henrik Larsen

Kaspisk måge *Larus cachinnans*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	2014	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09		2010-14	2006	2007	
320	3	0	0	(42)	196	286	292	391	375	340	(3486)

Kommentar: Første gang artens forekomst opsummeres er i 1999, hvor SU anerkender racen som regelmæssig gæst i danske farvende.

Der sås mindst 320 fugle fordelt med 149 fugle i første halvår og 171 fugle i andet halvår. 320 fugle er lidt færre fugle i forhold til 2013, hvor der sås 340 fugle, men dog stadig det fjerde bedste år nogensinde. Der sås fugle i alle årets måneder og i alle regioner, og som vanligt var der flest fugle i og ved Østersøen.

Årets første 1K fugl sås 23/7 3 1K Bagenkop Havn (F), hvilket er et normalt ankomsttidspunkt. Det er dog usædvanligt med så mange 1K fugle.

Et optællingsprojekt på Langeland (F) med grundige fotostudier af de enkelte fugle, gav mindst 44 forskellige fugle i første halvår i Bagenkop Havn.

De lidt færre fugle i 2014 afspejlede sig også i antallet af dage, hvor der kunne ses mere end 10 fugle/dag på en lokalitet. Mange lokaliteter havde 5-10 fugle/dag, men der er kun disse to observationer med over 10 fugle på en dag, 1/2 5 2K + 6 3K + 1 4K + 3 ad. Bagenkop Havn og 1/9 12 1K Rødvig Havn (ST). I 2013 var der 5 dage med mere end 10 fugle.

(René Christensen)

Regional fordeling af kaspisk måge 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	7	0	14	4	2	3	57	2	30	15	3	12	149
2. halvår	7	3	8	2	3	5	9	4	89	11	20	10	171

Ride *Rissa tridactyla* (yngleforekomst)

Ved Bulbjerg (NJ) blev der 2/6 registreret 328 besatte reder, hvilket svarer til antallet i 2013. Senere på sæsonen, dvs. 18/7, taltes 256 unger, men da var nogle unger formentlig allerede fløjet væk. I Hanstholm Havn (NJ) blev der talt 85 reder på ydersiden af vestmolen, men ingen af disse ynglepar fik unger på

vingerne. I Hirtshals (NJ) blev der registreret 32 reder med unger fordelt på tre 'kolonier' (Flydedokken, Oliekajen og Østmolen). Desuden registreredes 15-16 reder, hvori der tilsyneladende ikke blev lagt æg, og 10-15 ufærdige reder.

(Thomas Bregnballe/Johnny Leo Pedersen/Anders Østerby)

Dværgterne *Sternula albifrons* (yngleforekomst)

Som anført i tidligere udgaver af "Fugleåret" er det uhyre vanskeligt at holde præcis styr på den danske ynglebestand af dværgterne. Arten yngler som oftest i forholdsvis små kolonier på udsatte sandstrande og lave revler og er kendt for at flytte meget rundt som følge af biotopforandringer, oversvømmelse, prædation, intensitet af strandturisme m.m. Arten udviser derfor ofte store regionale udsving fra år til år. Sammenholdt med det meget store antal kendte / potentielle ynglelokaliteter i Danmark betyder det, at en betydelig del af ynglebestanden kan unddrage sig registrering med mindre der gøres en målrettet, landsdækkende indsats. En optælling af ynglende terner under NOVANA-projektet gennemføres kun hvert sjette år, bl.a. i 2015.

I 2014 blev yngleforekomst af dværgterne kun registreret i forbindelse med de årlige optællinger af kolonirugende kystfugle i Vadehavet, Århus Universitets og ZMs projekt om arten (Jyllands vestkyst, Vadehavet og det vestlige Sjælland) samt enkeltpersoners indberetninger til DOFbasen m.v. Ynglebestanden i Vadehavet, Vestjylland samt Vest- og Sydvestsjælland blev godt dækket, hvorimod materialet fra resten af landet desværre er meget mangelfuldt.

Der blev i 2014 registreret i alt 375-425 ynglepar. Dette tal var markant højere end i 2013 (256-297 registrerede par) og ret præcist på niveau med 2011 (357-414 par) og 2012 (390-437 par). Antallet af registrerede ynglepar afhænger imidlertid af fra hvilke og hvor mange ynglelokaliteter, det lykkes at tilvejebringe data. I 2012 blev arten registreret ynglende på 79 lokaliteter, i 2013 og 2014 derimod kun på hhv. 40 og 49 lokaliteter. Også for 2014 mangler der således data fra en lang række kendte ynglelokaliteter. På landsplan synes bestanden dog stabil, og samlet set er det fortsat vores vurdering, at den danske ynglebestand af dværgterne er på over 500 ynglepar.

Vadehavet var fortsat artens vigtigste yngleområde med 42 registrerede par på Rømhø (SJ), 43 par på Fanø med omliggende sande (SVJ) og tre kolonier med tilsammen 12-15 par på fastlandskysten (SVJ). De i alt 97-100 registrerede ynglepar lå en smule over 2013, men fortsat foruroligende lavt i forhold til alle øvrige Vadehavstællinger siden 1996. Samlet set er ynglebestanden i den danske del af Vadehavet mere end halveret i forhold til niveauet for 10-20 år siden (f.eks. gennemsnitligt 234 registrerede par årligt i perioden 1996-1999), og selvom tallene tyder på, at den negative tendens er bremset op i de senere år, ser det stadigvæk ikke godt ud for dværgterner i den danske del af Vadehavet, hvis ikke der tages effektive skridt til at sikre koloniområderne.

Største lokaliteter i resten af landet var Rødsand (ST) 42 par, Bøvling Klit (VJ) 22 par, Anholt (ØJ) 21-29 par fordelt på 2 kolonier, Stokken/Læsø (NJ) 20 par, Saltholm (KBH) 20 par, Bisnap-Skindsækken-Nordmandshage (NJ) 18-25 par, Glænø Østerferd (VSJ) 16-18

par, Hvide Sande (VJ) 13 par, Lejodden (VSJ) 12-18 par, Sprogø (VSJ) 12 par, Saltbækvig (VSJ) 11-15 par og Agersø N (VSJ) 10-14 par. Ingen af de andre dækkede lokaliteter kunne fremvise en yngleforekomst på 10 par eller derover.

Årets helt store positive overraskelse var en koloni på 42 ynglepar på Rødsand syd for Lolland (ST), hvor bestanden de sidste mange år ellers har ligget på 10 par eller derunder. Til gengæld var sidste års store koloni (30+ par i 2013) på Rågø Kalv nord for Lolland (ST) forladt, fordi koloniområdet var blevet invaderet af fældende gæs. Muligvis var det bestanden herfra, der var flyttet til Rødsand. En anden mulighed er tilflytning af fugle fra den nærliggende bestand i Slesvig-Holsten, som bl.a. i 2014 kunne dokumenteres ved aflæsning af tre tyskringmærkede ynglefugle på Lejodden (VSJ). Dværgterner har aldrig ynglet på Bornholm, og arten blev heller ikke i 2014 registreret ynglende i SØJ og NSJ.

Som forudset kollapsede ynglebestanden ved Tissø (VSJ) i 2014. Tissø har været Danmarks eneste permanente og traditionelt også ubetinget største indlandsforekomst af dværgterne, men yngleforholdene er i de seneste år blevet forringet som følge af en eksplosiv vækst i antallet af ynglende hættemåger på de tre kunstigt etablerede yngleøer ved søens sydkyst (se "Fugleåret 2013"). Øerne blev ellers netop etableret med det formål at skabe en beskyttet ynglelokalitet for arter som dværgterne, fjordterne og klyde, men efter en fantastisk start (max. 28-30 par dværgterne med meget høj ungeproduktion i 2011) er udviklingen støt gået i den forkerte retning. Hættemågerne har i de seneste år fuldstændigt taget lokaliteten i deres besiddelse, og øerne er dermed i færd med at miste deres oprindeligt tiltænkte betydning. Ringmærkningen gav et godt fingerpeg om de fordrevne dværgterners videre skæbne, idet ikke mindre end 8 tidligere Tissø-fugle i 2014 blev aflæst ynglende på vestsjællandske kystlokaliteter fra Sanddobberne i nord til Glænø Østerferd i syd.

Kolonien på Sprogø blev skyllet væk ved højvande, men ellers blev der ikke konstateret oversvømmelser af danske dværgternekolonier i ynglesæsonen 2014. Arten måtte dog som sædvanligt slås med en lang række andre negative faktorer som prædation fra især ræv og store måger, strandrensning og menneskelig bade-/turistaktivitet ofte med løse hunde på stranden. Alligevel kunne der i flere kolonier konstateres en efter omstændighederne glædelig høj ungeproduktion. I slutningen af juni sås således min. 15 flyvefærdige juv. (alle ringmærkede) på Glænø Østerferd (VSJ), og også ved Bisnap-Nordmandshage (NJ) blev der for første gang i mange år registreret ynglesucces med min. 9 flyvefærdige juv.

Yderdatoerne for observationerne i DOFbasen var 9/4 1 Fornæs (ØJ) til 27/9 1 1K Mandø (SVJ), hvilket er normalt.

(Ulf M. Berthelsen / Thomas Bregnballe)

Regional fordeling af dværgterne ynglepar 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Ynglepar	49-58	47	55-58	29-43	0	42	4-5	78-99	20	0	51-53	0	375-425



Sandterne, Filsø 20. maj 2014. Foto: Tonny Ravn Kristiansen

Sandterne *Gelochelidon nilotica*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1970	1983	1984	
2014	NA	(113)	44	35	7	12	10	ca. 400	76	60	(1364)
8	NA	(113)	44	35	7	12	10	ca. 400	76	60	(1364)
1	+ 500	NA	(9-11)	(11)	2	1	1	-	-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotal fra 1971-77. Den danske ynglebestand angives i 1970 til 200 par.

Der var 144 observationer af i alt 8 fugle, i 2013 sås mindst 14 fugle.

De mange observationer skyldes det ynglepar, som holdt til ved Filsø (SVJ). Parret fik 2 unger. Fuglene dukkede op 6/5 og forsvandt igen 5/7. Der er set unger 16/6 og 18/6.

Udenfor Filsø var der følgende fund godkendt af SU: 8/5 1 ad. T Skagen (NJ), 13/5 2 ad. Gerå (NJ) og 10/6 1 T Gedser Odde (ST). Her udover var der fund fra en nordjysk lokalitet, som ikke er behandlet af SU. (René Christensen)

Rovterne *Hydroprogne caspia*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2011	2014	1980	
2014	NA	(60)	79	75	68	142	110	196	141	138	3293
141	NA	(60)	79	75	68	142	110	196	141	138	3293

Kommentar: Der mangler årstotaler for 1972 og 1975-77.

2014 blev på mange måder et fantastisk år. Der sås mindst 141 fugle, hvilket gør 2014 til det næstbedste år nogensinde, kun overgået af 2011 med 196 fugle. Herudover var det flere historisk store observationer.

Årstotalen er meget forsigtigt anslået, da der er mange observationer fra københavnsområdet. Det fremgår af de indsendte observationer, at fuglene flytter meget rundt mellem de enkelte lokaliteter.

Også i 2014 var der ynglefund. På Saltholm (KBH) fik mindst et par unger, 23/7 sås 6 ad. og 1 1K, og i det Sydlynske Øhav (F) fik et par 1 unge.

I Københavnsområdet var der et par usædvanligt store ansamlinger, 12/8 18 ad. + 6 1K Klydesøen (KBH) og 16/8 – 26/8 10-20 Ølseagle Revle (KBH). Fra de øvrige regioner bør 2/9 15 Tipperne (VJ) nævnes.

Træk bemærkedes der ikke meget af, dog har følgende lokaliteter mere end 5 trækkende fugle.

Dovns Klint 17/8 – 11/10 11 T, flest 17/8 5, her kan totalen indeholde omstrejfende lokale fugle, og Hyllekrog (ST) 23/4 – 1/6 3 Ø + 3 V.

(René Christensen)

Regional fordeling af rovtterne 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	8	20	6	1	3	3	15	10	35	14	15	11	141

Sortterne *Chlidonias niger*

Med 3990 fugle fordelt på 537 observationer var 2014 væsentlig dårligere en 2013 med 4908 fugle på 615 observationer. Ser man på de enkelte regioner registreredes faldet over det meste af landet, dog skiller Sønderjylland sig meget ud, her er antallet af fugle stort set halveret, fra 2121 fugle i 2014 til 1175 fugle i 2014. Dobbelt observationer er frasorteret.

Årets første fugle var 17/4 1 Roshage (NJ), mens den sidste holdt ud til langt ind i oktober, med 29/10 1 1K Solkær Engsø (SØJ). Inden da var sidste fugl 5/10 1 1K S Blåvand (SVJ), hvilket er indenfor normalen, mens den sene fugl i oktober er temmelig usædvanlig og således også den seneste fugl, siden sortterne igen kom med i rapporten i 2008.

Forårstrækket startede så småt i den sidste uge af april, og her var det atter Hyllekrog (ST), som var den bedste lokalitet. Fra 24/4 – 8/6 sås 186 T, flest 16/5 83. Der var i alt 5 dage med over 10 fugle.

Ingen andre lokaliteter havde træk af betydning, og der var ingen større rastforekomster udenfor de traditionelle ynglelokaliteter.

Efterårstrækket startede planmæssigt i den sidste halvdel af juli, og igen var det Gedser (ST), der var den toneangivende lokalitet. 20/7 – 28/9 430 T, flest 31/8 95, 9/9 87, 10/8 64, 3/8 62, 20/7 57.

Ingen andre lokaliteter havde over 10 trækkende fugle, og fra efteråret var der ingen større ansamlinger. (Rene Christensen)

Regional fordeling af sortterne 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	1611	275	73	10	10	1175	26	57	46	9	697	1	3990

Hvidvinget terne *Chlidonias leucopterus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2014	1997	2005	
3776	NA	2	2	196	52	787	457	3776	1926	286	6615

Med 246 observationer af 3776 fugle blev 2014 alle tiders bedste år, det hidtil bedste år blev slået med flere længder, og der går formodentlig mange år før, vi kommer til at opleve noget lignende. Den hidtidige rekord er fra 1997 med 1926 fugle, mens den næst-

højeste total er på 286 fugle i 2005. Sammenlignet med dette, kan man se, at 2014 var noget helt specielt. Der er set fugle i alle regioner.

For at få et brugbart materiale er der brugt dagsmaksimum for de enkelte lokaliteter. Dette har ryddet



Hvidvinget terne flok, Præstesø Værlose, 16. maj 2014. Foto: Helge Sørensen

ud i de værste gengangere, men formodentlig ikke fjernet alle. For at få et helt præcist antal og billede, bør der skrives en artikel kun omhandlende denne invasion, det er der ikke plads til i indeværende rapport. Enkelte områder er slået sammen selv om de består af flere dellokalteter. Disse ligger ofte så tæt på hinanden, at det er rimeligt at antage, at det drejer sig om de samme fugle der flytter rundt i området.

Årets første observation var 2/5 5 Tissø (VSJ), mens næste observation er 13/5 1 søen, Valdemar Slot (F). Herfra går det stærkt, som det kan ses i nedenstående tabel dækkende perioden 14/5 – 24/5.

Invasionen startede i det sydøstlige Danmark og med kun 9 fugle i alt, ser det ud til at fuglene fløj forbi Bornholm og gik i land på Møn (ST). Her ser det ud til at fuglene samlede sig i området omkring Ulvs-hale/Nyord, og i løbet af den 16/5 trak mindst 450 fugle gennem dette område. Også Vestamager havde besøg af mange fugle denne dag, og mindst 214 fugle

sås trækkende. Meldingen fra begge områder var, at fuglene rastede i kort tid for derefter at tage højde og forsvinde mod nord-nordøst. På resten af Sjælland sås hele dagen mange fugle, men dog ikke i så store mængder som på disse to lokaliteter. Flest havde Hol-løse Bredning (NSJ) 72 og Maribosøerne (ST) 140. Det var dog ikke usædvanligt, at have småflokke på op til 50 fugle på Sjælland, Falster, Lolland og Møn. Samme dag nåede invasionen også til Fyn, hvor Brahetrolle-borg Gods (F) havde flest fugle med 27. På resten af Fyn sås småflokke på op til 10-20 fugle.

Den 16/5 nåede en del fugle også til det østlige og sydlige Jylland. Sønderjylland havde besøg af enkelte småflokke, oftest på 5-10 fugle. De største flokke blev denne dag set i Østjylland, med mindst 54 fugle ved Nørrestrand som den største, resten af området (SØJ, ØJ) havde besøg af enkelte småflokke på op til 20 fugle. Om aftenen nåede de første fugle til Nordjylland og 20 trækkende fugle ved Lille



Hvidvinget terne flok, Præstesø Værløse, 16. maj 2014. Foto: Helge Sørensen

Vildmose (NJ) var kun et forvarsel om hvad, der skulle ske næste dag.

Den 17/5 var bølgen af hvidvinget terne for alvor nået til Nordjylland, og i løbet af dagen sås ved Lille Vildmose mindst 677 trækkende i nordlige og nordvestlige retninger kommende fra syd og sydøst. Hvor fuglene er endt er uvist, da der ikke blev set fugle udtrækkende ved Skagen, der er dog set fugle i områderne syd for Skagen og i de øvrige dele af Nordjylland. Ved Råbjerg Sø sås 59 trækkende mod nord, mens der ved Kogleaks i Vejlerne sås 42 R sent om aftenen.

I resten af landet sås der, hvad der under "normale" tilstande ville have været mange fugle, men i forhold til antallet den 16/5, få. De fleste fugle sås i Nordsjælland med 65 Tissø (VSJ), 54 Holløse Bredning (NSJ) og 43 Skenkelsø (NSJ) som de bedste lokaliteter, ellers var det flokke på op til 30 fugle, der sås.

I de næste dage faldt antallet af fugle hurtigt, men dog stadig pæne antal flere steder. De fleste observationer var på under 20 fugle, og den største var 19/5 41 Lille Vildmose.

Lige så hurtigt fuglene kom, næsten ligeså hurtigt forsvandt de, og 24/5 var "eventyret" færdigt. Først

28/5 2 Knudshoved Odde (F) sås de næste fugle, og herefter var det mere normale tilstande med observationer af 1-3 fugle. Største observation var 28/7 5 Ølseagle Revle (KBH) og sidste fugl var 31/8 1 ad. SV Gedser Odde (ST).

Det store spørgsmål er dog, hvor kom alle disse fugle fra. Den mest oplagte er at, de er kommet fra sydøst, men tal fra Mecklenburg-Vorpommern (MV) (<http://www.oamv.de/startseite.html>) understøtter umiddelbart ikke denne teori, omend der er set en del fugle her. Sammenligner man de samme dage fra MV med de danske dage, ser det således ud, 15/ 83, 16/5 28, 17/5 122, 18/5 14, 19/5 8 og 22/5 5, i alt 260 fugle. Godt nok virker det til at være et stort tal, men taget i betragtning at der visse år kan yngle op til 470 par (Vökler, F. (2014): Zweiter Atlas der Brütvögel des Landes Mecklenburg-Vorpommern. Greifswald), er det meget få fugle. En anden mulighed er at de er kommet flyvende fra Baltikum udover Østersøen og direkte til Danmark. Mest sandsynligt er det nok, at ternerne på deres træk op over Balkan er blevet mødt af massive oversvømmelser, der i dette forår hærgede netop det område og således gjorde ynglelokaliteterne uegnede.

(René Christensen)

Regional fordeling af hvidvinget terne 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	980	52	44	94	120	113	274	175	447	451	1017	9	3776

Dagstotaler for hvidvinget terne i invasionsdagene 14-22/5 2014.

Dato:	14/5	15/5	16/5	17/5	18/5	19/5	20/5	21/5	22/5	total
Observationer	2	2	64	59	39	37	7	4	5	219
Antal fugle	3	12	1788	1405	230	248	31	13	6	3736

Splitterne *Sterna sandvicensis* (yngle + vinterfund)

Der blev optalt 4358 par splitterterne i 2014 fordelt i 8 kolonier. Antallet var dermed nogenlunde som i de to foregående år, men lidt over 1000 par lavere end gennemsnittet for årene 2006-2011.

Som i de to foregående år blev de tre største kolonier med >300 reder fundet på Hirsholmene (NJ), Hjarnø (SØJ) og Sprogø (VSJ). Den gennem tiderne mest stabile og oftest største koloni fandtes på Hirsholmene: 1875 par. I det sydvestlige Kattegat var kolonien på Hjarnø (SØJ) den største: 753 par. Kolonien på Sprogø gik frem og nåede 982 par. Kolonien ved Brøndby Strand, Holme Sø (KBH) blev skønnet til 300 par.

I Vadehavet og på Jyllands vestkyst stod det stadig skidt til med splitterterne. Langli (SVJ) var endeligt helt opgivet, på Fjand Ø i Nissum Fjord (VJ) fandtes 200 par og i Ørum Sø (NJ) 182 par. Der er langt til de store tal, der tidligere prægede dette område.

Der var vinterfund både først og sidst på året: 21/2 dukker en imm. fugl op på Grenen (NJ), hvor den opholder sig frem til 3/3, forårets første er der efter 6/3 1 Barager Nebbe (F). Efterårets sidste var 15/11 1 imm.

Grenen. Fra 2. halvår foreligger der et december-fund: 29/12 1 R Fanø (SVJ), fundet er fotodokumenteret på DOFbasen. Arten er langt fra årlig i DK i vintermånederne, seneste december-fund er fra 2011.

(Jens Gregersen/Thomas Bregnballe/Peter Lange)



Splitterne, Brøndby Strand, 24. juni 2014. Foto: Bo Tureby

Tejst *Cephus grylle* (yngleforekomst)

Landets samlede ynglebestand for 2014 er vurderet til 1347-1625 par, hvilket er en lille smule mindre end sidste år, hvor bestanden var på 1454-1699 par.

Væsentligste forskelle i bestanden var på Deget ud for Frederikshavn (NJ), hvor der tilsyneladende var en nedgang i bestanden fra 145 par til omkring 35 par. Det er underligt med denne tilbagegang, idet tejsterne i øvrigt stortrives på Hirsholm-øgruppen. Måske er optællingen ikke foregået på det bedste tidspunkt af året/dagen. Det bliver forhåbentlig afklaret i 2015 med en målrettet optælling, for at finde ud af om tilbagegangen er reel, og om der i givet fald kan findes en mulig årsag til den.

Bestanden på Vejrø ved Samsø (ØJ) er gået markant tilbage fra 61 par til 16-20 par. Klinterne på nordsiden

af øen er kraftigt eroderede efter to storme, og mange af redehullerne er forsvundet. Det tager tid at få gravet nye ud, da der først skal være opstået nogle hulninger i de lodrette nyskredne klinte i form af digesvælehuller eller hulningerne efter nedfaldne sten, før at tejsterne har mulighed for at udgrave nye redehuller. Jagtaktiviteten på øen er desuden øget og muflonbestanden ligeledes, og det kan også være, at det medvirker til at forstyrre tejsterne. Det er bemærkelsesværdigt, at der er set op til 80 tejster midt i ynglesæsonen ved den nærliggende Kyholm ved flere lejligheder. Det er sandsynligvis boligløse tejster fra Vejrø, som leder efter nye redemuligheder. Måske er nogle par også flyttet til Sprogø (S), hvor bestanden er øget fra 38 par til 52 par.

(Sten Asbirk)

Regional fordeling af ynglepar af tejst 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	983-1228	0	0	102-117	2-4	0	59-63	84-96	0	117	0	0	1347-1625



Tejst, Hirsholmene, 12. juni 2014. Foto: Torben Andersen

Søkonge *Alle alle*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1996	1995	1990	
2014	NA	(12)	898	(4074)	(674)	494	449	13.909	9257	2808	(46.154)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1975-76, 1993 og 1999-2006. Baggrundsstatistik skal tages med nogen forbehold, da senere større år (især rekordåret 2005) ikke indgår i opsummeringen.

De seneste års vigende tendens fortsatte også i 2014 som en absolut bundskraber, efter at arten atter kom med i årsrapporten i 2007. Der sås i 2014 146 fugle fordelt på 79 observationer. Af de 146 fugle sås de 24 fugle i de indre farvande.

Der var kun én observation i første halvår, 20/1 1 Knudshoved Nordstrand (F).

Anden halvårs første fugle var 6/10 2 S Agger Tange (NJ). Som så mange gange før var Grenen (NJ) bedste lokalitet. Fra 2/11 – 23/12 sås 59 fugle, flest 25/11 11 og 6/12 19. Andre lokaliteter, som er værd at nævne, er 21/10 – 9/11 32 T Blåvand (SVJ), flest 4/11 24.

Fra de indre farvande nævnes: 5/11 – 21/12 10 Fornæs (ØJ), flest 8/11 og 30/11 begge dage 2 T.

(René Christensen)

Regional fordeling af søkonge 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	71	15	36	11	2	0	1	4	0	6	0	0	146

Lunde *Fratercula arctica*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2002	1990	1995	
2014	NA	(22)	41	65	52	23	39	101	100	85	1832

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972, 1974-76.

Der var 19 observationer af 23 fugle fra 2014, hvilket er på niveau med 2013 hvor der sås 20 fugle.

Der blev observeret 6 fugle i de indre farvande.

Der var følgende observationer fra 1. halvår 12/1 SV Kikhavn (NSJ), 22/1 1 S Fornæs (ØJ) og 3/5 1 1 T Lyngvig (VJ).

Efterårets fund var fra 31/8 1 Grenen (NJ) til 23/12 1 Fanø Vesterstrand (VJ). Som noget nyt var der følgende række observationer fra Syd Arne boreplatform i Nordsøen: 27/10 4 ad., 3/11 2 ad. 4/11 1 ad. og 5/11 1. Ingen af observationerne fra fastlandet var af mere end én fugl.

(René Christensen)

Regional fordeling af lunde 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	5	2	10	2	2	0	0	0	0	2	0	0	23

Turteldue *Streptopelia turtur*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1983	1993	1982	
2014	NA	(70)	133	102	53	66	63	297	219	180	3554
-	NA	> 2	NA	30	(20)			-	-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotaler fra 1971-74 og 1975-76. Ynglefugleoplysninger er meget ujævne, max-antal ynglepar er 1993: 47 par.

Omkring 59 turtelduer blev observeret i 2014 på 39 lokaliteter, hvilket er en lille nedgang i forhold til 2012 og 2013, hvor antallet var 66 begge år. 37 var syngende på 27 lokaliteter, hvoraf de 6 var på lokaliteter uden

for det sydlige Jylland, som er artens yngleområde i Danmark.

Årets første fugle var: 25/4 1 sy. Grøngård (SJ), 9/5 1 sy. Bedsted, Løgumkloster (SJ) og 10/5 1 sy. Hønning

Plantage (SJ). Ingen fugle blev observeret på Ertholmene (B), men 6/6 sås 1 sy. Svaneke Nordskov (B). En ringmærkning blev det også til: 29/5 1 han Sønderho Sommerhusområde (SVJ).

De sidste fugle blev noteret 9/8 1 Råhede By (SVJ) og 26/8 1 Ulbølle (F).

Sluttelig kan tilføjes, at turteldue i 2015 har fået ændret status til sårbar på den europæiske rødliste, da bestanden siden 1980 er dykket med 77% (BirdLife International).

(Ulla Munch Hansen)

Regional fordeling af turteldue 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	3	2	13	0	0	31	6	0	0	0	2	2	59

Natravn *Caprimulgus europaeus*

Efter i en årrække at have ligget nogenlunde stabilt med 310-350 årlige observerede natravne, tog arten pludselig et markant hop opad i antal til 503 observerede i 2014, fordelt på 173 lokaliteter.

En lignende stigning skete der i antallet af ynglepar fra 260-300 par til hele 419 par i 2014, fordelt på 122 lokaliteter mod 95 i 2013.

Stigningerne er formodentlig ikke et udtryk for en pludselig forøgelse af bestanden, men snarere for den øgede opmærksomhed arten har fået gennem Atlas III projektet, hvor den er en af de 18 fokusarter. Der blev da også i Atlas projektet i 2014 rapporteret i alt 339 ynglepar fordelt på 116 kvadrater, alle ynglekategorier medregnet. Sammenholdes de 116 kvadrater med de 122 lokaliteter nævnt ovenfor, indikerer dette også, at

der reelt er adskillige flere ynglepar end de 419 par, der er rapporteret i DOFbasen.

Ser man på den regionale fordeling, stemmer den ganske godt med en forventning om, at hovedparten skal findes i de mere sandede dele af landet. Det relativt høje antal fra Østjylland stammer således også fra de midtjyske plantageområder.

Årets første observationer var 28/4 3 sy. Ålbæk Klitplantage (NJ) efterfulgt 7/5 1 sy. samme sted og 8/5 1 Skagen Klitplantage (NJ).

Sidste syngende var 2/8 2 Stenbjerg Klitplantage (NJ) og 11/8-12/8 1 Skram (NJ). Sidste observationer var: 19/9 1 Gribskov (NSJ), 20/9 1 Anholt (ØJ) og en enkelt efternøler 6/10 1 Frisenfelt (ST). Det er dog ikke usædvanligt i Gedser området med så sene natravne.

(Ole F. Jensen)

Regional fordeling af natravn 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	209	105	63	56	8	19	0	0	8	9	9	17	503
Ynglepar	192	92	43	54	8	18	0	0	0	4	0	8	419

Tallene er udregnet som sum af lok.max. med tillæg for evt. trækkende eller ringmærkede fugle.

Biæder *Merops apiaster*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1999	2000	1992	
2014	NA	(4)	19	29	42	44	41	72	83	61	1144
3	NA	< 1	< 1	> 1	3	3	2	-	-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotaler fra 1972 og 1975-76. Flest par er registreret 1998: 3-7 par, 2000: 4-6 par og 2003: 4-6 par.



Biæder, Gedser Odde, 25. maj 2014. Foto: Gert Juul Jeppesen

Der blev indrapporteret 56-58 biædere via DOFbasen i 2014, hvilket næsten var en fordobling i forhold til året før. Derudover lå antallet også højere end det gennemsnitlige antal for det seneste årti.

Udover de 52-54 biædere, som blev indrapporteret via DOFbasen, blev der indrapporteret tre ynglepar fra en lokalitet i Sønderjylland. Ifølge en artikel i Pandion fik ynglefuglene 12 unger på vingerne.

Årets første sikre observation af biæder fandt sted 5/5 1 Saksfjed Inddæmning (ST). Siden 1990 var første ankomsttidspunkt blevet registreret mellem 26/4 og 23/5, så årets ankomsttidspunkt lå hverken specielt tidligt eller specielt sent i forhold til dette.

Derefter blev der løbende observeret biæder frem til primo juni, hvorefter der kun blev registreret yderligere fire observationer af biædere. Årets sidste

observation af biæder fandt sted 4/9 i Klarskov, Korsør (VSJ), hvilket var det seneste afgangstidspunkt siden 2011.

(Tina Høeg Hansen)

Regional fordeling af biæder 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	6-8	0	3	4	1	18	0	1	0	3	19	1	56-58

Hærfugl *Upupa epops*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1997	1996	2003	
2014	NA	(16)	23	27	20	18	18	43	41	41	904

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972 og 1975-76.

Der blev indrapporteret 17 hærfugle i 2014, hvilket var lidt under gennemsnittet for det sidste årti.

Årets første observation af hærfugl fandt sted 2/4 i Bogø By (ST), hvilket var cirka to uger tidligere end i 2013. Derefter blev der løbende observeret hærfugl rundt omkring i landet frem til primo juni. Efter knap

tre måneders pause blev der atter observeret hærfugl fra ultimo august og fremefter, indtil årets sidste observation: 30/12 i Teglværkskoven (F).

Observationerne af hærfugl på Fyn: 24/11-30/12 fra lokaliteterne Nyborg Fjord, Nyborg, Nyborg Strand, Skaboeshuse, Juelsberg Skove, Teglværkskoven og



Hærfugl, Nyborg, 30. december 2014. Foto: Eva F. Henriksen

Lindholm, Nyborg var sandsynligvis af den samme fugl, som havde strejft rundt i området i det pågældende tidsrum. Tilsvarende med observationerne i

Østjylland 21-25/4: 21/4 Randers Havn, 23/4 Gimming og 25/4 Randers Østby, Dronningborg.

(Tina Høeg Hansen)

Regional fordeling af hærflugt 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	1	1	1	3	0	0	5	0	0	1	1	4	17

Isflugt *Alcedo atthis*

Indtastningerne i DOFbasen kunne opgøres til 42 sikre og 21 mulige ynglepar af isflugt i 2014, hvilket var et markant højere antal ynglepar end i 2013, såvel som det højeste antal siden 2008. Dette kunne dels skyldes, at vinteren 2013/2014 var den femte varmeste vinter siden 1874, hvilket gjorde, at flere isfugle overlevede end ellers. Derudover er isflugt blandt de 18 udvalgte arter for bestandsoptællinger i Atlas III-projektet,

hvilket har skabt større fokus på at få kortlagt artens ynglebestand. Der var dog også i 2014 mange lokaliteter med sommerobservationer af isflugt, hvoraf nogle nok dækkede over ikke-rapporterede ynglepar.

I 2014 blev der indrapporteret flest ynglepar fra Nordjylland (9 sikre), Nordsjælland (7 sikre og 1 muligt), Vestjylland (7 sikre og 1 muligt) og Østjylland (5 sikre og 7 mulige).

(Tina Høeg Hansen)

Regional fordeling af ynglepar af isflugt 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Sikre ynglepar	9	7	2	5	5	3	1	0	1	7	1	1	42
Mulige ynglepar	0	1	3	7	6	0	0	1	1	1	1	0	21



Isflugt, Frederiksdal, 2. februar 2014. Foto: Finn Carlsen

Vendehals *Jynx torquilla*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1981	1980	1982	
420	NA	(193)	(370)	(143)	169	313	265	533	517	467	9066

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1971-73, 1975-76, 1988 og 1991. Ynglefugleoplysninger er meget mangelfulde og derfor undladt. Max-antal ynglepar er fra 1974: 25-30 par, 1988: 23-29 par og 2003: 7-25 par.

Der blev indberettet 420 vendehalse mod 372 i 2013 og 274 i 2012 og 283 i 2011 og 218 i 2010. Altså et virkelig godt år. Dette skyldes især et godt vestligt træk, idet de 217 vendehalse blev set i Nordjylland, Vestjylland og Sydvestjylland tilsammen med blot 95 her året før. I det øvrige Danmark blev der i år set 195 vendehalse mod 270 året før. Men noget kunne tyde på at den danske bestand af vendehals er i fremgang i lighed med den svenske og polske bestand.

De første blev observeret 15/4 1 Frøslev Mose (SJ), 15/4 1 Travn skov (F) og 16/4 1 Holmesø (KBH), hvilket var normal tid. Det fortsatte med daglige observationer til 20/6 1 Resenborg Plantage (VJ).

Hovedparten (godt 300) blev set i forårsperioden.

Der blev hørt syngende fugle på 50 egnede ynglelokaliteter ifølge DOFbasen. Men vendehalsen er én af de 18 arter, som skal kortlægges særligt grundigt i forbindelse med Atlas III- projektet, og de foreløbige resultater her for 2014 viser vendehals ynglende i 64 kvadrater (mulige, sandsynlige og sikre ynglefund lagt sammen).

I alt er der 15 sikre ynglefund. Kylesbæk (NJ), Tofte Skov (NJ), Kompedal (ØJ), Melby Overdrev 2 par (NSJ), Resenborg Plantage (VJ) Skyggedale (VJ), Nymindesgab

(VJ), Vind Hede (VJ) og 6 par Borris Hede (VJ).

På Borris Hede (VJ) blev der kun fundet 6 par i redekasser (de to foregående år 10 par). Der blev ringmærket 46 unger og 2 ad. samt aflæst 2 ringe. Der blev i perioden 2005-2013 til sammen ringmærket 449 pull. og 21 ad., i alt 470 fugle. Der er stadig ingen genmeldinger uden for mærkningsområdet. I Kompedal Plantage blev 17/6 ringmærket unger i redekasse. På Melby Overdrev har caretakergruppen siden 2012 opsat kasser til vendehals, og der er nu opsat i alt 23 redekasser.

Dette har medført, at vendehalsen er vendt tilbage til området og har ynglet i mindst 2 kasser. Se Bo Thyge Johansens grundige redegørelse herom i Pandion 21/4 2015, med fantastiske fotos!

Efterårstrækket indledtes den 7/8 1 R Blåvands Huk (SVJ), 13/8 2 RI Grenen, 14/8 1 RI Gedser Odde (ST) og varede ved med daglige observationer til 14/9 1 Mandø (SVJ). Den sidste blev set 27/9 – 4/10 1 Mandø (SVJ).

Der blev 2/5 ringmærket 1 vendehals på forårstrækket Gedser Odde (ST). På efterårstrækket blev 16 ringmærket. Heraf 7 Gulstav (F), 6 Gedser Odde (ST), 1 Blåvands Huk (SVJ), 2 Grenen (NJ) og 1 Ishøj Strand (KBH).

(Leif Novrup)

Regional fordeling af vendehals 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	91	57	77	11	12	20	23	23	13	46	34	13	420

Lille flagspætte *Dendrocopos minor*

Et forholdsvis normalt år, dog er der foretaget en kraftig udrensning i antallet af formodede gengangere (stationære fugle), således vurderes antal fugle til 150, hvilket er en kraftigt reduktion, men sandsynligvis blot udtryk for ændret opgørelsesmetode. Artens kerneområder er Nordsjælland og Bornholm, og det samlede antal ynglepar var omkring 19-39 par, hvilket var på niveau med de foregående år. De største ynglepladser var Gribskov (NSJ) ca. 5 par og Vaserne 2-3 par (NSJ) og Almindingen (B) 2 par. Arten registreredes sædvanligvis især i forbindelse med sangaktivitet fra ultimo februar og i marts. Største antal 28/2 6 R + 11/3 5 R Vaserne (NSJ).

Efterårstræk: Trækforsøgende fugle 13/9 1 Hyllekrog (ST) og 30/10 1 Sønderhjørne (F). Desuden 8/9 1 R Dueodde (B) og Hammeren (flere datoer), hvor bornholmske fugle kan være lokale omstrejfende ynglefugle.

(Jørgen Staarup Christensen)



Lille flagspætte han og hun ved redehul, Gribskov, 24. maj 2014. Foto: Per Ekberg

Regional fordeling af lille flagspætte 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
YP min	1	0	0	0	0	1-2	0-1	0-3	1-2	13-21	2-4	1-5	19-39
YP max	4	0	0	5	2	8	4	12	12	61	11	30	149

YP min = meget sandsynliggjorte ynglepar. YP max = YP min + noget svagere sandsynliggjorte ynglepar.

Toplærke *Galerida cristata*

Bestanden på artens eneste ynglelokalitet i Hirtshals var i 2014 på to par, der fik en unge hver. Største observationen i første halvår var 24-31/1 8 og fra andet halvår 26/12 5. Bestanden vurderedes ved årsskiftet

2014/15 til at være på 5-7 fugle. Toplærke har siden år 2000 kun ynglet i Hirtshals som det eneste sted i Danmark. Eneste fugl uden for Hirtshals var et usædvanligt fund 10/5 nær Kongelunden (KBH).

(Hans Christophersen)

Hedelærke *Lullula arborea*

Som i året før blev hedelærken observeret i alle måneder og fordelt over hele landet. Med 4003 fugle var antallet tydeligt større end i 2013 (3103). Trækfuglene udgjorde den største andel. Nordjylland stod for det største antal ynglende/syngende fugle. Med 46-57 par var antallet af indtastede ynglepar ca. dobbelt så stort som året før (22-29). Antallet ligger dog væsentligt under DATSs estimat af den danske ynglebestand.

Den bedste ynglelokalitet i 2014 var Melby Overdrev (NSJ) med 9 par og Asserbo Plantage (NSJ) med 6 par. Desuden indberettedes 328 syngende fugle, flest 12/3 7 Lindum Skov (NJ) og 8/6 6 Klelund Dyrehave (SVJ). 1. halvår bød på 577 trækkende fugle, 2. halvår på 2654. Tallene kan indeholde dobbeltobservationer. Den største trækobservation på en dag var 3/10 149 SV Hyllekrog (ST).

(Ursula Burmann)



Hedelærke, Melby Overdrev, 27. april 2014. Foto: Finn Carlsen

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Fugle	408	77	410	166	58	156	319	349	616	375	1052	17	4003
Ynglepar	16-21	7-10	1-1	2-3	0	0	0	0	0	20-22	0	0	46-57
Syngende fugle	117	56	37	62	13	20	1	8	2	7	1	4	328
Lokaliteter med syngende/ ynglende fugle	89	45	28	45	8	18	1	5	2	7	1	4	253

Bjerglærke *Eremophila alpestris*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1997	1995	1994	
2014	NA	(1289)	(866)	(5545)	(2574)	4056	NA	6956	5500	5359	(66.523)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1971-72, 1974-76, 1988-93 og 1999-2007.

Igen et år med noget lavere resultat end det foregående og dermed det laveste siden 2009, som dog sammen med 2008 begge havde en hel del færre bjerglærker. Antallet er som for 2013 forsøgt reduceret for stationære fugle.

Resultatet fordeler sig med 1133 i årets første halvår og 2127 i sidste halvår, som således tegnede sig for størstedelen af fuglene, ligesom det var den vestlige

og sydlige del af Jylland der havde langt de fleste med tilsammen næsten 90% af det totale antal.

Forårets sidste sås 22/5 1 Skagen Genbrugsplads (NJ) og 22/5 1 Strandklit (NJ). Desuden var der en enkelt sommerobservation 15/6 1 Gedser Odde (ST). De første i efteråret kom 8/9 1 Hov (ØJ) og 22/9 1 Sønderho (SVJ).

(Ole F. Jensen)

Regional fordeling af bjerglærke 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	349	881	1146	46	0	790	9	8	4	8	14	5	3260

Rødrygget svale *Cecropis daurica*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2003	2007	2009 2013	
7	3	< 1	> 1	3	8	9	9	16	16	13	168

7 fugle blev det til, hvilket ikke er et usædvanligt resultat, idet det er det samme som to gange tidligere inden for de seneste 5 år. Den første var 19/4 1 Dovns Klint (F), efterfulgt af 23/4 1 Gilbjerg Hoved (NSJ). I

alt kom 6 ud af de 7 i foråret, med 6/5 1 Bøtø Nor (ST), 16/5 1 Fejø (ST) og 17/5 1 Skagen, og den sidste 25/5 1 Gedser Odde (ST). I efteråret blev det kun til 2/11 1 Grenen (NJ).

(Ole F. Jensen)

Storpiber *Anthus richardi*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1994	2013	2003	
19	12	> 1	12	28	28	33	31	65	56	51	868

Efter det flotte resultat i 2013 var der en kraftig nedgang i antallet dette år, som således var i den lave ende, og kun to ud af de foregående 10 år gav lavere

resultat. Igen var alle fund fra efteråret med de første 16/9 1 Grenen (NJ) og 22/9 1 Blåvands Huk (SVJ).

SVJ tegnede sig for over halvdelen af fuglene, og af

de øvrige områder havde kun NJ mere end et fund.

Området omkring Blåvands Huk (SVJ) var tydeligt det mest dominerende med totalt 11 fugle, og således over halvdelen af alle observerede storpibere. Det skal dog ikke afvises, at der her er tale om gengangere

i form af stationære fugle, hvilket også vil bringe totaltallet ned.

Årets sidste observationer var fra samme lokaliteter som de første: 2/11 1 Grenen (NJ) og 9/11 1 Blåvands Huk (SVJ).

(Ole F. Jensen)

Regional fordeling af storpiber 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	4	0	13	0	0	1	0	1	0	0	0	0	19

Markpiber *Anthus campestris*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014	
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1985	1983	1981		
2014	9	NA	(39)	76	(36)	18	7	9	115	110	90	(1512)
	0	NA	NA	(16)	14	6	-	-	-	-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar. Der mangler årstotaler fra 1972-76 og 1997. 10-års gennemsnit er beregnet på de seneste 9 år, da 1997 mangler. Tre største år for yngleforekomst er 1982: 26-33 par, 1989: 29-31 par, 1998-99: 18-24 par.

Forrige års nedgang blev heldigvis afløst af en pæn fremgang, og årets totale antal blev således det bedste siden 2009. Der er dog stadig langt op til de antal der sås i årene før og lige efter årtusindskiftet.

Gedser Odde (ST) tegner sig for over halvdelen med

i alt 5 fugle, medens Vestsjælland havde to og de sidste to fordelte sig på Bornholm og Østjylland.

Der var ingen tegn på yngleaktivitet og heller ingen fund fra tidligere ynglelokaliteter, som f.eks. Anholt (ØJ).

(Ole F. Jensen)

Rødstrubet piber *Anthus cervinus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014	
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1991	1992	1994		
2014	109	NA	(79)	137	184	65	100	77	355	307	260	4675

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1970-73 og 1975-76.

Året gav en kraftig nedgang i forhold til foregående år, hvor 187 fugle blev registreret. Resultat er således stadig i den absolut høje ende og det næstbedste siden 2000.

Med kun 9 fugle i årets første halvdel, blev det som sædvanligt efteråret, der gav langt de fleste. Alle forårets observationer faldt i maj og andet halvårs første

blev: 16/8 1 Kalløgrå (ST) og 3/9 1 Ørespids, Omø (VSJ). De sidste blev: 18/10 1 Hyllekrog (ST) og 18/10 1 Gedser Odde (ST).

Kun få observationer var af mere end én fugl, og kun en enkelt var på 3, 7/9 3 Gedser Odde (ST).

(Ole F. Jensen)

Regional fordeling af rødstrubet piber 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	12	0	9	3	0	2	8	12	18	3	36	6	109

Bjergpiber *Anthus spinoletta*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014	
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2014	2003	2009		
2014	1151	0	0	< 1	52	378	625	492	1151	672	595	7425

Kommentar: Første fund er fra 1989.

Efter en tilbagegang i 2013 blev 2014 et rekordår for arten med det største antal set nogensinde. Ikke alene var det højeste antal, men resultatet var også over det dobbelte af de foregående 10 års gennemsnit. Der kan være en del gengangere af stationære fugle indeholdt i tallet, idet der kun er frasorteret dubletter af observationer fra samme dato.

Langt de fleste fugle sås i Nordjylland, som fik over 80% af denne forekomst, og medens også det øvrige

Jylland også fik lidt glæde af forekomsten, fik øerne kun få fugle.

De sidste i foråret blev: 20/3 2 Tipperne (VJ), 24/3 1 Sneum Forland (SVJ) og en enkelt efternøler 9/5 1 Korshage (VSJ). Efteråret første blev: 2/10 1 Gedser Odde (ST) og 11/10 1 Rømdæmningen (SJ).

Nogle store flokke blev det også til. Følgende var ≥40: 24/1 59 Bygholm (NJ), 2/11 40 Grenen (NJ) og 27/12 40 Bygholm (NJ).

(Ole F. Jensen)

Regional fordeling af bjergpiber 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	266	7	7	43	10	2	6	1	1	2	0	0	345
2. halvår	692	19	32	34	19	1	5	1	1	0	2	0	806
Total	958	26	39	77	29	3	11	2	2	2	2	0	1151

Skærpiber *Anthus petrosus* (yngleforekomst)

Der blev lavet ynglefugletællinger på Hirsholmene (NJ), hvorfra der er rapporteret om i alt 31 territoriehævdende fugle, flest på Græsholm med 20 ynglefugle. Desuden blev der rapporteret om 1 ynglefugl fra Frederikshavn Havn (NJ). Eneste lokalitet med fund i yngletiden uden for ovennævnte områder var Anholt (ØJ).

Fra vinterperioden en meget stor flok: 16/12 280 Sydfanø (SVJ), hvilket er den største flok, der nogensinde er registreret i DOFbasen.

(Ole F. Jensen)



Skærpiber i sommerdragt, Klintholm Havn 25. marts 2014.
Foto: Per Schiermacher-Hansen

Gulhovedet gul vipstjert *Motacilla flava flavissima/lutea*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2012	2011	2013	
10	NA	(2)	8	6	6	16	12	24	20	14	(285)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1974-1979.

Igen blev det en tilbagegang for denne race i forhold til det foregående år. Efter tre år med relativt mange gav 2014 et fald til 10 fugle, hvilket dog stadig er i den høje ende. Årets første blev set 26/4 1 han Ny Frederikskog (SJ) og 28/4 1 han Halen (SJ).

Der blev meldt et enkelt sikkert ynglepar: 1 par Vilsted (NJ) med i det mindste hannen som gulhovedet, desuden var der et sandsynligt par på par Tipperne

(VJ) og mulige par ved Tarm (VJ) og Fjordholmene (NJ). Et enkelt sommerfund blev også gjort, 7/6 1 han Bygholm Vejle (NJ). Denne var i øvrigt også årets næstsidste, kun efterfulgt 21/8 1 Saltvandssøen (SJ).

En enkelt hybrid af gulhovedet gul vipstjert og gul vipstjert blev set 13/5 1 Gerå Enge (NJ).

(Ole F. Jensen)

Sortrygget hvid vipstjert *Motacilla alba yarrellii*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2014	2012	2001	
2014	NA	(2)	15	31	70	100	82	150	111	106	(1658)
0	-	-	-	-	2	0	2	-	-	-	-

Kommentar: Første række angiver antal fugle og anden række antal ynglepar (incl. hybridpar). Der mangler årstotaler fra 1973-1979.

En tilbagegang i 2013 blev i 2014 vendt til en kraftig fremgang og endda til det højeste antal nogensinde registreret i rapportens levetid. Årets resultat blev desuden langt over de næstbedste år i 2012 og 2001.

Sydvestjylland havde igen flertallet af observationerne med over halvdelen af alle fuglene. Årets første halvdel gav hovedparten, og kun 9 fugle blev set i anden halvdel af året med en enkelt i august, 5 i september og 3 i oktober.

De første blev set i februar: 27/2 1 han Fanø (SVJ) og 28/2 1 han Egå Engsø (ØJ). De sidste i oktober: 10/10 1 han Grønningen (SVJ) og 11/10 1 han Grenen (NJ).

Der blev ikke noteret ynglepar og kun et enkelt lidt usikkert fund er noteret som ynglefugl: 27/6 1 hun Sødringholm Park og By (ØJ). Fuglen var muligvis en hybrid af hvid vipstjert og sortrygget hvid vipstjert.

(Ole F. Jensen)

Regional fordeling af sortrygget hvid vipstjert 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	36	9	77	8	0	8	2	4	1	2	3	0	150

Sydlig nattergal *Luscinia megarhynchos*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2006	2004	2012	
2014	7	1	2	2	7	7	7	11	10	10	155

Der blev registreret seks fugle i perioden 21/4-18/6 og en sen 8/9 mod fem fugle i 2013 og 8-10 fugle 2012. Alle nævnes her: 21/4 1 sy. Maribo Sønderlø (ST), 29/4 1 sy. Vallensbæk Sø (KBH), 2/5 kl. 6:53-8:08 1 sy.

Korshage og formentlig den samme fugl hørt kl. 21:35 ved Flyndersø, Korshage (VSJ), 25/5 1 R Christiansø (B), 2/6-18/6 1 sy. Hillerslev (NJ) og 9/8 1 han imm. RI Grenen (NJ).

(Arne Bo Larsen)

Sydlig blåhals *Luscinia svecica cyaneola*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2014	2012	2011	
2014	NA	0	< 1	3	(89)	356	248	530	372	349	2797

Kommentar: Tabel omfatter territoriehævdende fugle. Tidligere ynglefugl i 1800-tallet, første ynglefund efter 1970 er fra 1992. Der mangler årstotal fra 2003.

Ikke race-bestemte blåhalse inden for de kendte yngleområder for sydlig blåhals er behandlet som sydlige blåhalse.

Arten har været i fremgang i de senere år og i år er ingen undtagelse, som kan skyldes Atlas-III, men syd for grænsen ses den samme tendens (Atlas Deutscher Brutvogelarten). Der blev registreret 530 fugle i perio-

den 23/3-31/8, mod 332 fugle 2013 og 372 fugle i 2012 (sum af lokalitets max.). Heraf var der 355 territoriehævdende/syngende fugle på 166 lokaliteter. Flest var der (lokalitets max. >9): 20/4 14 sy. Magisterkogen (SJ) og 9/6 12 sy. Vilslev Enge (SV). Det første fund var 31/3 1 sy. Magisterkogen (SJ) og 1 sy. Sneum Enge (SVJ). Det sidste fund var 28/8 3 R Sneum Digesø (SVJ).

(Arne Bo Larsen)

Regional fordeling af sydlig blåhals 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	182	49	148	3	8	134	4	0	0	2	0	0	530



Sydlig blåhals, Hillerup Enge, 11. maj 2014. Foto: Lars Andersen

Nordlig blåhals *Luscinia svecica svecica*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1980	1997	1995	
2014	NA	(73)	166	(136)	81	34	40	300	265	244	(4325)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972, 1975-76 og 1991.

Ikke race-bestemte blåhalse uden for de kendte yngleområder for sydlig blåhals er behandlet som nordlige blåhalse.

Der blev registreret 27 nordlig blåhals, mod 11 de foregående to år. Det høje antal skyldes en stor dag på Christiansø: 16/5 10 R.

Foråret indledes 14/5 1 han R Hvedstrup Enghave (KBH) og forårets sidste var 11/6 1 han 2K+ R Grenen (NJ).

Efterårets fund var: 17/8 1 R Holmesø (KBH), 28/8 1 han R Skagen By (NJ), 13/9 1 han 1K fou. Gedser Odde (ST) og 8/10 1 han 1K RI Ishøj Strand (KBH).

(Arne Bo Larsen)

Regional fordeling af nordlig blåhals 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	5	1	2	0	0	1	0	0	1	0	1	12	23
2. halvår	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	4
SUM	6	1	2	0	0	1	0	0	3	0	2	12	27

Sortstrubet bynkefugl *Saxicola rubicola* (yngleforekomst)

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2014	2011	2010	
112	NA	0-2	NA	(9)	25	70	52	112	69	59	-

Kommentar: Tabel omhandler antal ynglepar. Rapportgruppens materiale er mangelfuldt fra de tidlige år.

Der blev indberettet 104-112 ynglepar mod 49-54 ynglepar i 2013 (diverse indtastninger af observationer med YF-kode og par med unger er omregnet til antal par) fordelt på ca. 74 lokaliteter. Det er formentlig Atlas III, der er årsag til denne fremgang. Den bedste

lokalitet var Melby Overdrev (NSJ) med 6 ynglepar. Forårets første større forekomst var 22/3 11 Melby Overdrev (NSJ). Den sidste større observation var 12/10 10 R Blåvands Huk (SVJ).

(Arne Bo Larsen)

Regional fordeling af sortstrubet bynkefugl 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Yngel	63	11	9-10	3-4	2	10-13	0	0	0	7-8	1	0	106-112

Ringdrossel *Turdus torquatus*

Der var et enkelt sommerfund i 2014, som dog antages at være forsinkede trækfugle: 11/6 2 R Grenen (NJ). Forårets sidste var i øvrigt 24/5 1 Grenen og 25/5 1 Vråds Sande (ØJ), og efterårets første observation var 7/9 1 R Grenå Enge (ØJ).

(Arne Bo Larsen)

Vindrossel *Turdus iliacus*

De sidste observationer i foråret var 27/5 og 28/5 1 R Totten Anholt (ØJ). Der var et enkelt sommerfund i 2014: 8/6 1 sy. Grenen (NJ) og den første observation i efteråret var 6/9 1 RI Gedser Odde (ST).

(Arne Bo Larsen)



Ringdrossel, Mandø, 9. oktober 2014. Foto: Finn Carlsen

Flodsanger *Locustella fluviatilis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	2014	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09		2010-14	1995	2013	
19	8	2	(6)	15	11	19	14	34	33	25	(446)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1989.

Med 19 fugle var antallet faldet i forhold til 2013 (31-33) og lå på niveau med 2012. De første observationer var mere end to uger senere end sidste år: 22/5 1 sy. Nivå Bugt (NSJ), 23/5 1 sy. Hammersholm (B). Der var en indberetning om et ynglepar ved Gammel Grønholtvand (NSJ). Som observatøren oplyser, sang fuglen på

en særdeles velegnet moselokalitet fra 31/5 til 10/7 med to adskilte sangperioder. Yderlige to fugle opholdt sig i længere perioder på en egnet lokalitet i yngletiden: 24/5-12/6 1 sy. Spellingemose (B) og 7/6-17/6 1 sy. Nørresø (SJ). De sidste flodsangere observeredes 12/7 1 sy. Hammer Mølle (SØJ) og 30/7 1 RI Gedser Odde (ST).

(Ursula Burmann)

Regional fordeling af flodsanger 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	0	0	0	0	1	2	2	2	0	2	5	5	19

Savisanger *Locustella luscinioides*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	2014	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09		2010-14	1989	2009	
28	26	(7)	26	26	22	23	27	50	41	40	(956)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1973 og 1975-76.



Flodsanger, Hammer Mølle, 12. juli 2014. Foto: Tonny Ravn Kristiansen

2014 bød på 26-28 fugle, hvilket var en stigning i forhold til året før (19-21). Der indberettedes tre mulige ynglepar: 0-2 par Magisterkogen (SJ), hvor der hørtes 1-4 syngende fugle i perioden 19/4-17/6, og 0-1 par Holløse Bredning (NSJ), hvor en fugl sang i perioden 1/5-12/5. Desuden observeredes der en syngende fugl

i en længere periode i yngletiden: 27/5-10/6 1 Borreby Mose (VSJ). De første observationer var 19/4 1 sy. Maribo Sønderø vest (ST) og 19/4 1 sy. Magisterkogen (SJ). De sidste observationer var 17/6 1 sy. Magisterkogen (SJ) samt 5/7, 6/7 og 11/7 1 sy. Nørresø (SJ).

(Ursula Burmann)

Regional fordeling af savisanger 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	4	1	0	0	0	5	1	1	1	1	1	0	15

Drosselrørsanger *Acrocephalus arundinaceus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1979	2014	2013	
2014	NA	(19)	17	13	15	22	19	35	33	28	(677)

Kommentar: Der mangler årstotal fra 1972-73 og 1975-76.

Der observeredes 31-33 drosselrørsangere, en let stigning i forhold til året før (24-28). Fra tre lokaliteter meldtes der syngende fugle i længere perioder i yngletiden: 2/5-22/6 1-2 Lille Vildmose (NJ), 20/5-11/6 1 Sorø Sø (VSJ) samt 21/5-30/5 og 6/6 Hornbæk Enge (ØJ). Efter definitionen af sandsynlige ynglepar kan disse fugle havde ynglet. Der blev dog ikke registreret

indikation for yngleforsøg. De første fugle observeredes 8/5 1 sy. Hundsemyre (B), 13/5 1 sy. Tryggevælde Ådal (KBH) og 15/5 1 sy. Nakkebølle Inddæmning (F). De sidste observationer var alle ret tidlige: 22/6 1 sy. Ellekattet (NJ), 26/6 1 fou. Vængesø, Helgenæs (ØJ) og 12/7 1 R Tranum Klitplantage (NJ).

(Ursula Burmann)

Regional fordeling af drosselrørsanger 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	5	0	2-3	4	0	0	2	3	3	3	3	6-7	31-33

Høgesanger *Sylvia nisoria*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1985	1970	1992	
2014	NA	(29)	38	28	18	22	19	58	56	50	(1160)

Kommentar: Årstotaler mangler fra 1972 og 1975-76. Sidste ynglefund er fra 2003.

Året bød på 32-34 fugle, hvilket var mere end en fordobling i forhold til året før (14). Der var kun to observationer i 1. halvår: 23/5 1 R Christiansø og 10/6 1 RI

Gedser Odde (ST). Efteråret indledtes med 13/8 2 1K RI Gedser Odde (ST). De sidste observationer var 8/10 1 R Grenen (NJ) samt 9/10 og 10/10 1 1K R Mandø (SVJ).

(Ursula Burmann)

Regional fordeling af høgesanger 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	9-11	0	12	0	0	0	0	2	1	0	5	3	32-34

Lundsanger *Phylloscopus trochiloides*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1992	1988	2014	
2014	5	7	13	28	14	29	20	57	53	45	762

Kommentar: Første ynglefund er fra 1985 og fortsat uregelmæssig. Max-antal ynglepar er 1997: 4 par, 2002: 3 par og 2004: 1-2 par.

Lundsangeren er tydeligt under udbredelse vestpå. Ornitologerne Steffen Koschkar og Jochen Dierschke beskriver udviklingen i Tyskland (Koschkar, S. & Dierschke, J. 2014: "Go West..." Das Auftreten des Grünlaubsängers *Phylloscopus trochiloides* in Deutschland. Seltene Vögel in Deutschland 2013: 50-58.). Efter de første 3 sikre fund i årene 1878-1880 blev lundsangeren en regelmæssig gæst og sjældent ynglefugl i Tyskland. I alt blev der registreret 563 fund, heraf 11 sikre ynglepar samt 82 tilfælde med begrundet mistanke om yngel. Yngleområderne og forårsfund koncentrerede sig til Helgoland, Mittelgebirge og mest interessant for danske forhold i den nordøstlige del af Mecklenburg-Vorpommern. Vest for de tyske yngleområder var lundsangeren stadig væk en sjælden observation, og observationerne var mest fra efteråret. Det eneste ynglefund var i Holland.

De foretrukne ynglebiotoper var strukturrige blandingsskove på stejle skrænter, for eksempel på øen Rügen. Samme biotop findes på Møn, og her observeredes jævnligt syngende lundsangere, tit i længere

perioder. I 2011 iagttagedes en voksen fugl med føde i næbbet, et sikkert tegn på yngel. Desværre blev observationen ikke indtastet som ynglepar i DOFbasen.

I år indberettedes der 44-45 fugle i Danmark, en svag stigning i forholdt til 2013 (41-42). Heraf blev 37 fugle observeret øst for Storebælt. Med 24 fugle stod Bornholm og Ertholmene som sædvanlig for mere end halvdelen af alle fund af denne østlige sanger. Der var ingen indtastninger af ynglepar i DOFbasen, dog observeredes der syngende fugle i længere perioder i yngletiden på 6 lokaliteter: 19/5-29/5 1 Galløkken (B), 22/5-1/6 1-3 Christiansø (B), 22/5-25/6 1-2 Baggeå (B), 29/5-6/6, 29/6 og 30/6 1-2 Anholt (ØJ), 30/5-22/6 1-2 Tornby Klitplantage (NJ), 18/5-27/6 1-4 Møns Klint og Klinteskoven (ST).

De første fugle observeredes 18/5 1 fou. Møns Klint, 19/5 1 sy. Hammeren (B) og samme dag 1 sy. Galløkken. De eneste observationer i 2. halvår var 25/7 1 sy. Listed (B), 26/7 1 R Christiansø (B), 15/8 1 imm. RI Grenen (NJ) og 13/9 1 RI Gedser Odde (ST).

(Ursula Burmann)

Regional fordeling af lundsanger 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	2-3	0	2	4	0	1	0	3	4	0	6	24	44-45



Lundsanger, Anholt By, 29. maj 2014. Foto: Rune Sø Neergaard

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1996	2000	1999	
2014	1	< 1	6	16	10	8	9	84	30	20	370

Antallet i år var usædvanlig lavt og ligger væsentlig under gennemsnittet fra de sidste ti år (9). Der blev

kun observeret to fuglekongesangere: 12/10 1 R Ho Plantage (SVJ) og 30/10 1 1K RI Anholt (ØJ).

(Ursula Burmann)

Hvidbrynet løvsanger *Phylloscopus inornatus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2014	2013	2011	
2014	17	2	18	12	32	68	52	113	85	61	1024

Denne østlige sanger blev i de seneste år regelmæssigt observeret i stigende antal. Samme tendens blev registreret syd for grænsen, hvor arten i 2011 blev fjernet fra den liste, som svarer til den danske SU-liste (Deutsche Avifaunistische Kommission 2014).

Med 108-113 fugle var antallet i 2014 endnu større end det hidtidige rekordår 2013 (82-85). Der observeredes hvidbrynet løvsanger i alle DOFafdelinger, flest med 40 individer i Blåvand/Vadehavs-området. Ca.

57 % af alle observationer var fra dette område, hvor de sjældne fugle systematisk blev eftersøgt. Der var en usædvanlig forårsobservation i år: 9/5 1 R Grenen (NJ). De første observationer i 2. halvår var 18/9 1 fou. Kongelunden (KBH) og 21/9 1 fou. Snogebæk (B). De største observationer på en dag var 26/9 5 R Mandø og 5/10 8 fou. Lyngvig Fyr (VJ). De sidste fugle observeredes alle i november: 1/11 1 R Gulstav (F), 6/11 1 R Rosenvold og 7/11 1 Grenen (NJ).

(Ursula Burmann)



Rødtoppet fuglekonge, Møns Fyr, 24. marts 2014. Foto: Per Schiermacher-Hansen

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	11-12	12-13	40	2-3	1	9	10-11	1-2	7	1	7	15	108-113

Sibirisk gransanger *Phylloscopus collybita tristis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970 samlet	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1987	1984	1988	
2014	0	< 1	3	< 1	1	2	2	9	6	5	60

Kommentar: Første fund er fra 1975.

Kun fugle der er bestemt i hånden (ringmærket) medtages i Årsrapporten. Der var en del observationer tastet ind i DOFbasen, som ikke var bestemt i hånden.

Tre fugle blev ringmærket, alle nævnes: 15/10 1 Blåvands Huk (SVJ), 18/10 1 Ishøj Strand (KBH) og 24/10 1 Gedser Odde (ST).

(Ursula Burmann)

Rødtoppet fuglekonge *Regulus ignacapilla*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2014	2008	2012	
2014	NA	(42)	36	60	(111)	161	142	275	214	148	(3170)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972, 1975, 1976 og 2002. Ynglefugleoplysninger er meget ujævne og derfor undladt. Max. yngleforekomst er 1999: 27-36 par.

Med 266-275 fugle var antallet mere end fordoblet i forholdt til 2013 (128-137). Der blev registreret 15-20 ynglepar i Gribskov (NSJ), i Store Hareskov (KBH) blev der observeret udflyjende unger og i Heseede Skov (ST) voksne fugle med føde. På to lokaliteter observeredes

der syngende fugle i længere perioder i yngletiden: 22/3-9/6 1 Kollund Skov (SJ) og 4/1-20/6 1-2 Feddet (ST). Der var en del vinterobservationer i januar, februar og først i marts. Ligeledes observeredes der rødtoppet fuglekonge i løbet af hele november og december.

(Ursula Burmann)

Regional fordeling af rødtoppet fuglekonge 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	23	2	64	6-7	2	11	16	8	16-21	25	79	14-17	266-275

Lille fluesnapper *Ficedula parva*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1981	2013	1989	
2014	NA	(93)	261	144	120	193	155	572	357	349	(6766)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972 og 1975-77.

Med 296-301 fugle lå antallet i 2014 under det fra 2013 (357). Ertholmene stod ifølge Christiansøes hjemmeside med i alt 193 fugle for den største del af alle observationer. Her var dagmaksimum 19/5 med 75 fugle. Der var ingen indberetninger af ynglepar. To fugle hørtes syngende i yngletiden i længere perioder på samme lokalitet: 17/5-12/6 1 ved Møns Klint (ST) og 24/5-9/6 1

Denderup Vænge/Boserup Plantage (ST). I området ved Møns Klint observeredes der 1 1K-fugl den 25/10 og 26/10. Det kunne dog have været en trækfugl. De første observationer var 30/4 1 R Christiansø (B), 6/5 1 sy. Stubbekøbing (ST) og 8/5 1 sy. Gyvelstien, Skagen (NJ). De sidste observationer var 26/10 1 R Bakkerne øst for Stengården (ST) og 2/11 1 R Hejrede Sø (ST).

(Ursula Burmann)

Regional fordeling af lille fluesnapper 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	9-10	2	6	3-4	0	0	3	4-5	13	5	33-35	218	296-301

Hvidhalset fluesnapper *Ficedula albicollis*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1996	1991	1999	
2014	NA	3	4	9	5	6	5	21	13	12	231



Der observeredes 6 forskellige fugle, heraf hele tre fra Christiansø. Alle fund nævnes: 29/4 1 2K han R, 7/5-9/5 1 ad. han R samt 12/5 og 14/5 1 2K han alle R Christiansø (B). De øvrige fund var 26/4 1 2K han R Nakkehoved (NSJ), 9/5 1 2K hun RI Blåvands Huk (SVJ) og 18/5 1 2K han sy. Batteriskoven, Skagen (NJ).
(Ursula Burmann)

Hvidhalset fluesnapper, Christiansø, 9. maj 2014.
Foto: Eva F. Henriksen

Skægmejse *Panurus biarmicus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1991	2008	2000	
2014	NA	(43)	95	4409	8002	5267	6376	10.000	9491	9273	-

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972, 1975-76, 1992-95. Artstotal overstiger 100.000 fugle og sammenfattes derfor ikke.

2014 var et godt år for skægmejsen. Omkring 8896 blev indrapporteret, når de mest oplagte gengangere er forsøgt frasorteret. Det var en pæn fremgang i forhold til 2013, hvor der blev noteret 5989 fugle, og som jo nok skyldes de seneste milde vintre og en god ynglesæson. Selv antallet af lokaliteter er steget fra 295 i 2013 til 400 i 2014. Der var fremgang over hele landet, også på Bornholm med 66 fugle, hvor der i 2012 og 2013 ikke blev noteret nogen.

Af større forekomster blev der observeret: 9/10 210 Bygholm Nordlige rørskov (NVJ), 29/10 100 Sønderho

sommerhusområde (SVJ) og igen 29/10 166 TF Grenen (NJ), der var ny rekord for Skagen.

Ved Brabrand Sø (ØJ) blev der ringmærket 80 stk. (84 i 2013) og genlæst 5 (pers. medd. Morten Jenrich Hansen) og ved Bøvling Havn ved Indfjorden (VJ), blev der ringmærket 197 skægmejsere (198 i 2013) (pers. medd. Ole Amstrup). Ved Ishøj Strand (KBH), blev der ringmærket 47 i løbet af oktober måned, og ved Gulstav (F) blev 36 ringmærket.

Ved Falsterbo i Sverige trak i efteråret i alt 82 skægmejsere ud, det forrige større tal er fra 2010, hvor 100 var udtrækkende.

(Ulla Munch Hansen)

Regional fordeling af skægmejse 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	2431	530	748	1052	402	465	424	642	1149	568	419	66	8896

Korttået træløber *Certhia brachydactyla*

Når oplagte gengangere er frasorteret bød 2014 på 557 fugle, hvilket er 10% flere end de 506 i 2013. Der blev i 2014 registreret fra 235 lokaliteter mod 221 i 2013.

Tallene dækker over store regionale forskelle. I de jyske afdelinger, hvor arten ikke regnes for almindelig, er indtastet 82 fugle på 41 lokaliteter, hvilket er en

stigning på 8 fugle og 2 lokaliteter i forhold til 2013, hvilket må kaldes status quo.

Øst for Storebælt er Bornholm fortsat uden registreringer og Vestsjælland noterede 3 færre fugle på 3 færre lokaliteter. Storstrøm havde sit hidtil højeste antal lokaliteter med 27, hvor der blev set 38 fugle, hvilket kun er

overgået i 2010, hvor der var 55 fugle, men dette år var der særligt mange ringmærkninger.

I København er der observationer fra 13 færre lokaliteter i 2014 end i året før og årets tal på 293 fugle er et moderat fald på 8.

I Nordsjælland blev der tastet ind på 52 lokaliteter i 2014 mod 36 året før og antallet af sete fugle steg tilsvarende: fra 70 i 2013 til årets 118. Måske har ture i Atlaskvadraterne kastet nye obs af sig, og fra Gribskov bemærker caretakerne, at arten fra området omkring Esrum Sø langsomt spreder sig i skoven.

Generelt kan man om udviklingen de seneste 5 år sige, at antallet af lokaliteter, hvorfra arten er indtastet, er steget fra 150 i 2010 til 235 i 2014. Der har været tale om en stabil stigning over årene, så ud over et mere finmasket lokalitetsnet i DOFbasen kunne det også indikere større aktivitet og bevågenhed omkring arten.

Til gengæld er antallet af sete fugle i perioden temmelig konstant: 560 i 2010 mod 557 i 2014. Det dækker dog over udsving år for år, da arten er følsom for kolde vintre.

(John Hansen)

Regional fordeling af korttået træløber 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	V SJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal fugle	46	10	26	alm	alm	alm	alm	26	293	118	38	0	557
Lokaliteter	20	6	15					15	95	52	27	0	235

Fyrremejse *Poecile montana*

Det blev heller ikke i 2014, at arten blev observeret uden for de 4 sydjyske afdelinger. Antallet af fugle på 354 er lidt flere end de 346 som 2013 frembød, men til gengæld er de set fra godt 20% flere lokaliteter: 130 i 2014 mod 106 i 2013.

Vest- og Sydøstjylland havde stort set status quo i forhold til 2013, hvorimod Sønderjylland noterede en

tilbagegang: antallet af fugle gik fra 167 i 2013 til årets 143, medens antal lokaliteter i spil begge år var 53.

Omvendt tegnede Sydvestjylland sig for øget antal på begge felter: årets 128 fugle modsvares af 91 i 2013 og antal lokaliteter steg fra 25 til årets 44.

Ser man på artens forekomst gennem de seneste 5 år illustrerer årets tal meget godt artens udvikling.



Korttået træløber, Linnet, 29. juli 2014. Foto Erik Borch Pedersen

I 2010 var antallet af fugle 210 mod årets 354 og antallet af lokaliteter var i 2010 74 mod nu 130, og hvor udviklingen gennem de 5 år har været jævn i Sønderjylland, Vestjylland og Sydøstjylland er det Sydvestjylland, der tegner sig for den relativt største fremgang: Fra 36 til 128 fugle og fra 16 til 44 lokaliteter.

Det er et tilfælde, der ligner en tanke, at udviklingen tidsmæssigt falder sammen med, at man i 2012 genskabte Filsø.

Og så var det i øvrigt også Sydvestjylland, der stod for årets største enkeltobservation 1/2 11 Varming Hede (SVJ).

(John Hansen)

Regional fordeling af fyrremejse 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Antal fugle	0	44	128	0	39	143	0	0	0	0	0	0	354
Lokaliteter	0	16	44	0	17	53	0	0	0	0	0	0	130

Pungmejse *Remiz pendulinus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1990	1993	1992	
2014	1	> 1	(27)	(39)	16	16	16	62-68	55-57	55	-

Kommentar: Tabel behandler kun ynglepar. Der mangler oplysninger fra 1978, 1984-87, 1992 og 1997.

På trods af at antallet af observerede pungmejsler i 2014 var 161 og dermed større end de to foregående år, 102 i 2012 og 112 i 2013, faldt antal ynglepar fra 7-17 i 2013 til 6-10 i 2014.

Der blev registreret yngleaktivitet ved lokaliteterne: Novrup Grusgrav (SVJ), Hornbæk Enge (ØJ), Sølsted Mose (SJ) og på den faste lokalitet Porsemosen, Høje Tåstrup (KBH), hvor observatørerne 15/4 måtte overvære, at en spurvehøg tog en pungmejsle ved redestedet.

Årets første pungmejsler blev set 28/3 Vorup Enge/ Vorup Engsø (ØJ) og to dage efter 30/3 2 på samme lokalitet, 6/4 1 han sy. Novrup Grusgrav (SVJ) og 10/4 1 R Sølsted Mose (SJ).

De sidste fugle for året var: 16/10 2 T Vr. Vedsted Forland (SVJ), 21/10 1 Ringebæk Sø (KBH) og 29/10 1 Tåstrup Sø (ØJ).

(Ulla Munch Hansen)



Pungmejse, Vejlerne, 19. september 2014. Foto: Hans Henrik Larsen

Regional fordeling af pungmejse, ynglepar 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	0	0	0-1	2-2	0	2-3	0	0	2-2	0	0-1	0-1	6-10

Pirol *Oriolus oriolus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2011	2012	2013	
2014	NA	(65)	131	100	71	103	88	179	171	150	(3730)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1971-77. Ynglefugleoplysninger er meget uregelmæssige og derfor undladt.

Der blev observeret cirka 74 piroler i 2014, hvilket var noget under gennemsnittet for det sidste årti, og samtidig markant lavere end i 2013. Der blev observeret flest piroler i Skagen (NJ) 15, det østlige Bornholm 6, på Æbelø (F) 4 og området omkring Gulstav (F) 4.

Ifølge indtastninger til DOFbasen blev det til knap 10 ynglepar af pirol. Yngleparrene blev meldt ind fra lokaliteter i Fyn, Storstrøm og Bornholm. Igen i 2014 blev der indrapporteret flest ynglepar fra Fyn (4 sikre og 2 mulige).

Årets første observation af pirol fandt sted 11/5 1 Kokkedal Skov og Mose (NSJ), hvilket var det seneste ankomsttidspunkt siden 2010. Derefter blev der løbende observeret pirol til og med primo august. Årets sidste observation af pirol fandt sted: 5/10 1 Mandø (SVJ), hvilket er det seneste fund og den første oktober-observation af arten registreret i DOFbasen.

(Tina Høeg Hansen)

Regional fordeling af pirol 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	16	0	3	2	0	1	10	2	6	6	18	10	74

Stor tornskade *Lanius excubitor*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2011	2012	2013	
2014	NA	(429)	(461)	(305)	(600)	1238	NA	1670	1352	1160	(15.960)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1970-73,1975-76,1978-79,1988,1991-95 og 2001-2006. Baggrundstabel skal derfor tages med nogen forbehold. Ynglefugleoplysninger er meget uregelmæssige og derfor undladt.

Der var 412 fugle i 1. halvår og 704 i 2. halvår, fordelt på 634 lokaliteter, når de mest oplagte gengangere er fraserteret. Det er på samme niveau som i 2013, men med færre observationer i første halvdel af året og flere i anden. Et gennemsnitligt år igen.

Den største vinterforekomst var 7/1 3 R Lille Vildmose (NJ) ellers kun enkelt individer på lokaliteterne i vintermånederne januar og februar. I marts begynder der at ske lidt bevægelse: 8/3 3 R Hoverdal Plantage (VJ) og 22/3 3 R Melby Overdrev (NSJ).

Der sås meget få egentlige trækkende fugle i foråret, nævnes kan: 10/4 2 Nordstrand, Skagen (NJ) og 22/4 3 Gilbjerg Hoved (NSJ).

Efterårstrækket blev indledt med 2 fugle samme dag på 2 lokaliteter: 14/9 Grenen (NJ) og Korshage (VSJ). Af trækobservationer kan nævnes: 1/10 3 R Østerø Sø, Knudshoved (F), 9/10 4 S Gedser Odde (ST) og 12/10 3 T Dovns Klint (F) og 2 fugle blev ringmærket: 17/10 Lild Klitplantage (NVJ), og 30/10 Ishøj Strandenge (KBH).

Lidt større observation fra årets 2. halvår: 10/12 3 R Filsø (SVJ), 28/12 3 R Nordskovsengene (NSJ) og 29/12 3 R Boris Hede (VJ).

Som ynglefugl i Danmark blev 2014 ikke noget større vendepunkt for stor tornskade, 3-4 par alle på lokaliteter i Jylland.

(Ulla Munch Hansen)

Regional fordeling af stor tornskade 2013

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	77	52	28	43	30	30	9	23	28	51	23	18	412
2. halvår	130	39	44	60	34	40	47	44	58	63	111	34	704



Noddekrige, Tisvilde, 7. januar 2014. Foto: Steen Højmark-Jensen

Noddekrige *Nucifraga caryocatactes*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1985	1995	1977	
2014	NA	(289)	(542)	554	165	61	122	3676	1493	1297	14.112

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972, 1975-76 og 1988. Der mangler opsummering fra invasion i 1988. Ynglefugleoplysninger er uregelmæssig, men max-antal er 1989: 2-5 par.

Når der tages højde for, hvad der må anses for værende stationære fugle, blev antallet af noddekriger næppe over 33 individer, og året sluttede dermed i den absolut laveste ende i forhold til de foregående år. Såvel 2012 og 2013 havde således over tre gange så mange, og siden 1993 har kun 2007 og 2011 haft et lavere antal.

Årets første halvdel blev præget af sidste års lille invasion i Nordsjælland, og kun en enkelt fugl nåede udenfor det østlige Danmark: 26/6 1 Grønhøj Strand (NJ). En enkelt stationær fugl lod sig hele 1. halvår se ved Tisvildeleje (NSJ), i begyndelsen af året sås endog flere gange 2 fugle.

Også i årets anden halvdel var det Østdanmark der tegnede sig for langt de fleste observationer, her var

til gengæld en stationær fugl i Jylland i Store Hjælland Plantage (ØJ), hvor der fra 22/9 og året ud sås 1 til 2 fugle og en enkelt gang 3 fugle.

Foråret sidste blev: 11/6 1 Tisvildeleje (NSJ), 11/6-14/6 1 Appenæs (ST) og 26/6 1 Grønhøj Strand (NJ). De første i efteråret var: 31/8 1 Korshage (VSJ), 1/9 1 Hovvig (VSJ) og 15/9 1 Tisvilde Hegn (NSJ).

Der blev ingen steder observeret tegn på yngel.

Nogle få blev racebestemt: Tyknæbbet race (*caryocatactes*): 7/1, 3/2 og 5/2 1 Tisvildeleje (NSJ) og 12/10 2 Store Hjælland Plantage (ØJ). Tyndnæbbet race (*macrorhynchus*): 22/12 2 Store Hjælland Plantage (ØJ). Mon ikke de 2 sidstnævnte er de samme som 12/10 blev bestemt som værende Tyknæbbede?

(Ole F. Jensen)

Regional fordeling af noddekrige 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	1	0	0	0	0	0	0	0	2	6	2	1	12
2. halvår	0	1	0	4	1	0	0	7	6	1	1	0	21
Sum	1	1	0	4	1	0	0	7	8	7	3	1	33

Sortkrage *Corvus corone* (kun forekomster uden for SJ og SVJ)

Året gav en ret kraftig tilbagegang for arten, og vi skal helt tilbage til 2007 for at finde et lavere antal sete fugle. Antallet af lokaliteter med observationer er til gengæld steget, og er dermed det højeste der er registreret fra 2007 og frem. Begge ændringer er gældende hvad enten SJ og SVJ medregnes eller ej. Ses bort fra de to nævnte områder er det Storstrøm der tegner sig for den største tilbagegang, og her er der ligeledes tilbagegang i antallet af lokaliteter.

Kun 7-8 ynglepar blev rapporteret uden for SJ og SVJ, heraf 4 par Fyn, 2-3 par Storstrøm og 1 par Vestsjælland.

Det største antal uden for de faste forekomstområder i Syd- og Sønderjylland var 11/3 28 Givskud (SØJ). Der var ingen større træktal.

En hel hybrid af grå- og sortkrage er meldt og nogle af de nævnte ynglepar er ligeledes blandede par.

(Ole F. Jensen)

Regional fordeling af sortkrage 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total	Ex. SJ og SVJ
Månedsmax.	98	106	806	90	87	2882	333	50	30	19	350	19	4870	1182
Antal lok. med obs.	49	52	108	44	37	293	112	31	22	8	105	10	871	470

Rosenstær *Pastor roseus*

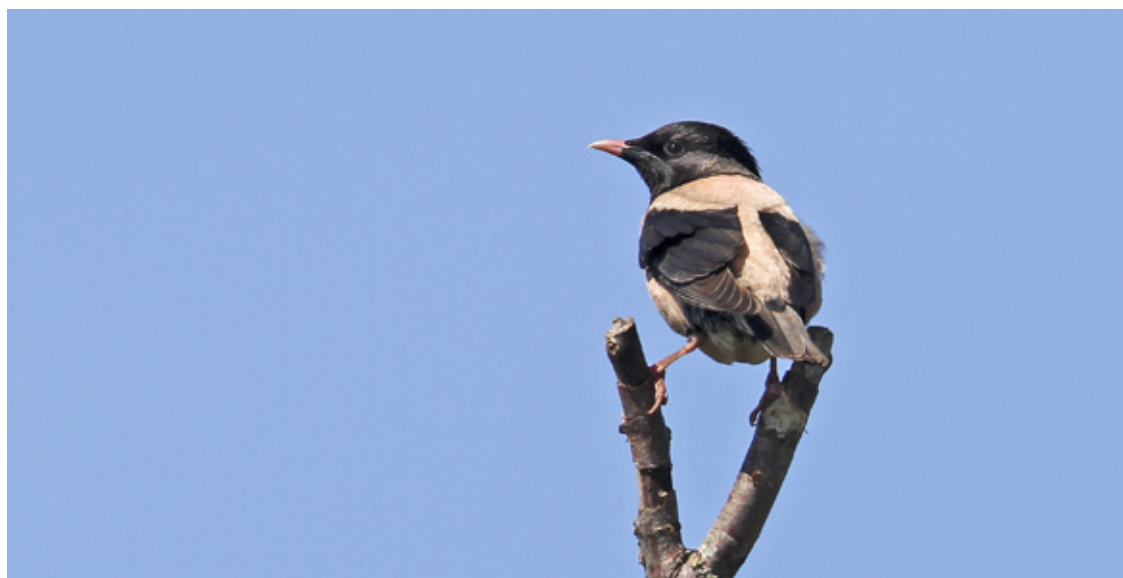
Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2002	2005	2003	
2014	NA	< 1	2	2	9	7	7	31	8	7	156

25/5 blev 1 ad. rosenstær set flere steder i Skagensområdet (NJ), 29/5 var der 1 ved Ølsemagle Revle (KBH), 11/10 til 13/10 1 1K Blåvand (SVJ), set tre steder i området. Endelig 12/11 1 Tyvse (SJ). Totalt altså fire fugle.

Dette er noget mere end i 2013, hvor der kun var to, men årets resultat må vist nærmest betragtes som et

normalt år for arten. Gennemsnittet for de seneste 20 år er således 12,5, men 2002 skiller sig ud med ekstraordinær stor forekomst på 31, og ses bort fra dette er gennemsnittet for de øvrige 19 år på fem fugle.

(Ole F. Jensen)



Rosenstær, Skagen, 25. maj 2014. Foto: Hans Henrik Larsen



Kvækerfinke, Anholt Havmøllepark, 30. marts 2014. Foto: Lars Malthe Rasmussen

Kvækerfinke *Fringilla montifringilla* (Ynglefund og sommerfund)

I lighed med de seneste mange år var der igen ingen tegn på yngleaktivitet, men mellem 6/5 og 16/6 blev der dog hørt i alt 5-6 syngende fugle. Da der ingen af stederne imidlertid er observeret mere end én fugl, er der formentlig tale om enlige hanner. Sidste flok ≥

5 i foråret var 7/5 20 Skagen Klitplantage (NJ) og de sidste observerede i foråret blev: 12/6 1 sy. Grenen (NJ), 13/6-15/6 1 Grenen (NJ) og 16/6 1 sy. Addit Næs (SØJ). De to første i efteråret var: 2/9, 6/9, 8/9 1 og 9/9 4 Grenen (NJ). Første flok ≥5 var 10/9 50 Skagen (NJ).

(Ole F. Jensen)

Gulirisk *Serinus serinus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2009	1996	2013	
90	NA	(40)	46	79	85	110	106	159	131	131	(2909)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972 og 1975-77, 1988, 1990-91 og 1993-94. Oplysninger om ynglepar er ujævne og lidt usikre fra år til år og derfor ikke opgjort.

Med 90 fugle var 2014 et relativt beskedent år. I 2013 sås 131 fugle, og de sidste 10 års gennemsnit er på 101 fugl/år. Årets første fugl var 20/3 1 Grenen (NJ), mens sidste fugl forlod landet mod SØ, 17/11 1 Hyllekrog (ST). Begge datoer er indenfor det normale.

Der er ingen sikre ynglefund, men følgende steder er der set fugle i længere tid og under omstændigheder der kunne indikere yngel, Stubberup ved Faxe (ST) 22/4 – 15/5 2 sy., Gedser Odde (ST) 23/3 – 9/6 1

+ 1 set flere gange, Saksfjed Inddæmning (ST) 27/4 – 22/5 1 set flere gange og Snogebæk (B) 17/4 – 21/5 1 sy.

Træk er ikke registreret i stort omfang men følgende lokaliteter nævnes, Gilbjerg Hoved (NSJ) 4/4 – 23/5 4 T, Gedser Odde 5/9 -11/11 7 T/TF og Hyllekrog 22/3 -15/5 3 T.

Årets største observation var 11/4 3 R kortvarigt Marienlyst Strand (ST).

(René Christensen)

Regional fordeling af gulirisk 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	19	0	4	1	2	4	5	2	9	6	32	6	90



Bjergirisk, Snogebæk, Bornholm, oktober 2014. Foto: Erik Biering

Bjergirisk *Carduelis flavirostris* (sommerfund)

Der var et enkelt sommerfund i 2014: 13/6 1 Grenen (NJ) – formodentlig en forsinket trækfugl.

(Peter Lange)

Hvidsiskan *Acanthis hornemanni*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1995	2005	1985	
2014	NA	(14)	55	(61)	49	44	48	221	168	142	(1795)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1978-79 og 1990. Der var tilsyneladende invasion i 1990, men der mangler opsummering.

Efter den store forekomst sidste efterår, var der pænt med fugle i januar – februar. Mange langtids rastende fugle resulterede i 171 registreringer i DOFbasen. Enkelte lokaliteter havde flere fugle: Hirtshals Havn (NJ) 12/1 – 7/3 op til 11 (23/1), Hirtshals Østerstrand (NJ) 25/1 – 16/2 op til 3 (15/2), Nordhavnstippen/Stubben (KBH) 1/2 – 13/3 op til 4 (26/2) og Onsild Ådal (NJ) 28/2 – 1/3 op til 2 samt 23/1 2 Rindby (SVJ). I marts

tyndede det meget ud – der var kun 7 registreringer – de sidste blev 27/3 1 Ledøje (KBH) og 11/4 1 Nørre Lyngvig (VJ). Den sidstnævnte var en meget mørk fugl (foto i DOFbasen). I alt mindst 53 individer – tallet er fremkommet som sum af makstal fra de 39 lokaliteter med observationer.

Der var ingen fund i efteråret.

(Lasse Braae)

Regional fordeling af hvidsiskan 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Minimum	31	1	3	4	0	2	0	1	9	2	0	0	53



Hvidvinget korsnæb *Loxia leucoptera*

Årtotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2014	2011	2013	
2014	NA	(18)	36	134	132	1600	810	3384	2054	1323	(11.189)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1975-76.

De seneste tre års store forekomster af hvidvinget korsnæb fortsatte også i 2014. I det første og største af invasionsårene, nemlig 2011, ankom fuglene i sensommeren og efteråret og dannede grundlag for den noget mindre forekomst i 2012, som hovedsageligt blev observeret i årets første måneder, mens efteråret kun bød på ganske få. Forekomsterne i 2012 var således formodentlig overvintrende fugle ankommet året før. 2013 var til gengæld stort set fugletom indtil juli måned, kun med en enkelt fugl i januar. Fra juli og fremefter var der store forekomster til og med november, hvorefter de fleste forsvandt igen. Således var også

begyndelsen af 2014 præget af mindre antal, og vi skal helt hen i november, før der atter sker en invasion, som altså ligger noget senere på året end i 2011 og 2013.

Et enkelt område skiller sig ud med helt op til 135 17/11 Gribskov (NSJ), og lokaliteten med næststørste observation er 28/5 33 Grenen (NJ).

Der er observeret et enkelt ynglepar i Gribskov (NSJ). En adult han og en adult hun blev set to gange først i maj, hannen syngende. Få dage senere advarede en fugl meget kraftigt i samme område, her sås to ungfugle i juni og juli. Yngleparret blev fundet på samme lokalitet, hvor arten blev fundet ynglende i 2012.

(Ole F. Jensen)

Regional fordeling af hvidvinget korsnæb 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	346	3	6	38	11	6	0	208	121	2549	28	68	3384
Månedsmax	150	3	3	17	2	1	0	110	45	607	6	48	992

Månedsmax er udregnet som sum af lok.max. med tillæg for trækkende fugle.

Månedsfordeling af hvidvinget korsnæb 2013

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	TOTAL
2014	45	38	24	18	54	15	4	34	28	21	412	299	992

Stor korsnæb *Loxia pytyopsittacus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2013	1983	1990	
2014	NA	(40)	1668	(1222)	991	2484	1842	8181	7893	5632	(50.205)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1971-73, 1975-76 og 1991.

Som forventeligt blev det til en kraftig tilbagegang i forhold til rekordåret 2013, som havde den største invasion i årsrapporternes levetid.

En meget stor del af de observerede fugle er da også overvintrende fugle idet årets første tre måneder alene gav over halvdelen, medens de allerfleste var væk igen i april, og kun få sås sommeren over. I oktober kom så en ny invasion, som på ingen måde nåede antallene fra året før. Invasionen klingede af i løbet af november og i december var der kun et begrænset antal observationer af arten.

Til forskel fra invasionen i 2013 hvor både Østdanmark, Fyn og store dele af Jylland fik glæde af den, var det i 2014 hovedsageligt et østdansk fænomen, dog også med pæne tal i ØJ og til dels i NJ.

Der vil i tallene i tabellen være indeholdt en del stationære fugle, idet der kun er fraserteret observationer fra samme lokalitet set samme dag. Selv med dette forbehold vil resultatet dog stadig være i den høje ende, men korrigeres samtidig for de overvintrende fugle fra foregående år nås et ret middelmådigt tal.

De sidste større observationer (≥ 25) i foråret var: 4/3 105 Grenen (NJ), 6/3 26 Grenen og 13/3 30 Havneby (SJ). De første ≥ 25 i efteråret var: 10/10 26 Asserbo Strand (NSJ), 11/10 30 Melby Overdrev (NSJ) og 11/10 31 S Gedser Odde (ST).

Nævnte observation 4/3 fra Grenen var samtidig årets største efterfulgt af 26/2 54 Råbjerg Enge (NJ).

(Ole F. Jensen)

Regional fordeling af stor korsnæb 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	763	32	83	37	2	31	5	92	33	605	51	8	1742
2. halvår	94	1	9	232	0	1	23	295	51	407	282	41	1436
Sum	857	33	92	269	2	32	28	387	84	1012	333	49	3178

Månedsfordeling af stor korsnæb 2014

	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC	TOTAL
2014	517	697	489	35	4	5	0	1	9	689	635	97	3178



Hvidvinget korsnæb, Gribskov, 15. december 2014. Foto: Per Ekberg

Karmindompap *Erythrina erythrina*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1996	1992	1987	
451	NA	(45)	(256)	(729)	(237)	356	313	1200	1000	976	(10.888)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972, 1975-77, 1988-90, 1993, 1995, 1998 og 2001-02. Oplysninger om ynglepar er meget uregelmæssige. Første ynglefund var i 1972. Max. antal ynglepar er fra 1998: 86-109 par, 2001: 80 par og 1991: ca. 62 par.

Igen var der, som i året før, fremgang i antallet, som således kom op på det højeste siden år 2000. Der har dog tidligere været tale om meget højere antal, så der er stadig noget at leve op til for arten. Også antallet af lokaliteter steg og nåede op på 155 mod 149 i 2013. Ud af disse havde 135 syngende hanner, hvilket er en stigning på 9 i forhold til 2013. Nogle lokaliteter havde endog mange syngende, følgende således 7 eller flere: 1/6 7 Christiansø (B), 1/6 9 Årdsdale-Svenskehavn (B) og 8/6 11 Dueodde (B).

Årets første blev set usædvanlig tidligt: 21/4 1 Grenen (NJ), 15/5 1 sy. Herfølge (KBH) og 15/5 1 sy. Lønstrup (NJ).

Der blev ikke rapporteret mange ynglefugle: 1-2 par Tannisby (NJ) og 1 par Elkenøre (ST) og endelig 1 re-debyggende Saksfjed Inddæmning (ST). Ud over disse er der dog rapporteret syngende hanner som værende ynglefugle fra yderligere 7 lokaliteter.

Årets sidste blev set 9/9 1 Grenen (NJ) og 5/10 1 S Mandø (SVJ).

(Ole F. Jensen)

Regional fordeling af karmindompap 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
2014	75	4	25	21	0	1	25	36	10	16	87	151	451

Tallene er udregnet som sum af lok.max. med tillæg for evt. trækkende eller ringmærkede fugle.



Karmindompap, Elkenøre, 27. juni 2014. Foto: Gert Juul Jeppesen

Lapværpling *Calcarius lapponicus*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		2010	1987	2013	
2014	NA	(113)	(644)	(453)	(177)	(1568)	NA	1885	1790	1722	(18.592)

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972-73, 1975-76, 1988, 1999-2003, 2005-06 og 2012.

DOFbasens 280 poster opgøres til mellem 363 og 458 fugle, heraf 118 trækkende fra ca. 107 lokaliteter. Der var fem observationer med mindst fem fugle i 1. halvår, flest 2/2 22 Vilslev Enge (SVJ), 3/2 45 Allerup Enge (SVJ) og 8/2 20 Darum Enge (SVJ). Forårstrækket var ret beskedent med 19 fugle i perioden 27/2 – 9/5, flest (11) i april. Årets eneste majfugl var 9/5 1 Ø Nordstrand (NJ).

Efterårstræk blev meldt i perioden 5/9 – 28/11, i alt 99. Ret få rastende fugle i 2. halvår. Der var kun 9 observationer med mindst 5 fugle, hvor de største flokke var 23/9 20 og 2/10 19, begge Værnengene (VJ).

(Lasse Braae)



Lapværpling, Hirtshals, 28. oktober 2014. Foto: Henrik Pedersen

Regional fordeling af lapværpling 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
Træk	38 – 57	22 – 47	134 – 144		1	21 – 45	4	10 – 14	6	1	6 – 11	2 – 10	245 – 340
Rast	22	2	66	3	0	10	4	4	4	4	5	4	118

Hortulan *Emberiza hortulana*

Årstotal	Hyppighed Gns. årlig forekomst per 10-års periode						Sidste 10-års gns.	Tre største år			Artstotal fra 1970-2014
	Før 1970	1970-79	1980-89	1990-99	2000-09	2010-14		1986	1978	1983	
2014	NA	(228)	(357)	(281)	(38)	36	49	572	552	449	7672

Kommentar: Der mangler årstotaler fra 1972-73, 1975-76, 1988 og 1999-2003.

Forekomsten var på et højere niveau end i 2013, men fortsat på et meget lavt niveau i forhold til 10-års gennemsnittet. Årets første fugle var 24/4 1 Hyllekrog (LFM) og 29/4 1 Korshage (VSJ). Eneste lokaliteter med mere end én fugl var Korshage med yderligere en fugl 21/5, Skagen (NJ) med seks fugle 7-11/5 og Christiansø (B) med tre fugle fra 12/5 frem til forårets sidste 1/6. Forårets øvrige iagttagelser stammede primært fra landets østlige dele.

Andet halvår bød på seks fugle med første 23/8 1 Gulstav (F) og sidste, en stationær fugl 10-13/9 Lyngvig Fyr (VJ).

Hortulan er i kraftig tilbagegang i store dele af dens udbredelsesområde. I de nordiske lande anslås bestandene til at være Norge (20 par), Sverige (4000 par) og Finland (10.000 par). Alle steder i kraftigt fald, i Sverige således en nedgang på 33% blot i årene 2008-2013. Årsagen menes at være forandringer af biotoper samt ikke mindst en omfattende jagt i det sydvestlige Frankrig, hvor måske op til 10% af de nordiske fugle årligt lader livet. Der har været afholdt fællesnordiske møder omkring artens kritiske udvikling i både 2012 og 2014 (Jan Sondell 2014: Seminarium Ortolanparv 2. december 2014, Birdlife Sverige, SOF).

(Hans Christophersen)

Regional fordeling af hortulan 2014

	NJ	VJ	SVJ	ØJ	SØJ	SJ	F	VSJ	KBH	NSJ	ST	B	Total
1. halvår	7	0	2	0	0	0	0	2	1	4	3	3	22
2. halvår	0	1	2	0	0	1	1	0	0	0	1	0	6



Sydlig blåhals, Skjern Enge, 6. juni 2014. Foto: Carsten Gørges Laursen



Sortbrynet albatros, Grenen, Skagen, 26. maj 2014. Foto: John Larsen

Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2014

Af Troels Eske Ortvad, Simon Sigaard Christiansen, Ole Zoltan Göller, Andreas Bruun Kristensen, Rune Sø Neergaard, Kent Olsen, Knud Pedersen og Rasmus Strack

Rapport nr. 46 fra Sjældenhedsudvalget

Indledning

Denne rapport omhandler 187 færdigbehandlede fund fra Danmark heraf 153 fra 2014. Heri indgår også fire sager, som Sjældenhedsudvalget (SU) har behandlet på opfordring fra lokalrapporternes redaktioner eller DOFbasens kvalitetsudvalg vedrørende arter, som ikke figurerer på SU-listen, men som skønnes at være sjældne lokalt eller er truffet på et usædvanligt tidspunkt af året. Disse fund publiceres (siden Rasmussen 1997) i den landsdækkende årsrapport, andetsteds i *Fugleåret*, men er tillige nævnt sidst i denne rapport. 163 (87 %) af de færdigbehandlede fund (heraf 144 (94 %) fra 2014) blev godkendt, hvilket kan sammenlignes med en godkendelsesprocent på mellem 70 % og 88 % de seneste ti år. 138 (85 %) af de godkendte fund blev dokumenteret ved hjælp af foto, video, lydoptagelse mv. Fra Grønland færdigbehandles fire sager, som alle godkendes.

Til og med denne rapport henligger der 20 sager, som af forskellige årsager endnu ikke er færdigbehandlet. En liste over disse sager samt en liste over forkastede fund findes bagerst i rapporten.

Rækkefølgen i den systematiske gennemgang af forekomsterne følger Voous (1977). Regionsinddelingen følger samme inddeling som siden 1992 (SU-rapport 1992).

Forekomster i *Danmarks eksklusive økonomiske zone* regnes også som danske fund. Hvis intet andet er nævnt, er der tale om ét rastende individ. Betegnelserne 1K og 2K står for henholdsvis første og andet kalenderår; 2K+ (3K+) betyder, at fuglen mindst er i sit andet (tredje) kalenderår, men kan være ældre. Derudover er ad. = adult (gammel, udfarvet fugl), imm. = immatur (dragter mellem juvenil og adult), juv. = juvenil (første egentlige fjerdragt), pull. = pulus (dununge), rst. = rastende, sdr. = sommerdragt, vdr. = vinterdragt, odr. = overgangsdragt, trk.fors. = trækforsøgende, trk. = trækkende, syng. = syngende og ringm. = ringmærket.

Efter artsnavnet er i parentes angivet 1) antal anerkendte fund og individer (adskilt af en skråstreg) før 1/1 1950, 2) antal godkendte fund og individer fra og med 1/1 1950 til og med 2013 og 3) antal godkendte fund og individer i 2014. Denne opdeling er i overensstemmelse med den standard, der anbefales *Association of European Rarities Committees* (AERC). Bemærk i øvrigt, at antal fund ikke altid er identisk med antal individer, idet flokke og par regnes som enkeltfund, mens f.eks. fem enkeltindivider på én dag ved samme lokalitet regnes som fem fund. Unger af danske yngleforekomster medregnes ligeledes ikke i opsummeringen.



Steppeørn, Damsted Klit, Skagen, 30. maj 2014. Foto: Lars Paaby

Opsummeringen for en række arter er i øvrigt ændret fra og med denne rapport på baggrund af nylige revisioner af status for sjældne fugle i Danmark, Christensen & Rasmussen (2015) og Ortvad *et al.* (2015).

I lighed med europæisk standard regnes ynglefund (inkl. unger) som ét fund, hvorfor unger af danske yngleforekomster ikke medregnes i opsummeringen. Returnerende individer fra år til år indgår ikke i opsummeringen. Antal fund og individer fordelt på underarter opsummeres også, så vidt muligt. Efter observatørnavnet er det oplyst, om de enkelte fund er dokumenteret med foto (Foto), videofilm (Video), lydoptagelse (Bånd), genetisk analyse (DNA) eller dødfunden fugl (Død). Desuden er findere(n) ved hvert fund markeret med en asterisk (*) foran observatørnavnet. Som finder(e) regnes den (de), der har været til stede, da fuglen blev opdaget/bestemt. Imidlertid fremgår det ikke altid tydeligt af beskrivelserne, hvem finderen er, og der kan derfor mangle enkelte markeringer. I beskrivelser til SU bør det angives, hvem finderen er.

I bemærkningerne til de enkelte arter/underarter er deres normale udbredelsen, hvorfra danske hhv. grønlandske forekomster vurderes at komme, tilføjet i parentes.

SU-listen

En liste over arter og underarter, som skal godkendes af SU, kan findes på udvalgets hjemmeside.

Lille skrigeørn (*Aquila pomarina*) udgik af SU-listen pr. 1. januar 2014, mens stylteløber (*Himantopus himantopus*) udgår af SU-listen fra og med 2016.

En generel vejledning til indsendelse af fund til SU kan findes på udvalgets hjemmeside.

Det er muligt for indsendere at uploade SU-beskrivelser direkte til SU's database.

Hvis man vil uploade en beskrivelse til SU, kan man gå ind på adressen: <http://su.dof.dk/su-upload/index.php>, hvor man vil blive vejledt. SU modtager også fortsat gerne beskrivelser pr. post og e-mail, men observatører opfordres så vidt muligt til at uploade deres beskrivelser via SU's hjemmeside.

SU behandler fund af arter fra alle kategorier (se nedenfor), og for at få så fyldestgørende et billede som muligt af de enkelte arters og underarters optrædende er det i princippet vigtigt, at alt bliver rapporteret til udvalget. SU behandler som udgangspunkt alle forekomster af SU-arter, samt arter, der vurderes at have potentiale til at optræde i NV-Europa på basis af kategori A eller C fund. Fund af almindelige burfugle, såsom kanarieflugl (*Serinus canaria*) behandles således ikke. Er man i tvivl om, hvorvidt et fund bør behandles af SU, kan man kontakte udvalget.

Kategorier

I henhold til AERC-standard inddeles de i Danmark trufne fuglearter i fem kategorier defineret som følger:

- A:** Arter der betragtes som spontant optrædende og er truffet mindst én gang siden 1. januar 1950, f.eks. vibe (*Vanellus vanellus*) og amerikansk pibeand (*Anas americana*). Som spontant optrædende regnes ligeledes skibs- eller på anden måde assisterede forekomster, når fuglen ikke har været fodret eller tilbageholdt.
- B:** Arter der betragtes som spontant optrædende men kun er truffet i perioden fra år 1800 til 1949, f.eks. østlig kravetrappe (*Chlamydotis macqueenii*) og bartramsklire (*Bartramia longicauda*).

C: Udsatte og undslupne arter, som har etableret en fritlevende og selvsupplerende bestand, enten herhjemme eller i andre lande; f.eks. nilgås (*Alopochen aegyptiaca*) og fasan (*Phasianus colchicus*).

D: Arter som ville være placeret i A eller B, hvis ikke der var rimelig tvivl om, hvorvidt de nogensinde havde optrådt spontant i landet, f.eks. stor flamingo (*Phoenicopterus roseus*) og hvid pelikan (*Pelecanus onocrotalus*).

E: Arter der betragtes som undsluppet fra fangenskab eller på anden måde kun unaturligt har optrådt i landet, eller hvis fritlevende bestande – hvis eksisterende – formentlig ikke er selvsupplerende, f.eks. rosapelikan (*Pelecanus rufescens*), steppeørn (*Aquila nipalensis*) med stropper og ynglefund af rødhøne (*Alectoris rufa*).

Den officielle danske liste udgøres af arterne i kategori A, B og C. Fund i kategori C, D og E publiceres særskilt bagerst i SU-rapporten.

Danmarkslisten

SU fører en liste over arter og underarter, som er truffet i Danmark. Listen kan findes på udvalgets hjemmeside. SU følger de taksonomiske anbefalinger fra *British Ornithologist's Union's Records Committee* (BOURC) (BOU 2015). I tilfælde af at BOURC endnu ikke har taget stilling til taksonomien hos en given art, følger SU de taksonomiske anbefalinger fra *International Ornithologists' Union* (Gill & Donsker 2015).

Fra år 2014 er der godkendt to nye arter for landet: Tyndnæbbet måge (*Chroicocephalus genei*) og gråstrubet drossel (*Turdus obscurus*). Begge arter er monotypiske. Endvidere er Danmarks fem første forekomster af hvidvinget måge (*Larus glaucoides*) af underarten ssp. kumlienii (baffinmåge) blevet godkendt – alle fra invasionen i første halvår 2012. Inuitmåge, som hidtil var givet artsstatus af SU (*Larus thayeri*), betragtes nu som en underart af hvidvinget måge (*Larus glaucoides thayeri*) jf. BOURC (2015). Der er hermed godkendt 467 fuglearter, truffet i Danmark pr. 2014.



Inuitmåge, Hvide Sande Havn, 4. februar 2012. Foto: Kent Olsen



Hætteværling, Christiansø, 29. maj 2014. Foto: Anton Herrig Liebermann



Sort ibis, Ølundgårds Inddæmning, 19. august 2014.
Foto: Ole Bo Olsen

Sjældenhedsudvalgets medlemmer

SU bestod frem til udgangen af 2014 af følgende medlemmer: Simon Sigaard Christiansen, Ole Zoltan Göller, Jens Søgaard Hansen, Sebastian Klein, Andreas Bruun Kristensen, Rune Sø Neergaard, Kent Olsen, Troels Eske Ortvad (formand), Knud Pedersen og Rasmus Strack. Derudover er Søren Sørensen og David Boertmann tilknyttet udvalget som konsulenter ved behandlingen af fund fra Færøerne hhv. Grønland.

Sjældenhedsudvalgets adresse:

Sjældenhedsudvalget, DOF, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V. E-mail: su@dof.dk.

Sjældenhedsudvalgets hjemmeside:

www.dof.dk/aktiv-i-dof/grupper-og-udvalg/sjaeldenhedsudvalget

For kritik og kommentarer til denne rapport takkes Tim Hesselballe Hansen og Morten Bentzon Hansen. For hjælp ved behandlingen af inuitmåge (*Larus glaucooides thayeri*) takkes Steve N.G. Howell, Steve Mlodinow, Steve Hampton, Alvaro Jamarillo, Hans Larsson, Klaus Malling Olsen, Peter Adrians og Amar Ayyash. Derudover takkes Tor A. Olsen, Magnus Corell, Jyrki Normaja, Christopher König, Jochen Dierschke, Marcel Haas, Nigel Hudson og Pierre-André Crochet for informationer om forekomster i hhv. Norge, Sverige, Finland, Tyskland, Holland, England og Frankrig. Den største tak rettes dog til de mange, der rapporterede deres observationer til SU og dermed skabte grundlaget for denne rapport.

Sjældne fugle i 2014

Årets første SU-fund blev en halsbåndstrolchand i Gurre Sø (S) 4/1. Fuglen besøgte senere Esrum Sø (S), hvor den sås sidste gang 1/3. I den anden ende af landet blev en topskarv fundet i Esbjerg Havn (RB) 5/1. Desuden kunne en sand perlerække af overvintrende sjældenheder, som var fundet tidligere på vinteren, også nydes i januar, bl.a. ismåge og sneugle i Hanstholm (NJ), høgeugle i Store Hareskov (S), mellem-

flagspætte ved Gram (SJ) og amerikansk sortand ved Melby Overdrev (S). En atlantisk/scopolis skråpe set trækkende 12/1 ved Kikhavn (S) var et overraskende vinterfund. Årets første måned sluttede med to sjældne småfugle, idet en dværgværling blev fundet 27/1 ved Mønsted (NJ) og en sortstrubet drossel sås i en have i Bording (VJ) et par dage i slutningen af måneden. Februar var, ikke overraskende, en stille måned på sjældenhedsfronten, således blev en jagtfalk ved Næstved (S) 9/2 eneste nye SU-fugl i løbet af måneden.

Marts fortsatte, hvor februar slap, idet der blev kigget langt efter sjældenheder. Men måneden sluttede med manér. En nathejre blev fundet 22/3 ved Sostrup (ØJ), hvor den rastede frem til 25/4. En sneugle 27/3 i Skørping (NJ) blev genfundet i Skagen (NJ), hvor den sås i dagene 28-29/3. Det mest overraskende fund var dog en blåstjert ved Hirtshals (NJ), 28-29/3. På trods af at blåstjerten blot sås to dage, var det alligevel den første flerdages-blåstjert siden landets andet fund i Blåvand (RB) i oktober 1994.

Vi skulle hen i midten af april, før der igen blev fundet sjældenheder. En ny sneugle sås i Skagen (NJ) 14/4, og 16/4 blev en halsbåndstrolchand fundet i Præstesø nær Sønder sø (S). Også 16/4 sås en sort ibis først på Årø (SJ) og senere samme dag sås formentlig samme fugl ved Tjæreborg (RB). Årets første stylteløbere dukkede ligeledes op i det sønderjyske 16/4, hvor en fugl sås i Kongens Mose (SJ) 16-19/4, og hvad der regnes som samme fugl, 19/4 ved Nørresø (SJ). Der blev kigget langt efter amerikanske ænder på de jyske vandfuglelokaliteter, men årets første (og eneste), skulle det senere vise sig) amerikanske pipeand sås ved Nexø Sydstrand (B) 21-29/4. For tredje år i træk blev der registreret blå glente. Årets observation gjaldt en nordtrækkende fugl, der sås på Als (SJ) 22/4. I slutningen af april sås to trieler, hhv. 25/4 ved Kikhavn (S) og 29/4 ved Store Darum (RB). For fjerde år i træk sås der dværgørn i Skagen (NJ), idet den første af årets to fugle sås 26/4. Årets første citronvipstjert sås i Rørvig (S) 28/4, da en han trak øst. Yderligere seks citronvipstjerters sås i løbet af foråret frem til 17/5. En syngende dværgværling på Blåvands Huk (RB) 29/4 var første forårsfund siden 2004. Måneden sluttede af med en adult nathejre ved Broholm Gods (F) 30/4.

Maj var typisk hektisk, hvad angår sjældne fugle. En hvidskægget sanger han ssp. *albistriata* blev fundet 1/5 ved Nordstrand, Skagen (NJ). Den manglede halen, og måske derfor blev den på lokaliteten frem til 14/5. Fundet var i øvrigt årets eneste af arten. På Tipperne (RK) sås en han pileværler kortvarigt 3/5, men kunne ikke genfindes næste dag. Ved Ejstrup og Tranum Strand lå Nordjyllands fjerde amerikanske sortand 6/5-14/6, og den vendte tilbage 11/11. En af de mest omdiskuterede fugle med hensyn til spontanitet var en sporevibe ved Rørvig (S) 13-14/5, hvor den tiltrak mange besøgende. En kohejre på Vestamager (S) 15-17/5 var ny art for lokaliteten, hvor der nu er truffet hele syv hejrearter! Et større indflukt af hvidvinget terne havde også trukket enkelte hvidskæggede terner med sig – årets to fund udgjordes af tre fugle i Holløse Bredning (S) 16/5, og en forbitrækkende fugl ved Fornæs (ØJ) 22/5. Et par stylteløbere slog sig ned i Odsherred (S) fra 18/5, hvor de ynglede ved Nygård Sø og fik fire unger, hvoraf tre blev flyvefærdige. 2014 blev et rekordår for buskrørsanger med 15 fund – årets første blev ringmærket 19/5 på Christiansø (B), hvilket er tidligste fund nogensinde. De øvrige fund var alle fra ultimo maj og primo juni.

Slutningen af maj blev, som så ofte før, årets bedste periode for sjældne fugle. Forårets to fund af hætteværler, begge hanner, var hhv. 23-24/5 ved Tarpbage Enge (RB) og 29/5-2/6 på Christiansø (B). Om aftenen 25/5 kunne en enkelt observatør glæde sig over en

sortbrynet albatros, der om aftenen trak forbi Gammel Skagen (NJ). Fuglen sås igen næste morgen, 26/5 ved Grenen og igen i Skagen 17-18/7. Sidste optræden blev senere på dagen, 18/7, da den tog ophold på en mole på Hirtshals Havn, før den stak til havs. Fundet var første i Danmark siden 1999. Samme fugl sås på flere datoer fra 28/5 og ind i juni på den tyske ø, Helgoland, hvor den bl.a. sad i øens sulekoloni. Årets første nye art for landet blev en adult tyndnæbbet måge, der rastede et par timer ved Filsø (RB) 27/5. Samme dag blev en orientsejler fotograferet i Skagen (NJ), og endnu en orientsejler trak over Mandø (RB) 29/5. I Skagen (NJ) gjorde en steppeørn trækforsøg i perioden 26/5-7/6.

Juni startede med et brag, da Danmarks første dværghejre siden 1988 sås og hørtes på månedens første dag ved Gl. Hviding Engso (RB). Samme lokalitet husede desuden en sort ibis 4/6. I Skagen sås årets anden dværgørn 5/6. De første sjældne vadefugle på efterårstrækket blev en adult terekklire 29/6 på Nyord (M) og samme dato sås en sibirisk hejle ved Vidåslusen (SJ).

Juli lagde fint ud med en rødhovedet tornskade ved Knudshoved (F) 1-4/7. Fyn fortsatte med at overraske, da en sort ibis rastede i Ølundgårds Inddæmning (F) 16/7-24/8. Juli bød desuden på årets tredje nathejre, idet en fugl blev fotograferet ved Roskilde (S) 7/7. Margrethekog (SJ) lagde vadeflade til en terekklire (sandsynlig genganger) 5/7-16/8, og derudover endnu en sibirisk hejle 12/7-2/8 og ikke mindst en sortvinget braksval 29/7.



Rødhovedet tornskade, Østerø Sø, 2. juli 2014. Foto: Ole Bo Olsen



Sortbrynet albatros, Grenen, Skagen, 26. maj 2014. Foto: John Larsen

Eneste fund af en sjælden fugl i august var en undsluppet amerikansk tårnfalk, der rastede ved Nivå Golf (S) fra 5/8 og året ud.

Efteråret lagde fint ud med Danmarks fjerde fund af nordsanger 9-10/9 ved Lyngvig Fyr (RK). Ikke helt så sjælden var en pileværpling ved Vedbæk (S) 13-14/9, men da det drejede sig om første stationære fugl siden en han i Hellebæk (S) i 1998, var den – ligesom nordsangeren – særdeles velbesøgt. En stor skrigeørn (det velkendte individ med radiosender, Tönn) trak 18/9 forbi Korsør (S), og en ligeledes formodet genganger var en brilleand han ved Lyngvig Fyr (RK) 18-28/9. I Skagen (NJ) blev to dværgværlinger ringmærket henholdsvis 19/9 og 20/9. Blåvands Huk (RB) kunne notere sin anden korttæede lærke, da en fugl rastede i mosen nord for fyret 22/9. Første fund stammer fra oktober 1997. Endnu en stor skrigeørn trak forbi Stevns (S) 23/9. Tajgapiber havde rekordår med hele fire fund af fem fugle i efteråret. Den første rastede ved Nyeng (RB) 25/9. Dagen efter, 26/9, sås en flok på to fugle i Ho (RB).

Oktober åbnede med efterårets tredje dværgværpling, som rastede på Mandø (RB) 4/10. En hvidøjet and sås ved Doverkil (NJ) 4-5/10. Efterårets fjerde tajgapiber blev fotograferet på træk på Fanø (RB) 5/10. Et efterhånden fast indslag om efteråret var en hvidøjet and i Røgbølle Sø, Maribosøerne (LF), 8-29/10. I Blåvand (RB) var der *melanitta*-fest, da der sås op til tre amerikanske sorttænder 13/10-21/11, to brilleænder 8/10-26/11, en amerikansk fløjlsand 12-17/10, og en sibirisk fløjlsand 15/10-26/11. På Rømø (SJ) rastede årets første brune løvsanger ved Landsende 13-14/10, og årets femte tajgapiber sås på samme datoer på Grønningen, Blåvand (RB). Årets anden nye art for landet var en gråstrubet drossel, der blev ringmærket om eftermiddagen 18/10 ved Gedser Fuglestation (LF). Blåvand (RB) kunne notere årets andet fund af brun løvsanger i form af en fugl, der blev ringmærket 29/10.

Bornholm kom på landkortet i november, da en særdeles fotogen alpe-sejler rastede ved især Hamme-

ren i perioden 3-11/11. Årets eneste fund af stellersand var en han, der 7/11 trak syd ved Helsingør (S). I den anden ende af landet sås en gråsejler på Mandø (RB) 9/11. En af efterårets publikumsmagneter blev en tilidsfuld dværgværpling på Sydhavnstippen, København (S) 22/11-23/12. Ultimo november blev hvad der formodes at være samme halsbåndstroland genfundet i Gurre Sø.

Decembers højdepunkt var en polarlomvie, der 19/12 rastede tæt på land i Skagen (NJ). Derudover var en brilleand 29-30/12 på Fanø (RB) eneste nye sjældne fugl i løbet af årets sidste måned.

Kategori A: Spontane forekomster

Category A: Species recorded in an apparently wild state

Sortbrynet albatros *Thalassarche melanophris* (0, 2/2, 1/1)

2014: 25/5, Højen, Skagen (NJ), ad. trk., *Jimmy Skat Hansen. – 26/5, Grenen og Nordstand, Skagen (NJ), ad. trk., *Jørgen Munck m.fl. (Foto). – 17-18/7, Grenen, Skagen (NJ), ad. rst., senere trk., *Knud Pedersen m.fl. (Foto). – 18/7, Hirtshals Havn (NJ), ad., rst., senere trk., *Kurt Prentow m.fl. (Foto).

Forekomsterne i 2014 regnes for at omhandle ét individ. Antageligt det samme individ udviste et interessant bevægelsesmønster rundt i både dansk, svensk, tysk og britisk farvand. Efter at fuglen var trukket mod øst forbi Skagen kl. 19.20 25/5, blev den samme aften ca. kl. 21.30 observeret fra båd syd for Måseskær ud for Bohuslän i Sverige (Wirdheim & Eriksson 2015), inden den næste morgen igen besøgte Skagen. Her blev den fundet kl. 8.30, og den trak bort mod nordvest kl. 9.00. Fuglen blev herefter set i sulekolonien på den tyske ø Helgoland ved flere lejligheder (28-29/5, 4-5/6, 12-13/6) (Gotthard *et al.* 2014) inden den atter dukkede op i Nordjylland, hvor den kortvarigt sås i Skagen om aftenen 17/7 og trækkende mod vest samme sted den føl-

gende dags morgen kl. 5.33-5.36. Senere på morgenen, 18/7, blev den imidlertid genfundet ved havneindløbet i Hirtshals. Her rastede den bl.a. på en stenmole fra kl. 8.40-10.21 inden den forsvandt over havet mod sydvest. Årets sidste observation i nordvesteuropæisk farvand, af hvad, som kunne være samme ex., blev gjort 9/8 fra færgen mellem Le Havre og Portsmouth i den Engelske Kanal (Gotthard *et al.* 2014). Det er tredje gang, at arten ses i Danmark, og de to fund tidligere fund er også fra Nordjylland: 23/9 1991 ad. trk. ved Ørhage, Klitmøller (NJ) og 20/7 1999 4K set fra en fiskeskutter i Skagerrak, 17 km NV for Hanstholm (SU-rapport 1991, 1999). Fuglen i 2014 udgjorde det andet fund for både Sverige og Tyskland, men det første for Helgoland. Første fund i Sverige drejer sig om en fugl, der sås i Skåne og Halland i maj 2001. Hvad der regnes som samme individ, sås igen i Skåne og Halland i maj 2004. Norge har derimod hele 17 fund (DAK 2015, Norgeslisten 2014, Wirdheim & Eriksson 2015). På De Britiske Øer er der i øvrigt flere eksempler på individer, der er vendt tilbage til den samme havfuglekoloni gennem adskillige somre. Således dukkede en fugl op ved Hermaness på Shetlandsøerne næsten årligt i perioden 1972-1995 (Rogers *et al.* 1996). Sortbrynet albatros regnes i dag for monotypisk, idet formen, som yngler på øen Campbell og tilstødende øer ud for New Zealand, er ophøjet til art. Bemærk at opsummeringen er korrigeret i forhold til tidligere SU-rapporter. (Sydatlanten)

Atlantisk skråpe / scopolis skråpe *Calonectris borealis* / *C. diomedea* (0, 49/50, 1/1)

2014: 12/1, Kikhavn, Hundested (S), trk., *Michael Trasborg.

Andet år i træk med ét fund af dette artspar. Da scopolis skråpe er langt den sjældneste af de to arter i Nordøstatlanten, må atlantisk skråpe anses som den mest sandsynlige gæst i dansk farvand. Arterne er meget vanskelige at adskille under de forhold, de oftest observeres under i Skandinavien. Bemærk at opsummeringen er korrigeret i forhold til SU-rapport 2013. (Midtatlanten & Middelhavet; overvintrer Syd- & Midtatlanten)

Topskarv *Leucocarbo aristotelis* (35/35, 92/161 excl. fund i perioden 1973-1983, 2/2)

2014: 5-10/1, Esbjerg Havn (RB), 2K+, *Kim Fischer m.fl. (Foto). – 13/12, Thyborøn Havn (RK), 1K, ringm. og ringen aflæst, *Jesper Vingtoft (Foto).

Med kun to fund i 2014 og ét i 2013 har der været tale om et par år med færre individer end normalt. Fuglen fra Thyborøn var ringmærket som redeunge i 2014 på øen Brownsman i øgruppen Farne Islands ud for det nordøstlige England (Ringmærkningscentralen 2015). Det er 622 km fra Thyborøn. Bemærk at opsummeringen er korrigeret i forhold til SU-rapport 2013. (Island, Færøerne, Britiske Øer, Norge & Sverige)

Dværghejre *Ixobrychus minutus* (26/27, 13/13, 1/1)

2014: 1/6, Gl. Hviding Engsø (RB), 2K+ han syng., *Kurt Bredal Christensen m.fl. (Foto).



Dværghejre, Gl. Hviding Engsø, 1. juni 2014. Foto: Henrik Brandt

En særdeles længe ventet raritet efter 26 år uden fund; seneste fund er fra 14/5 1988 i Hundested (S) (SU-rapport 1988). Fuglen holdt til i digegraven, hvorfra den hyppigt sang dagen igennem, og den blev ligeledes set flyve ved flere lejligheder. I det øvrige Norden registreredes arten i Norge i november 2014, hvilket var fjerde fund for landet (Olsen 2015). Bemærk at opsummeringen er korrigeret i forhold til tidligere SU-rapporter. (Syd-, Øst- & Centraleuropa; overvintrer tropisk Afrika)

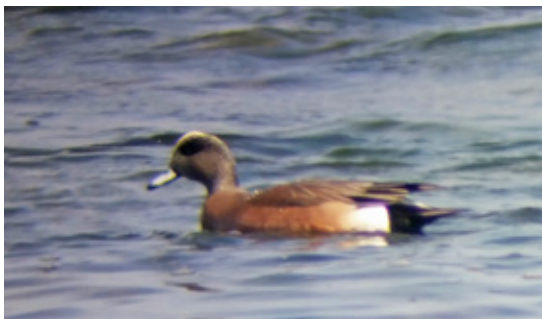
Nathejre *Nycticorax nycticorax* (3/3, 25/26, 3/3)

2014: 22/3-25/4, Sostrup Slot, Djursland (ÅH), 2K, *Paul Vinke m.fl. (Foto). – 30/4, Broholm Gods, Østfyn (F), ad., *Poul Rasmussen, Erhardt Ecklon, Hans Rytter, Esben Eriksen m.fl. (Foto). – 7/7, Særløse Mose, Roskilde (S), ad., *Jørn Hansen (Foto).

Årets tre fund er en tangering af det tidligere rekordår fra 1988. Fundene var de eneste i Norden i 2014. Bemærk at opsummeringen er korrigeret i forhold til tidligere SU-rapporter. (Central- & Sydeuropa; overvintrer tropisk Afrika)



Nathejre, Sostrup Slot, Djursland, 25. marts 2014. Foto: Jens Veilgaard Vendelbo



Amerikansk pibeand, Nexø Sydstrand, 21. april 2014. Foto: Vicky Knudsen

Kohejre *Bubulcus ibis* (3/3, 12/12, 1/1)

2014: 15-17/5, Vestamager (S), ad. rst., senere trk., *Rasmus Turin, *Michael Delpierre m.fl. (Foto).

Fuglen udgør det femte majfund, hvilket er den måned med flest fund herhjemme. Arten blev i efteråret 2014 ligeledes truffet på Øland i Sverige (Wirdheim & Eriksson 2015). (Sydeuropa, Mellemøsten & Nordafrika)

Tophejre / kohejre *Ardeola ralloides* / *Bubulcus ibis*

2014: 26/5, Gedser Odde (LF), trk., *Louis A. Hansen, Morten Christensen (Foto).

Fundet er indsendt som tophejre, men SU kan ikke udelukke, at det drejer sig om en kohejre da fuglen sås

og fotograferedes på stor afstand. Det er første gang, SU har godkendt fund af en ubestemt tophejre eller kohejre.

Sort ibis *Plegadis falcinellus* (14/21, 16/16, 3/3)

2014: 16/4, Korsø, Årø (SJ), 2-3K, *Martin Liebermann. – 16/4, Tjæreborg By (RB), trk., *Ole Zoltan Göller, Thomas A. Georgsen. – 4/6, Gl. Hviding Engsø (RB), 2-3K, *Henrik Brænder m.fl. (Foto). – 16/7-24/8, Ølundgårds Inddæmning (F), 2-3K, Anton Herrig Liebermann m.fl. (Foto).

Et godt år for arten, og det andet år i træk med tre fund. Fuglen fra Tjæreborg regnes for samme fugl som fuglen på Årø, eftersom den kun sås på Årø frem til 12.20 og ved Tjæreborg ved 16.30-tiden. Forekomsterne hænger fint sammen med artens stabile optræden i Nordtyskland, hvor individer sås på forskellige lokaliteter fra marts til oktober (Ornitho 2015). Også Norge havde to sommerfund i 2014 (Olsen 2015). Bemærk at opsummeringen er korrigeret i forhold til SU-rapport 2013. (Sydeuropa & Centralasien; overvintrer Nord- & Østafrika)

Amerikansk pibeand *Anas americana* (0, 38/38, 1/1)

2014: 21-29/4, Nexø Sydstrand (B), 2K han, *Vicky Knudsen m.fl. (Foto).

Arten har været årlig siden 2002. Fundet er det andet for Bornholm, efter en fugl rastede på samme lokalitet 9-16/4 2004 (SU-rapport 2004). (Nordamerika)



Kohejre, Vestamager, 16. maj 2014. Foto: Thomas Hellesen

Halsbåndstroland *Aythya collaris* (0, 12/12, 2/2)

2014: 4+23/1 + 25-26/2 + 30/11-25/12, Gurre Sø (S), ad. han, *Jens Lind, *Lars Michael Nielsen m.fl. (Foto). – 25/1-1/3 + 28/12, Esrum Sø (S), ad. han, *Ole Brauer, *Jens Lind m.fl. (Foto). – 16-23/4, Præstesø, Værløse (S), ad. han, *Jens Eriksen m.fl. (Foto).

Fundene fra Gurre Sø og nærliggende Esrum Sø drejer sig om samme fugl, der pendlede mellem de to lokaliteter. Bemærk endvidere, at fuglen sås i området i både første og andet halvår. Dette er det første eksempel herhjemme på en halsbåndstroland, der er vendt tilbage til samme område for at overvintre. Fuglen kunne evt. være identisk med Præstesø-fuglen samt den han, der lå i Furesøen (S) januar-marts 2013 (SU-rapport 2013), men forekomsterne regnes dog som tre forskellige fund. (Nordamerika)

Hvidøjet and *Aythya nyroca* (4/4, 51/57, 3/3)

2014: 24/5-9/6, Firtalsstrand, Odense Fjord (F), ad. han, *Tage Madsen, Leif Novrup, Jens Ballegaard m.fl. (Foto). – 4-5/10, Doverkil og Brokær (NJ), 2K+ hun, *Hans Henrik Larsen m.fl. (Foto). – 8-29/10, Røgbølle Sø (LF), ad. han, *Uffe B. Nielsen m.fl. (Foto).

Fundet fra Nordjylland er det første efterårsfund fra landsdelen, siden en 1K han blev skudt ved Gjøl Bredning i november 1983 (SU-rapport 1982-84). Fundet fra Røgbølle Sø er det første fra Maribosøerne (LF) siden juli 2011 (SU-rapport 2011). Fundet regnes derfor indtil videre som et nyt fund. (Øst- & Sydøsteuropa; overvintrer Middelhavet, Sortehavet & Nordafrika)

Stellersand *Polysticta stelleri* (7/9, 39/58 excl. fund i perioden 1991–2009, 1/1)

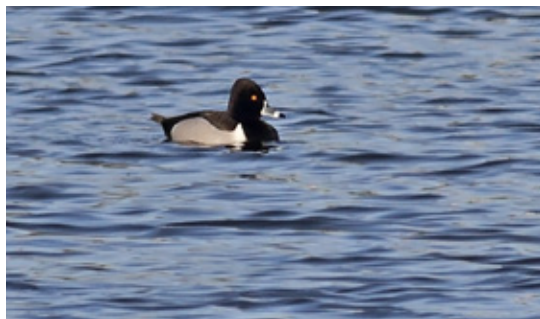
2014: 7/11, Helsingør Nordhavn (S), ad. han trk., *Jens Lind.

Fuglen trak syd i selskab med ederfugle (*Somateria mollissima*). Kun det fjerde fund siden arten genindtrådte på SU-listen i 2010 (SU-rapport 2009). (Sibirien; overvintrer Barentshavet & Østersøen)

Amerikansk sortand *Melanitta americana* (0, 9/9, 2/2)

2014: 1/1-11/3 + 26/10-14/12, Asserbo Strand (S), ad. han., *Jakob Engelhard, Jan Lindegaard Rasmussen, Bo T. Johansen, Stig Rubæk m.fl. (Foto). – 6/5-14/6 + 11/11, Ejstrup Strand og Tranum Strand (NJ), ad. han, *Peter Hedegaard Kristensen, Rune Sø Neergaard m.fl. (Foto). – 13/10, Blåvands Huk og Hvidbjerg Strand (RB), 3 ad. han, *Rasmus Strack, *Jan Hjort Christensen, *Carl Christian Tofte m.fl. – 14-16/10, Blåvands Huk og Hvidbjerg Strand (RB), 2 ad. han, Rasmus Strack m.fl. (Foto). – 17/10-21/11, Blåvands Huk og Hvidbjerg Strand (RB), ad. han, Rasmus Strack, Henrik Knudsen m.fl. (Foto).

De tre rastende fugle i Blåvand 13/10 udgør den største ansamling nogensinde af arten i Europa! To af fuglene lå sammen, mens den tredje lå for sig selv, men alle tre sås samtidig fra den samme observationspost. Den 14-16/10 sås to fugle fortsat sammen, hvorefter der kun sås én fugl i Blåvand. To af de tre fugle regnes som gengangere fra tidligere år. Med fundet ved Ejstrup Strand er der nu fire fund i Nordjylland.



Halsbåndstroland, Præstesø, Værløse, 16. februar 2014. Foto: Lars Jensen



Hvidøjet and, Røgbølle Sø, 26. oktober 2014. Foto: Jesper Schade

Fuglen fra Asserbo Strand er set ved lokaliteten hver vinter siden december 2008 (SU-rapport 2009). I det øvrige Norden var der blot én anden forekomst i 2014, omhandlende en trækkende adult han 3/5 ved Utlången i Blekinge i Sydøstverige. Det er hermed tredje år i træk, en adult han trækker forbi Utlången omkring månedskiftet april/maj, og fundene anses derfor for at omhandle den samme fugl (Wirdheim & Eriksson 2015). Fra Norge foreligger blot et enkelt fund til og med 2014 – dette udgøres af en fugl, der trak forbi Slettnes i Finnmark i Nordnorge 15/5 2013 (Olsen 2015). (Nordamerika & Nordøstibirien)

Brilleand *Melanitta perspicillata* (0, 42/45, 3/3)

2014: 18/5, Blåvands Huk (RB), ad. han trk., *Martin Søgaard Nielsen. – 18-28/9, Lyngvig (RK), ad. han, *Frits Rost m.fl. (Foto). – 4/10-26/11, Bækbygård Strand (RK), ad. han, *Leif Novrup, Jens Ballegaard m.fl. – 8/10, Blåvands Huk (RB), ad. han trk., *Palle Rasmussen, *Anders Prehn m.fl. – 12/10-27/11, Blåvands Huk og Hvidbjerg Strand (RB), ad. han, *Rasmus Strack m.fl. (Foto). – 6+26/11, Blåvands Huk og Hvidbjerg Strand (RB), 1K/hun, *Henrik Knudsen, Troels Eske Ortvad (Foto). – 29-30/12, Fanø Vesterstrand (RB), ad. han, *Kim Fischer m.fl. (Foto).

Alle fund omhandlende hanner i Blåvand i 2014 regnes for samme fugl, omend det ikke kan udelukkes, at der var flere fugle involveret. Arten er ikke registreret i området siden september 2011 (SU-rapport 2011).



Dværgørn, Skagen, 26. april 2014. Foto: Jørgen Kabel



Dværgørn, Skagen, 5. juni 2014. Foto: John Kyed

Bemærk at den hunfarvede fugl (1K/hun) i Blåvand var i selskab med en han begge gange, den blev set. Alle fund fra RK i 2014 regnes som samme fugl og i øvrigt for genganger fra tidligere år. Fundet på Fanø var det første for øen. Opsummeringen af antal fund er korrigeret fra og med denne rapport. Dette er sket på baggrund af en revurdering af antallet af tilbagevendende individer. Fundene fordeler sig nu således: NJ (20), RK (8), RB (10), SJ (1), ÅH (2), VE (1), F (1), S (2). (Nordamerika)

Amerikansk fløjlsand *Melanitta deglandi* (0, 2/2, 0)

Med karakterer svarende til nominatformen **amerikansk fløjlsand** ssp. *deglandi* (0, 1/1, 0):

2014: 15/10 + 6+26/11, Blåvands Huk og Hvidbjerg Strand (RB), ad. han, *Rasmus Strack, Henrik Knudsen, Troels Eske Ortved m.fl. (Foto).

Fuglen regnes som genganger fra samme lokalitet i 2013 (SU-rapport 2013). (Nordamerika)

Amerikansk fløjlsand *Melanitta deglandi* (0, 2/2, 0)

Med karakterer svarende til **sibirisk fløjlsand** ssp. *stejnegeri* (0, 1/1, 0):

2014: 12-17/10, Blåvands Huk og Hvidbjerg Strand (RB), ad. han, *Rasmus Strack m.fl. (Foto).

Fuglen regnes som genganger, idet der også sås en fugl på lokaliteten i oktober 2009, marts 2010 og februar-marts 2011 (SU-rapport 2009, 2010, 2011). Eneste øvrige skandinaviske fund i 2014 udgjordes af en adult han, der 5/5 trak forbi Utlången i Blekinge. Denne fugl regnes som genganger med en fugl, der sås trækkende på samme lokalitet 3/5 2012. Dette fund er i øvrigt det første for Sverige (Wirdheim & Eriksson 2015). (Nordøstasien)

Blå glente *Elanus caeruleus* (0, 6/6, 1/1)

2014: 22/4, Vibæk og Høgebjerg, Als (SJ), trk., *Gert Lystrup Jørgensen, Kjeld Jensen.

Tredje år i træk med fund af denne attraktive art i Danmark og i øvrigt det første jyske fund uden for Skagen (NJ). Fuglen fra Als blev opdaget trækkende nord ved Vibæk kl. 13.39-13.45, og passerede kort efter Høgebjerg kl. 13.52-14.03. Månedsfordelingen for de syv danske fund er: marts (1), april (4), maj (1) og august (1). De fire fund fra april ligger i perioden 16-

23/4. Sverige havde to godkendte forekomster i 2014, således 29/4 i Uppland og 26/5 ved Falsterbo i Skåne. Disse to fund regnes i øvrigt som samme fugl. Der er hermed fem fund i Sverige efter det første i 2004 (Wirdheim & Eriksson 2015). Den tidsmæssige fordeling af de svenske fund er: april (3), maj (1) og august (1) – således ligner denne fordeling meget det danske mønster. Blå glente er endnu ikke truffet i Norge og Finland. (Sydvestlige Frankrig, Iberiske Halvø & Nordafrika)

Stor skrigeørn *Aquila clanga* (4/4, 74/74, 1/1)

2013: 16-19/8, Hove, Skarresø, Tureby (S), 6K han (Tönn), satellitdata. – 20-21/8, Ærø (F), 6K han (Tönn), satellitdata. – Sydals (SJ), 21/8, 6K han (Tönn) trk., satellitdata.

2014: 18/9, Klarskov, Korsør (S), 7K han (Tönn) trk., *Jørgen Bech. – 23/9, Stevns Klint (S), 2K trk., *Tim Andersen, *Bo Tureby Hansen m.fl. (Foto). – 9/10, Rejsby, Skærbæk (SJ), 2K, *John Frikke (Foto).

Registreringerne af ørnen Tönn i 2013 er udelukkende baseret på satellitdata (Birdmap.5dvision 2015), da fuglen ikke blev observeret i felten. Den trak ud fra Sverige 16/8 og ankom via Hven i Øresund til Sjælland. Herefter blev den registreret ved de nævnte lokaliteter på Sjælland frem til 20/8, hvor den trak til Ærø. Dagen efter fortsatte den trækket via Als til Tyskland. I slutningen af marts 2014 holdt senderen desværre op med at fungere under fuglens nordgående træk, i den sydlige del af Tyskland. Herefter har projektet ikke kunne følge fuglen via satellit. Ikke desto mindre sås en adult stor skrigeørn ved Klarskov, Korsør 18/9 2014, hvor observatøren beretter, at der tydeligt sås en antenne på ryggen af fuglen. Det var derfor formentligt igen Tönn, som trak igennem Danmark på vej til dens faste vinterkvarter ved vådområdet El Hondo i Sydøstspanien (Birdmap.5dvision 2015). Fuglen fra Stevns Klint 23/9 trak ud fra Falsterbo i Skåne kl. 13.14 og var ca. 45 minutter om at nå i land kl. 14.01. Dragt- og fældningskarakterer passer med den store skrigeørn, som blev fotograferet på en mark ved Rejsby 9/10. De to fund regnes derfor som samme fugl. (Rusland & østlige Baltikum; overvintre Sydøst-europa, Mellemøsten, Indien & Nordøstafrika)